

Cap. III.

Vbi quis tenet hospitalem, vi repositam, si per superiorem propter aliquod crimen amoveatur, donec contra eundem probetur, restituendus est: Hoc autem verum esse, conclusum fuit, si propter crimen amoveretur, quod administrationem non tangebatur, si verò suspectus propter malam administrationem postulatur, non restituitur. Nam & tutoribus suspectis iolui non potest, si de administratione accusentur.

Vbi quis. *Ex decisione Regis Romanæ 6. de restitutione spoliatorum in Auquius.*

SACRILEGIUM.

Sacrilegium quid, & quomodo puniatur.

Cap. I.

In re civili sacrilegium est, cum sacra res de sacro loco aufertur, sed canonico, alterum sufficit, & licet ipsius poena quasi capitalis, & ordinaria videatur, nihilominus, quia variè (præter quàm in Ecclesiis fractis, vasisque vide subtrahitis), extitit obiectum, extra ordinariam esse, iudicandum est, & mortis naturalis & poenam à iudice dari possit, & infamia ab extra ordinaria hac punitione subséquitur, cum hodie omnes ferè poenæ extra ordinariæ censentur, grauis erit contra personam, ad cuius sanctitatem loci sanctitas ordinatur, sed si circa res sacras committitur, diuersos gradus, iuxta ipsarum diuersitatem habebit. Quare contra sacrilegium, qui uas, seu custodiam, vbi præiosissimum corpus Domini Nostri Saluatoris crucifixum reponetur, acceperat, illudque pedibus fregerat, Christo Bene dicto imbi existente, foris ligno calcium, ad mortem vsque processum est, atque latum arrestum.

Iure. *Ex decisione Senatus Burdegalsis 254. Nicolai Boerij.*

Sacrilegiū, & quasi sacrilegij differentia.

Cap. II.

Inter verum sacrilegium, & quasi sacrilegium de iure civili fit differentia, nam pro primo poena capitalis est, quando sacrum de sacro aufertur, nisi ætatis aut qualitatibus ratione, poena mitior danda esset, sed in quasi sacrilegio poena arbitraria imponenda est. De iure autem canonico poena excommunicationis imponitur.

Iure. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 653. parte 2. Francisci Marci.*

Sacrilegium quid sit, & quot eius species, & quæ

Cap. III.

Nihil aliud est sacrilegium, quàm sacra rei violatio, hæc autem pro quacunque irreuerentia accipienda est, etiam si nihil noceat ei, cui irreuerentiam exhibet, quia quantum in se est, rem sacram violat, tamen ipsa non violetur, sacrilegium tantò grauius est, quanto res sacra, super qua peccatur, maiorem sanctitatem obtinet. Quando personæ sacre iniuria fit, grauius est, quàm si contra locum committatur, item loco sacro fit iniuria, cum aliquid furto, rapina, vel aliis indebitè subtrahitur, siue sacrum fuerit, siue non sacrum, Aut violentia ab immunitatis loco extrahatur, aut femine, vel sanguine humano voluntario polluitur, Idem si excommunicatus in eo fœliatur, aut aliquis occidatur, in quibus reconciliatio, necessaria est. Tertia species est, quando rebus sacris fit iniuria, vel quando sacrum de sacro, vel quando sacrum de non sacro, aut non sacrum de sacro aufertur, seu furto tollitur, & hæc secundum sacram

rerum diuersitatem, diuersos gradus habent, Summè autem obtinent sacramenta, quorum præcipuum est Eucharistia, Item & vasa ad sacramentorum susceptionem cōsecrata, & ipsæ sacre imagines, atque Sanctiorum reliquiæ, in quibus quodammodo Sanctiorum personæ venerantur, vel de honestantur. Sacra etiam res dicuntur, quæ ad ministeriū diuini cultus ordinatæ sunt. Pro sacrilegio enormi, mortis naturalis poenā dari conuenit, & hæc ordinaria esse videtur, quando sacrum de sacro aufertur. Inter Sacrum locum publicum, & priuatum, interest, nam si Sacrum è loco sacro priuato furripitur, videlicet ex oratorio, poena minor infligenda est, iudex autem ordinariam poenam ex causâ augere, vel minuire potest, considerata persona, rei qualitate, tempore, ætate, ac sexu. Cum quid modicum è templo subtrahitur, si humilioris conditionis est, quia pro homine vilioris conditionis, poena metalli statuta erat, Iō Regium Consilium, Bernardum qui ab Altaribus capellatum sex mapas modici valoris furto subtraxerat, ad remigandum in tiremibus per quinquennium cōdemnauit, & quod prius palam, & publice per loca publica ciuitatis sustigauerat. Cum quis rem sacram è loco non sacro furripit, vt puta calices, & similia, quæ in parochianorum domibus custodiuntur, quia de iure civili improprie sacrilegium est, extra ordinem puniri debet, si non Sacram è loco sacro furripit, ius civile furrum dicit, canonico vero etiā sacrilegiū appellat.

Nihil. *Ex decisione Consilij Cathalonie. 24. Ludenici Pegneræ.*

Sacrilegium non committitur cum moniali non professâ. Cap. IV.

Monialis non professâ sui iuris est, & regulari appellacione non venit, Propter habitum sumptus à seculari iudici iurisdictione adhuc exempta facta non est, quoniam habitus non facit monachum, & ideo matrimonium contrahere potest, suoq; arbitrio à religione discedere, cum igitur cum laico concubuerit, atque volens carnaliter cognoscere, passâ est, in religione amplius permanere nolle ostendit, Ideo si mulier non punitur, vir absolendus est.

Monialis. *Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum 57. parte 2. Thomæ Trifani.*

Delictum in officio oratorij est quasi sacrilegium.

Cap. V.

Ab indultu, sacrilegium intus Ecclesiam commissum exceptum est, Ideo placuit non comprehendi homicidium Olyuerij, qui dum genuflexus existeret in schalis ostij cuiusdam cappellæ occisus est, quoniam Cappella siue oratorium locus consecratus publicè non est, sed priuatus, ideo quasi sacrilegium appellandū est, & improprie, atq; exceptio inquisitis non nocet.

Ab indultu. *Ex resolutione Consilij Neapolitani 402. Vincentij de Franchis.*

Exceptio sacrilegij in vna specie non extenditur ad aliam ex maioriore rationis.

Cap. VI.

Cum vna species sacrilegij ab indultu excipitur, in alijs banni dispositio remanet quoniam exceptio venit ad augmentum regulæ, propterea si bannum excipit sacrilegium respectu loci, non procedit respectu personæ, & satis est, effectum habere posse quando Clericus intra Ecclesiam occideretur.

Cum vna. *Ex decisione ciuilem, 499. Vincentij de Franchis.*

Tom. II. Tit. Sacilegium. Tit. Saluus Conductus. 129

Cogitatio vulnerum in Ecclesia datorum quomodo fiat. Cap. VII.

Propter vulnera in Ecclesia illata, quæ sanguinis effusione polluta est, de sacilegio quidem ab Ecclesiastico puniri potest, à iudice autem laico de vulneribus, & ita pluries iudicatum est, cum diuersæ delicti species resiliunt, ideo variæ, & diuersæ poenæ imponendæ sunt: si verò iudex laicus simul, & semel de sacilegio, & de vulneribus cognoscere ceperisset, secus est, nam sacilegijs mixti fori existit, ideo etiam iudex laicus præuenire potest.

Propter. *Ex decisione Regni Neapolitani 497. Francisci Vinij, & resolutione criminali 194. Petri Caballi.*

Pro sacilegio in personam sacram duplex poena ab utroque iudice imponitur.

Cap. VIII.

Declaratio excommunicationis poena spiritualis est, per quam iudex secularis contra laicum clericum percussorem aliam penam inferre non impeditur, quoniam poenæ diuersorum iudicum concurrere possunt, ubi forum foro cumulat, & in vno sufficienter punitus non fuerit.

Declaratio. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 595. & 608. parte 2. Francisci Marci.*

Sacilegium laici cum moniali est punibile à iudice seculari. Cap. IX.

Cum laicus cum moniali concubuit, incestum, adulterium, atque sacilegium committit, quæ delicta, etiam de iure civili puniuntur, Quamobrem nihil obstat, quin à iudice seculari puniri possit. Sacilegium mixti fori est, sed laicus cum illa coitum habens sacilegium committit. Si ab Ecclesiastico prius punitus fuerit, saltem in eo, quod excedit à laico plectendus est.

Cum laicus. *Ex decisione Senatus Pedemontani, 103. Otiliani Cachetani.*

In criminibus mixtis iudex præueniens exequitur sententiam. Cap. X.

Sacilegijs est mixti fori. Ideo huius criminis rei, sub quocumque iudice, Ecclesiastico, & seculari conueniri possunt. Iudex autem qui per suam sententiam præuenit, ipse met exequi debet, Quamobrem si post latam à iudice laico sententiam, Ecclesiasticus cognoscere inceperit, prosequi ulterius non debet, sed ad illi remittendum esse iudicatum est.

Sacilegium. *Ex decisione Collegij Pisani, 235. Dofforis Martia.*

SALVVS CONDVCTVS.

Affecurati à Principe, quos socios secum ducere possint. Cap. I.

Securitatem, quam saluum conductum appellamus, solus Princeps cõcedit: etiam hosti, cui datus fuerit, seruandus est, sed si ipse non obseruat, mos sibi gerendus non est, saluum conductum frangens, secum dum causæ exigentiam puniendus est, pro ut homicidium, vel membri mutilatio, aut alia realis, siue verbalis iniuria facta fuerit: Quando pro se, & socijs datus est, de illis intelligitur, qui à principio socialiter secum venerint, qui in societatem incidissent, tales non sunt, etiam iudicium ab initio afficiere poterit, quoniam eorum societas reprobata non est. Hostes autem, vel hæreticos, aut Sacraenos non potest, cum quibus nulla participatio esse debet. Propterea conclusum est, Hispanos, qui in eorum societate Galios nostros depredantes duxerant, eisdemque postea communicantes, predam restituere oportere, quoniam prætextu saluæ guardiæ depredari non conuenit. Benigne cum eis actum est, tametsi de iure, tanquam hostes condemnari debuissent.

Securitatem. *Ex decisione Senatus Burdegalesis. 179. Nicolai Boerij*

Iudex an, & quando det saluum conductum. Cap. II.

Iudex qui superiorem habet, saluum conductum benigne concedere non potest, Aduocatui Fisci securitatem hosti, vel rebeli dare non potest, quod ne Capitaneus quidem ad guerram valet, Ille generale mandatum ad litigandum habet, non autem pacificus, siue transigit ad tempus, aut in perpetuum. Inferior à Principe ex causâ securitatem ad tempus concedere potest, quando delinquens ab eodem iudice bannitus esset: Reo autem læsæ maiestatis non dat, ideo seruandus non esset.

Iudex. *Ex decisione Consilij Neapolitani, 4. Matthæi de Afflictis, & resolutione criminali 50. Petri Caballi.*

Assessores Cameræ Imperialis an, & quando dent saluum conductum. Cap. III.

Assessoribus saluus conductus non datur, nisi ad ventilandam causam suam in iudicio Cameræ, sed quando iudex officio suo functus est, amplius dare non potest, Cum quis in contumaciam bannitus fuerit si cum aduersario se componere vult, aut se purgare, saluum conductum impetrare potest.

Ab assessorebus. *Ex decisionibus Rota Spirensis. 2. & 123. parte 3. Gasparis Guglielmi.*

Cap. IIII.

Is qui verisimiliter offendi timet, iudicis officium impiorare potest, vt aduersarium ad præstandum securitatem cogat.

Is qui. *Ex decisione Cappella Tholofane, 490. Ioannis Corserij.*

Saluus conductus non est seruandus delinquenti.

Cap. V.

Si securitate pendente furtum, aut aliud delictum punibile commississet, illam seruare non conuenit, sed cum ex plenissimis processibus nihil constet, quare tandiu in carceribus detentus esset, cur igitur in pristinam libertatem reponendus non est.

Si securitate. *Ex decisione Consilij Neapolitani. 717. Vincentij de Francis.*

Contra captum cum saluo conductu non est faciendi recognitio per testes.

Cap. VI.

Si captus tempore nihil de homicidio constabat, quod nullo modo à testibus nominatus erat, postquam sub saluo conductu captus est, in pristinam libertatem reducendus est, neque recognitio personæ facienda est, Nam si permitteretur, contra ipsum constare inciperet, sed tempus capturæ inspicendum est, vt in pristina quis libertatem, reponatur, Ita libertas vulneraretur, Nam illi testes, non citata parte recepti non probant, & si recognitio in eius faciem cum iuramento fieret, omni tempore allicerent, Itaque in pristinum reponi non diceretur, Atque utilitas publica læderetur, quia captus, sub Regis Clypeo grauaretur. Quid si captus in uenis esset, & post multum temporis faciem mutare posset? Itaque actus tempore periturus esset, propterea permittendum videbatur, Hac procedere visum est, quâdo actionem tempore perituram esse, certi sumus, sed

sed hic valde incertum est, quoniam vel præsentato potest, vel ante testium mortem iterum capi.

Si capitur. *Ex decisione consilij. 190. Vincentij de Franchis.*

Securitas quo casu rumpatur per nouum delictum. Cap. VII.

Si quis à Republica per delictum iam commissum secum naturam haberet, & postea aliud delictum perpetret, si quidem ex improposito, vel ad sui defensionem, securitas non rumpitur. In delictis autem ex proposito commissis, vt est, pugnare in duello cum patris, aliter visum est.

Si quis. *Ex decisione Pape Lucij in 1. 10. Iosephi Ludouici.*
Securitate pendente, sententia banni, & foriudicationis lata, est nulla. Cap. VIII.

Asscuratus nullam vim pati debet, neque cum armis, neque sine armis, aut authoritate iudiciali, siue extraiudiciali, quoniam securitate pendente, nihil innotandum in est. Quamobrem sententiam foriudicationis in contumaciam latam nullam esse conclusum fuit. Multum etiam consideratum fuit, per modum conventionis pro certo tempore securitatem concessam esse, infra quod certa sententia Curie facere promiserat, id contractus factus est, facio, vt facias. Quod si citatus ad foriudicandum non comparuerit, neque eiusdem agnati, vel cognati aliqui opposuerint, sententia ferri potuisse videbatur, sed in contrariam sententiam itum est, quoniam asscuratus ius suum durare sciebat, & per agnatorum, vel cognatorum contumaciam, eidem iniqua conditio inferri non debet.

Asscuratus. *Ex decisione consilij Neapolitani. 673. Vincentij de Franchis.*

Saluus conductus rumpitur per delictum. Cap. IX.

Cum alicui securitas, vel saluus conductus conceditur, (quam Barbaro vocabulo saluum guardiam vocant) solum de violentia intelligitur, quæ de facto contra ius inferitur, & ideo si asscuratus delinquat, & capiat, mandatum de relaxando, atque petiti processus à Dominis Assessoribus denegantur. Saluus conductus non solum ad veniendum, & ita ad accessum, sed etiam ad recessum extenditur.

Cum alicui. *Ex decisione Camera Imperialis. 82. parte 1. Iosephi Alsyngeri.*

Cognitio ruptæ asscurationis ad quem pertineat. Cap. X.

Si asscuratio generaliter à Principe facta sit, & ab ali quo subdito rupta fuerit, huius criminis cognitio non ad ipsum principem spectare Senatus arbitratu est, sed ad uisum, cui ille immediate subpositus est, secus visum est, dici debere, in speciali salua guardia obtemperare in executionem sententiarum.

Si asscuratio. *Ex decisione Senatus Pedemontani. 132. Antonini Thesauri.*

Cap. XI.

Certa poena contra rumpentem saluam guardiam statuta, non est, Ideo extraordinarij ad iudicis arbitrium puniendus est.

Certa. *Ex decisione Gratienopolitana. 419. Guidonis Pape.*

Bannitus delinquens post securitatem, an, & quando de utroque puniendus sit. Cap. XII.

Si bannitus asscuratus ex proposito, atque delibera te delinquit, & appareat, quod in locum asscur-

rationis, delinquendi causa venerit, privilegium salui conductus perdit, quoniam rem publicam fraudare voluit si vero casu, vel aliter se defendendo, non perdit, quantum ex culpa, vel ex ellicui defensionis puniret, si parum post fecerit, etiam delinqueret, illam malitiose impetasse præsumitur, atque ita puniendus est, ac si nullum salui conductum habuisset, si delictum non esset verè, vel præsumptè delibatum ante securitatem obiectum, etiam si ex proposito delinqueret, puta occasione antiqui odij contra inimicum in loco asscurato præter probabile spem repertam, ita vt opinio, saluum conductum præcedens, excludatur, aliud dicendum videbatur, quia honorati, ac dignitati Principis conducit, ne banniti, sub fiducia patentium literarum decipiantur, quoniam securitas concessa seruanda est, etiam si nulla concedendi causa adfuerit, Nequis publica authoritate decipiatur.

Si bannitus. *Ex resolutione criminali. 118. Petri Cabelli.*

Securitas in quibus casibus possit dari à Rege contra legem Regni. Cap. XIII.

Ides est institui fundamentum, ergo si Princeps post asscuracionem datam, eo pretextu fidem rumpere, quoniam Lex Regni obstat, quæ etiam decretum irritans continet, iniustitiam facere non diceretur, sine quibus Respublica nullo modo regi potest. De iure natura est, fidem seruire, à qua Princeps se eximere non potest. Quamobrem si fides, & securitas dari non poterat, non ideo asscurato præiudicium fieri deest, & quia nemo sub fide Regis puniendus est, Ideo potius à carceribus relaxari debet, atque saluum conductum rumpi. Propter factorem boni publici, Rex damna, & iniurias particulariter, vel vniuersaliter subtilis illatas, remittere potest, etiam si de casibus lege municipalis expresse prohibitis existant, Propterea multoties delinquentes vocari iubet, ad pacem, vel treguam firmandam, sed si sub fide Regis securi non essent, nemo veniret, & Respublica pax, & quies, atque hominum salus defrueretur. Idem si concederetur pro directione iustitie, Alias nemo ad maleficia pro palda accederet, & contra publicam utilitatem fieret, cui expedit, ne delicta imponi ta remaneant.

Fides. *Ex decisione consilij Cathalonie. 39. Ludouici Peguera.*

Debitor obtinens securitatem contra creditores non potest agere contra suum debitorem. Cap. XIV.

Contra impetrantem ius iniquum sit retorquendo. Ideo, si debitor moratorum contra suos creditores obtinuerit, contra alium eis, qui debet, agere non potest, nam si etiam debitor est, ius iniquum retorqueri potest.

Contra. *Ex decisione consilij Neapolitani 66. Matthæi de Affiliis.*

Cap. XV.

Cum scriptum mandet debitorem neque in persona, neque in bonis molestari, ergo illa bona, quæ antea sequestrata erant, exhibenda non sunt. Nam si contra sequestrum ageretur, vt bona venderentur, reus per in directum scripti beneficiu priuaretur, ad quod tunc tantum, dispositio etiam ad unam personam restricta, ad aliam extenditur, & ubi materia est indiuidua, etiam socius gaudet privilegio socij, & si in aliquibus casibus dilatio reo concessa, fideiussoribus non profit, tamen si ipse met reus ad fideiussoris defensionem compareat, prodesse oportet, si actio contra fideiussorem in damnum principalis debitoris non rediret, at ex executione non ten-

non tentaretur, contra propria illius bona, cui securitas concessa fuerat, vel ideo ipse principalis non compareret, aliter dicendum esset.

Cum rescriptum. *Ex decisione Senatus Mantuani, 301. Iohannis Petri Surdi.*

Securitas non est seruanda si debitor fugam parat.
Cap. XVI.

Si securitas debitori per quindecim dies concessa fuerit, & ille interim tarcinulas colligat, & fugam parat, interim carceribus mancipari potest, quoniam rebus sic stantibus data intelligitur, & habet tacitam conditionem, nisi impetrans nouam offensionis causam prebeat, quam obrem mutato statu non prodest, quia illa abutitur. Dolose impetrasse presumitur, quando res suas statim componere incipit; securitas laesa non dicitur, quando ex superuenienti causa non seruatur, si Princeps iuxta preparationem sciuit, forte non concessisset.

Si securitas. *Ex decisione eiusdem 307. Iohannis Petri Surdi.*

S E D I T I O.

Rustici aliquando committunt seditionem.

Cap. I.

Rustici in seditione rusticana, an pro seditiosis reputari possint, in Camera disputatum est, & pro affirmatiua conclusum, ita ut hostes Imperij fiat, atque omnium in Imperio, quoniam Dominorum iudicio Imperij proprietatem impugnarit. Iohannes laesa maiestatis crimen commiserunt, eorumque bona iusto bello capta, occupanti conceduntur. Liga Sue uicia ius cõsistat, habet, sed an ceteri Principes, atque Comes, bona seditiorum, de quibus iudicium suspenserunt, simul etiam confiscare possint, plene disputati non est, sed in partem negatiuam inclinabant.

Rustici. *Ex decisione Rota Spirensis, 134. parte 3. Gasparis Guglielmi.*

Colligationes hominum in ciuitate extirpandæ, & puniendæ. Cap. II.

Intr ex quosdam huius ciuitatis homines vno, & colligatio facta est, quorum singuli in signum societatis occultæ, ligulam sericeam albi, & viridis coloris in pileo, siue thorace, aut alia corporis parte eminenti, deferrebant, & cõsilio instante carceribus plurimi manciparentur, conclusum est colligationes huiusmodi illicitas, & verandas esse, quia ius prohibet, atque punit, cum similes conditionibus existant, presertim hoc tempore, quo passim patrie proditores noscuntur, qui hosti consilia enunciant, atque vrbes, & arcem eidem tradunt. Quamuis de coniuratione in patriam non acculerent, tamen facile eò peruenire poterant, quoniam inter eos conuentum fuerat, ut quod unus faceret, omnes sequi renerentur. Huiusmodi nouitates nihil boni continent. Multis proximis ciuitatibus accidit, ut propter Huguenotorum vniones dispersæ sint. Ideo tantorum malorum fomenta citò extirpanda sunt. Propterea conclusum est, vnum ex istis ad triremes condemnandum per quinquennium, alium ad tres tractus funis publicæ ad aliorum terrorem, Tertium ad duascentas libras Turonen. Alij. Quartum ad centum libras cum exilio per petuo. Alij autem detenti sunt, vsque quo causa principalis pditionis terminetur. Propter diuersas delinquentium cõditiones, varias poenas imponere permisit est.

Inter. *Ex decisione Rota Auiunienfis, 89. Hieronymi Laurentij.*

S C I S M A.

Scismatici, qui sint, & quomodo puniendi.

Cap. I.

Scismatici aliquando dicuntur hæretici, si se ab Ecclesiæ Romanæ vnione diiudant, si proprium Episcopum de sede Episcopali deiciant, quam occupant, suisque præbiteros deputent, & illi excommunicati sunt. Scisma etiam sine hæresi esse potest, cum plures de Papatu contendunt. Scismatici si in bello capiuntur, furca suspendendi sunt. Etiam laici contra Scismaticos procedendi potestatem habent.

Scismatici. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 948. parte 1. Francisci Marci.*

S I M O N I A.

Cap. I.

Summus Pontifex de simonia accusari non potest, quoniam superiorem non habet.

Summus. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 749. parte 1. Francisci Marci.*

De Simonia conuentionali. Cap. II.

Is qui in vno beneficio Simoniam conuentionalem commisit, ad aliud obtinendum in habilis factus est. Is qui. *Ex decisione Rota Romana 80. parte 2. Iacobi Puteri.*

De eodem. Cap. III.

Quia etiam per pactum Simonia committitur, & ita Simoniacus appellatur, atque dispensatione indiget, Propterea collationem Simoniacam, atque nullam esse placuit, atque alteri impetranti conferendam.

Quia. *Ex decisione eiusdem 2. de Simonia. Marcelli Crescenzi, & decisione 83. parte 3. libro 1. an Xpianissimis. Sancta Crucis.*

Ob Simoniam quis est in habilis ad beneficia obtinenda, sed obtentis non priuatur ipso iure.

Cap. IV.

Simoniacus in vno beneficio, in habilis ad alterum obtinendum, factus est, quoniam, & in irregulari, ac homicida collationem esse nullam, securior opinio uisa est, Sed respectu beneficiorum obtentorum, ipso iure non priuari, placuit.

Simoniacus. *Ex decisione eiusdem 2. de Simonia. Achilii de Grassi.*

Simonia non committitur in venditione præbendæ.

Cap. V.

Super re spirituali, per spiritualitati annexa simonia committitur, sed præbenda temporalis est, quia de per se stat, & fructuum commoditas existit, ideo spiritualitati non annectitur. Quare in illius venditione simoniam non committi, visum est, In dubio pro non de lido iudicandum est.

Superre. *Ex decisione eiusdem 237. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

Simonia conuentionalis, quando sit realis.

Cap. VI.

Hoc pactum Simoniacum est, per quod Ferdinandus præstimonium Didaco resignare promissit, sed quia eadem die effectus sequutus fuit, ideo ex effectu pa-

et pactorum, & cōnexitate prouisionum, realis simonia argui uidebatur, quod in executione pacti, omnia facta fuerant, sed quia non constabat, quod ad Didaci instantiam, Ferdinādo prouisio facta esset, propterea de realitate non constare, resolutum est, Archiepiscopus collator aliter quam ex cōuentionibus moueri potuit, Neque constabat, Didacum prouisionem de practimonio sibi factam accepisse, unde, quo ad eum, de cuius inhabilitate tractabatur, consensio effectum sortita non erat, ideo realis dici non poterat.

Hoc pactum. *Ex decisione eiusdem, 154. parte 3. libro, 2. in Nouissimis Editi.*

A Simonia abfolutus antequam obijciatur, omnia recte gerit. Cap. VII.

Si super alio beneficio, & ante litem cōceptam Simonia commissā esset, ad alia obtinenda tantum inhabilis factus esset, si antequam Simonia obiecta esset, abfoluitioe a Papa impetrauerit, per eum gesta, recte subistere possunt.

Si super. *Ex decisione eiusdem 411. parte 3. libro, 3. Palotti.*

Simoniae viginti annis praefcribitur, sicut in ceteris delictis. Cap. VIII.

In foro duntaxat penitentiali crimina nullo tempore spatio praefcribuntur, ceterum Simoniam in temporalibus, & quoad poenae impositionem praefcribi posse, ambigendum non est, cum a praefcribendorum delictorum regula exceptum non sit, Nec in omnibus haereticis, atque de laeae maiestatis crimini aequiparari dicitur, licet in facultate accusandi, atque attestandi similitudinem habeant, Nec eadem poena Simoniacus, qua haereticus puniendus est, ergo magna differentia est inter haereticum, ac Simoniam, quae in beneficijs committitur.

In foro. *Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum, 5. parte 2. Thomas Trusiani.*

De probatione Simoniae. Cap. IX.

Per confessionem etiam in iudicio criminali factam Simonia probatur, uidelicet per eum, qui ante resignationem cum resignante conuenit, ut pensionem illi daret, & ita beneficium in manibus Nuntij Apostolici simpliciter resignatum fuit, deinde resignatarius pensioni consentit, nam iste cōtractus Simoniacus est.

Per confessionem. *Ex decisione Rota Romana, 242. parte 3. Paulus Amalijs Veralli.*

De eodem. Cap. X.

Per testes autem, qui socij criminis, atque muneris extiterint, nequaquam probatur, quamuis ciuilitate ageretur, & ipsa difficilis probationis existit, licet testes nihil receperint, tam aliquid eisdem promissum esse, sufficit.

Per testes. *Ex decisione eiusdem, 244. parte 3. Paulus Amalijs Veralli.*

Simonia quando non probetur exenunciatiuis uerbis mandati. Cap. XI.

Cum in proemio mandati duae causae assignentur, nimirum, Non immemor liberalitatis, Item non immemor concessae initae, illa sumenda est, ex qua de licito euitetur, tanto magis, quia conclusio mandati erit, siue ex mera liberalitate, siue ex alia quauis causa. Ideo uerba de concordia inita, intelligi poterant de imperfecta, atque de ea qua ad hunc tractabatur, Cum illa uerba enunciatiua ad hunc effectum necessaria non essent, quia ex alijs resignationis sustinebatur, ideo Simoniam

exenunciatiua mandati non probari, uisum est, Multo que magis, quia de enunciato principaliter disputatur.

Cum. *Ex decisione eiusdem 381. parte 1. Iacobi Tutei.*

Correspectiuitas contractum, quando arguitur Simoniam. Cap. XII.

Si in una eademque die coram eisdem testibus, ac notario, duo instrumenta celebrata sunt, nimirum, promissio pecuniarum, donationis de retrocedendo mandatum datum esset, propter temporeis breuitatem correspectiua dicuntur. Vbi autem prima promissio certam causam haberet, tunc ad retrocessionem non est deferenda, quoniam causa illicita est. Si probaretur excessiuitas promissionis illarum pecuniarum, & valoris, unico respectu fructuum, in magna quantitate debitorum, tunc pro Simonia indicandum est.

Si in una. *Ex decisione eiusdem, 490. parte 2. Iacobi Tutei.*

Mandata an sint correspectiua, ut Simoniam inducant. Cap. XIII.

At si eadem de mandatum dedisset, ut Ginefius si coadiutor deputaretur, eodemque contextu fructus eiusdem canonicatus, & praebendae pro ducatis tercentum conducerit, mandata non ideo quia correspectiua videntur, Simoniam facere resolutum est, quoniam ducati tercentum non ad mandatum, sed ad arrendamenti causam referri poterant, atque ad libitum reuocandi ius erat. Illa praesumptio in Simoniae crimine nequaquam obtrinet.

At si. *Ex decisione eiusdem, 440. parte 1. Iacobi Tutei.*

De eodem. Cap. XIV.

Petrus per Didaci decessum ad quidam portionem regressum habebat, Didacus autem mandatum ad resignandum in fauorem Iuliani dedit, eodemque contextu alterum ad consentiendum regressum ad fauorem Iuliani mandatum in fecerat. Illo igitur defuncto, Petrus regressui locum esse uolebat, At Iulianus resignationis vigore illi excludere uolebat, In Rota obtinuit, ut resignatio Simoniacae iudicaretur, Quae licet pluries propter huiusmodi mandata pro Simonia iudicare recusa uerit, Tamen hoc casu resignationem Simoniacam dixit, Ne vigore ipsius Petri regressus amitteretur, eiusdemque ius clarum tolleretur.

Petrus. *Ex decisione eiusdem, 525. parte, 2. Iacobi Tutei.*

De eodem. Cap. XV.

Adem die, ac loco, & coram eodem notario, atque testibus plura mandata repetiebantur, alterum ad resignandum, alterum resignatarii ad retrocedendum. Item alterum primi resignantis ad consentiendum regressui, denique aliud separatim, ubi inter eos sub quibusdam pactis conuentum erat, & cum mandata correspectiua praesumantur, Domini habuerunt regressum pro Simoniacum, cum resignationes liberae, & sine conditione, ac pacto esse debent.

Eadem. *Ex decisione eiusdem 1. de Simonia Marcelli Crescentij.*

De eodem, & quando Papa possit incurrere Simoniam. Cap. XVI.

Præualuit sententia, quod mandatum Simoniacum non existeret, cum Ioannes procuratores ad resignandum certa beneficia constituerat, in manibus Canonici Ecclesiae Cathedralis, aut alterius potestatem habentis vigore literarum facultatis, pure, libere, atque simpliciter.

simpliciter, nec non ad petendum, & obtinendum de beneficiis resignatis prouideri Alphonso, tum quia dicitur de pura, ac libera cessione, tum quia verba petendur, & obtinendum supplicationem important, necessitatem autem non inducunt, quod etiam coram Ordinario fieri potest, qui si noluerit, prouidere non cogitur. Per mandata ad resignandum ad fauorem certae personae, ex stylo, & certa scientia Papae, atque ipsius tolerantia, citra Simoniam vitium, resignationes admittuntur. Nam illius auctoritas excusat vitium, qui iure positio non ligatur in his, quae Simoniacae sunt, quia prohibita, secus si sunt prohibita quia Simoniacae. Ideo & ipse citra Simoniam vitium, beneficii titulum, qui de iure positio existit, vendere potest. Inuolueretur autem tali crimine, si ipsius beneficii administratio, & executio, clauum potestatem, siue altaris administrationem cogeret. Cum post verba ad petendum, & obtinendum immediate sequebantur, pure, atque simpliciter, ideo animum, ac voluntatem Simoniacam arguere videbatur, & certe ita resolutum esset, si clausula apposita esset, Non alias, aliter. Nec alio modo, sed quia de erat, quod non ideo minus pura resignatio erat, atque conferendi libertas, cum petitio, atque instantia facienda erat, & necessitas aberat, si mandatum datum esset cum ista clausula ad resignandum in manibus Papae, aliter dicendum esset.

Prætulit. *Ex decisione eiusdem 2 de Simonia Gregorius Cusadori.*

Per mandatum ad resignandum liberè in manibus Papae ad fauorem talis, non inducitur Simonia. Cap. XVII.

Cum mandatum ad resignandum ad fauorem Titij factum est de resignando liberè in manibus Papae, aut alterius ad id potestatem habentis, ipsa resignatio Simoniacae non est, quoniam propter mandatum ad resignandum liberè, illi in cuius manibus fiebat, cuiusque liberè conferre poterat.

Cum mandatum. *Ex decisione eiusdem 79. parte 3. libro 1. in Nguissimis Putei.*

Mandata correptionum ad resignandum sunt Simoniacae, & an excoherentur.

Cap. XVIII.

Quamuis in pluribus mandatis correptionum beneficii Summi Pontificis reseruatum esset, tamen, nisi narratis omnibus, beneficium obtineatur, ipsa reseruatio nihil facit, Simonia quantum fieri potest excusanda, propter multitudinem incidentium in eam, ideo ferre omnia mandata ad resignandum, quae de partibus veniunt, Simoniacae sunt, & ne infinite lites suscitarentur, excusari placuit.

Quamuis. *Ex decisione eiusdem 82. parte 3. libro 1. in Nguissimis Sancta Crucis.*

Permutatio quando est Simoniacae.

Cap. XIX.

Permutatio quadrangularis Simoniacae est, Nam cum Henricus canonicatum, & praebendam Sanctae Crucis resignauerit in fauorem Bernardi, & hic suum beneficium in fauorem Federici, & hic pariter in fauorem Ioannis, Rursus hic Ioannes in fauorem Henrici, Ideo resignatio libera iudicanda non est, sed ex causa permutationis. Haec autem inter duos permixta est, sed triangularis, vel quadrangularis prohibetur. Immo si renuncio beneficium meum in fauorem Titij, & hic suum intuitu meo in fauorem alterius, permutatio non existit. Nec dicatur quod istae permutationes breui manu factae videantur, quia singulae permutationes singulas prouisiones recipiunt.

Permutatio. *Ex decisione eiusdem 325. parte 2. Pauli Aemili Veralli.*

Collatio facta cum onere est Simoniacae.

Cap. XX.

Et collatio per Episcopum Titio facta, cum onere Theologici Sacram scripturam legendi, Simoniacae est, quoniam collatio libere, absque modo conditione, vel onere, fieri debet licet onus legendi, atque docendi pium sit, tamen in collatione beneficii adici non debet, adeo adiectum nullam reddit. Si appareret in fundatione prioratus, vel ante collationem, onus adiectum esse, aliter dicendum esset. Nam conditio, quae tacite inserta non vitiat.

Et collatio. *Ex decisione eiusdem 241. parte 3. Pauli Aemili Veralli.*

Cap. XXI.

Resignatio Simoniacae arguenda non est, si facta in manibus facultatem habentis, statim familiari re signantis contulit, ita enim quasi omnes resignationes infringentur, cum statim resignatione facta, alteri prouisum praestatur, & non fine causa, ne detur diuturna vacatio. Quod autem familiaris prouisum fuerit, modica praesumptio est, propter quam pro Simonia iudicandum non est, praeteritum quia, & ille idoneus, ac bene meritis esse potuit.

Resignatio. *Ex decisione eiusdem 293. parte 3. libro 3. in Nguissimis Fabij.*

Concordia executae, non expectata auctoritate Papae, aliquando non est Simoniacae.

Cap. XXII.

Cum Titius in concordia pensionem auctoritate sedis Apostolicae sibi reseruare peteret, ut post ipsam reseruationem beneficium suo cederet, quamuis per multos annos post concordiam nulla Sedis Apostolicae coactio habita, ille, cui beneficium cedi debebat, in possessione existens, multas pecunias, pensionis nomine, in eadem summa, eisdemque terminis, quibus conuentum erat, exsoluisset, tamen Domini minime Simoniam commissam esse, iudicauerunt, quoniam nihil spiritualitatis cessum fuerat. Nec est Simoniacum, quod ius habens in beneficio, quouis nomine eiusdem fructus percipiat, Ita quae nihil temporale pro spirituali dabatur, sed ex permissione tituli, tertius possidens beneficium, pro fructibus titulum dabat.

Cum Titius. *Ex decisione eiusdem 3. de Simonia Achillis de Grassis.*

Præsentatio cum conditione expressa aliter, quam in est, est Simoniacae. Cap. XXIII.

Cum praesentatio cum duabus conditionibus facta esset, & quod duos Cappellanos habere teneretur, quos nominabat, atque alter filius vnus ex patronis existeret, & quod teneretur porticum salicare, Ideo Domini Simoniacam iudicauerunt, Quamuis conditiones de iure, tacite in esse videbantur, tamen quia certa personae expressae fuerant, ideo magis eorum intuitu quam Ecclesiae facta videbatur, Ideo vel eorum quae tacite non in erant, vel alio modo, quam inessent, expressio facta erat.

Cum praesentatio. *Ex decisione eiusdem 4. de Simonia Achillis de Grassis.*

Cap. XXIV.

Quando inter patronum, & praesentatum, quod tertio, vel nepoti, vel amico renunciet, conuentum est,

M est,

est præsentatio Simoniaci dicitur, quoniam etiam super annexis spiritualibus committitur.

Quando inter. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 475. parte 1. Francisci Marel.*

Nominatio si fuit Simonica, & acceptatio, & promissio, & bene Papa pariter fuit talia.

Cap. XXV.

Post nominationem ab Antonio factam, Sebastiani eidem pecunias desisse constat. Ideo dicebat Antonius se ad canonicatum, & præbendam ius habere, non vigore mandati de providendo, sed brevis Sanctissimi, in quo eundem Parafernatum appellabat, atque probationem in contrarium admitti vetuit, Insuper quod proaisio, & acceptatio valide essent, ad effectum, ut Sebastianus nominatus eisdem canonicatum, & præbendam haberet: sed cum nominatio à principio nulla existeret, quia Simoniaci adeo breue, tanquam ab ea dependens, robur dare non poterat, & ita conclusum est, quia nominatio, tanquam causa immediata ad mandatum, cum sit Simonica, adeo acceptatio, & promissio, & Simonica dicenda sunt, & licet nominatio fuisset nulla, cum tamen fuerit causa cõcessionis mandati, & omnium iude sequutorum, ideo omnia Simonica esse, conclusum est, quia nominatio fuit causa brevis, ideo illa cessata, etiam breue euanescebat. Si præsentatio est Simonica, præsentatus beneficio per eum obtento priuatur. Si quis vocem per Simoniam habet, quamuis illa necessaria non existat, quia à maiori parte electus erat, tamen electio Simonica est. Sicut nominatio fuit inualida ad habendum ius in Canonicatu, ita & breue concessum nihil firmitatis, aut roboris habere potuit.

Post. *Ex decisione Rote Romana 4. de irrepatronatur, Ioannis Moberani.*

Cap. XXVI.

Actus reciproci Simoniam in beneficalibus inducunt, & ita conclusum est.

Actus. *Ex decisione eiusdem 240. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

Cap. XXVII.

Cum quis plus pensionis promiserit, quam beneficium præstaret, & canonicus, & pensionarius priuati fuit.

Cum quis. *Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum 2. parte 2. Thomae Trunfani.*

Cap. XXVIII.

Si Vicarius eadem die conferat, quia ipse ad conferendum deputatus est, collatio Simoniaci iudicata est; Ex his, quæ incontinenti fiunt, etiam in delictis præsumptio fraudis est.

Si Vicarius. *Ex decisione Rote Romana, 1. de Simonia Aebillius de Grassis.*

Pacta illicita consummata ante renunciationem, Simoniacam faciunt.

Cap. XXIX.

In concordia permutationis, pacta, saluo beneplacito Sedis Apostolicæ interposita fuere, deinde præter illud, coram Vicario Conchen. celebrata fuit, cum autem conuentum fuisset, Ne Petrus Gomefium super beneficio Ecclesiæ feruitorio molestaret, Item certa pecuniaria summa singulis annis promissa esset, & quod alter ex eis beneficiatorum resignatorum fructus viginti annis retinere vult, & ita absque titulo, quæ pacta in ipsa resignatione apposita non fuere, Ideo pro Simonia conclusum est, quoniam ante renunciationem

pacta perfecta, atque consummata interuenierunt, antequam interuenisse sufficeret, etiam si effectum sortita non essent. Clausula saluo beneplacito Sedis Apostolicæ nihil prodest, quando illud procuratum non fuerit, præsertim quia coram inferiore à Papa habita est. Cum quodlibet capitulum sit receptum ad alterum, propter labem vnius, tota conuentio Simoniaci dicitur, & licet de perse effectus bona, cum tamen in conuentionem deducita non fuisset, alique interuentum beneplaciti, licita dici non potest. Pacta perfecta homines Simoniacos faciunt.

In concordia. *Ex decisione eiusdem 1. de Simonia Ioannis Moberani.*

Præsentationes cum intervallo temporis non sunt illicitæ. Cap. XXX.

Nulla, propter temporis intervallum, correceptiuitas considerari potest inter vtramque præsentationem, & tacitam beneplaciti Apostolici intelligentiâ, præsertim quia quælibet præsentatio suam causam habet, prima, ut sequatur institutio, ne Ecclesiæ prauidendum fiat, secunda, ut cum beneplacito Papæ pensio illis detur, qui nominati fuere: institutio igitur ex capite præsentationis facta est, reueratio autem, de qua in institutione, ut si Papæ placuerit, pensio ex causa mandati, siue secunde præsentationis imponi possit: Ex prima ius ad rem Salomonio quæsitum erat, constituto autem procuratoris ad præsentandum eundem, & cum reueratione pensionis Simoniaci dici non potest, quoniam incontinenti facta non fuit. Nec ex eo correceptiuita dici potest, quia ordinarius per viam relationis cum reueratione instituit, quoniam de altera reueratione, pro ut in actis intelligi potuit. Illa reueratio correceptiuita dici non potest, quæ tantum reueratur, & ad Papam remittit, nihil dat, aut exequitur, præsertim uti actus separati, & pro illius validitate.

Nulla. *Ex decisionibus eiusdem 650. & 651. parte 4. in Nouissimis Robuierij.*

Pacta secundum ius non faciunt Simoniam, & illicita non inuadunt dispositionem.

Cap. XXXI.

Illæ conuentiones, quod eligendus Abbas triennis existeret, & non perpetuus, cuiusque bona mensis Abbatialis cum mensa conuentuali à conuentu separata, incorporarentur, & quod futuri Abbates bonis, redditibusque dictæ Abbatie sui non possent, omniaque bona pro conuentu remanerent, electionem Simoniacam non fecerunt, quoniam Abbates de iure perpetui esse non debent, & Simonia ex his, quæ de iure fiunt, non in ducitur. Pacta potius inualida dicenda sunt, quam quod veram Simoniam continent, Quæ Simonia speciem sapiunt, ad priuationem non sufficiunt, conditiones illicitæ potius tolli debent, quam collatio sub illis facta in validam Constitutionem Pontificum de vera, & propria Simonia intelligenda sunt.

Illæ conuentiones. *Ex decisione eiusdem 239. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

Cap. XXXII.

Implicitas hominis à Simonia non excusat, Illa ratio, ut decepto succurratur, & ne alias ex dolo commodum reportet, coram Principe facilius obtinere potest, cum quis ad ius suum recurrit, cum autem beneficium retinere vult, & coram iudice agitur, secus est.

Simplicitas. *Ex decisione eiusdem 163. parte 2. Iacobi Tucei.*

Pro ingressu monasterij quod datur, an, & quando sit Simonia. Cap. XXXIII.

Licet monasterium ingredientium onera supporter, non tamen pro eius ingressu de illa quasi dote recipienda pacisci potest, quoniam simonia existeret. Si liberaliter offeratur, aut per filiam, aut eius parentes, amore Dei, bene recipi possit. Pro victu persone recipienda, si opes monasterij non sufficiant, aliquid recipere relicto est.

Licet. *Ex decisione Gratianopolitana, 80. Guidonis Papa, & decisione Cappelle Tholosana, 312. Ioannis Corserij.*

Pro administrandis rebus sacris, an aliquid per consuetudinem accipi possit. Cap. XXXIV.

Quamvis plurimi consuetudinem probent, qua permittitur, ut propter sepulturam, & exequias pecuniam accipere liceat, Tamen sanctio Aurelii promulgata est, qua non obstantibus consuetudinibus, & communi usu, omnibus prelatibus, parochis, alijque Ecclesiasticis interdicitur, ne quicquam exigant, pro administratione Sacramentorum, Sepulturis, alijsque rebus spiritualibus, & sanctio hac plane conformis est rescripto Innocentij tertij ad Episcopum Magaloniae, alijsque concilij generalis decreto. Religiose, ac sancte Constitutiones observanda sunt, quae ad reformationem, & emendationem corruptionis, & dissolutionis in Ecclesia promulgatae sunt. Quam corruptionem & dissolutionem, etiam ridicula illa abusu, seu potius scandalosa iura sapient, veluti, ut Episcopo pecunia a novis maritis detur, quo licentiam cum nuptiis suis cubendi habeant, & similia, & propterea etiam per astra Parliamenti Parisiensis promulgata fuit, sub praetextu antiquae consuetudinis talia nequaquam peti posse. Idem quoque quo ad iura quaedam insolita, & exorbitantia Curia nostra iudicavit.

Quamvis. *Ex decisione Cappelle Tholosana 70. parte, 1. Gerardi Mainardi.*

Cap. XXXV.

Simoniacus titulum coloratum non habet, ideo reffitui non potest, & ita conclusum est. Simoniacus. *Ex decisione Rota Romana 243. parte 3. Pauli Amilij Veralii.*

Simoniam realem committentes, sunt privati ipso iure, non conventionalem. Cap. XXXVI.

Constitutionem Pauli Secundi, quatenus poenam privationis ipso facto inducit, Omnes, etiam antiquiores, in simonia reali intellexerunt, non autem in conventionali, & quamvis ipsa sanctio non distinguat, nec antiq. iure inter realem, & conventionalem aliquo distinctio, quo ad ipsam inducendam, facta fuerit, & pro vtraque poena excommunicationis, quae maior est, imposita sit, ideo fortius in poena privationis, quae leuior est, idem voluisse dicendum videatur, Nihilominus pia maiorum interpretatio, videtur, & forsitan tempore conditoris coepta, propter animarum periculum, cum tempore nostro pauci talem sententiam evaderent, Ideo tutius est neque intellectam, neque receptam esse constitutionem, nisi in reali, & si aliter verba sonent, hoc saltem quo ad tutionem conscientiae sufficiat, praesertim quia ad huc ab ea intelligentia in Palatio non disceditur. Item quia, si ubi est opinionum varietas, non peccat, ius praeccepti non servans, licet forte quis opinio

nem non veram sequutus fuerit, vel postea reprobatur ut non veram, aut subtiliter non loquentem, siue inuestigantem, minus ille qui subtili iudicio innititur, cum sequendo maiorum sensum, de temeritate argui non possit. Ius positivum probabiliter ignorantes non afficit, & quo ad iuris excusationem, ambiguum esse sufficit. Multoque magis excusatur, qui sequitur, & tenet, quod in Romana Curia observatur, ubi Papa scientia, & intelligentia, aut saltem tolerantia arguitur, quam observantiam omnes provinciales sequi debent: Hoc plus est, quam in communem opinionem sequi, quae in dependentibus ab interpretatione prudentum, plene excusat, ita ut nisi evidenter falsa sit, ab ea recedere non liceat.

Constitutionem. *Ex decisione Rota Romana 5. de constitutionibus Guglielmi Cassadori.*

SOCIUS CRIMINIS.

Socius criminis an, & quando admittatur ad inquirendum. Cap. I.

Ad inquirendum duntaxat socius criminis contra alterum, indicium facit: Iudex socium criminis audire non debet, etiam si de Principis salute dicere offerret. Nec est licitum malefactori premium capere pro indicando seipsum. Vbi cumque socius de alij criminibus diffamatus, & condemnatus fuit, tunc omnino a testificando repellitur. In atrocissimis delictis infames ad testificandum admitti solent. Ad socium ex alio infamatus, etiam in casibus exceptis repellitur.

Ad inquirendum. *Ex decisione Regni Neapolitani, 216. Francisci Vinij.*

An, & quando faciat indicium ad torturam. Cap. II.

Ex depositione socij criminis fit indicium, sed ad torturam non sufficit. Nisi alia probationum adimicula concurrant, vel ex qualitate deponentis, aut per sonae, contra quam deponitur, vel ex testium numero, iudex moveri possit, etiam si aliunde veritas haberi non possit, quia testes inhabiles ideo admitti non debent, quia de eo deponunt, quod ipsi met fecerunt.

Ex depositione. *Ex decisione Rota Romana 283. parte 1. in Nguissimis Blanchetti.*

Lex nova super attestatione sociorum criminis aliquando comprehendit casum similem. Cap. III.

Attestatione trium latronum in tormentis deponentium, convincit fautores, receptatores, & participes per Regni Constitutiones, dummodo alter de alterius depositione ignarus exilar, atque vocati leues, & infamatae personae existant, & cum idem per Regiam Pragmaticam dispositum esset contra fures de die, vel de nocte, cum ruptura apothecarum, vel dormitum civium, habitantiumque in eis, & vnde decem malefactores armis prohibitis armati, invenientes ianuas apertas, ingressi domum, matrem cum filiabus in quadam inferiori Camera concluserunt, atque ducatos septingentos, & quadam mobilia furari fuerant, dubitabatur, vtrum quatuor tortorum depositiones, quantum coinceant, & certe casus legis evenisse non videbatur, cum ianuam fracta non interuenerit, & de iure communi etiam mille sociis criminis ad condemnandum non creditur, Neque novae leges penales extendenda sunt.

M 2 Nihilomi-

Nihilominus temporum qualitas aliud iudicari suadebat, propter infinitum in quasi Latronum numerum, propter quos nemo securus in ciuitate, & suburbis esse poterat, & propter eandem rationem lex extendi, non dicitur, sed casum comprehendere.

Attestatio. *Ex decisione Consilij Neapolitani 570. Vincentij de Francis.*

Confessio socij criminis Elia per torturam, non coniungitur cum alijs aliorum confessionibus. Cap. IV.

IN nostris tribunalibus ex depositione vnus socij cum alijs adminiculis, reos torquere seruamus, & ideo Angelus, & Ioannes de furto torti sunt, & vnus socij de positorio purgata est, cum autem duae aliae sociorum, attestaciones superuenissent, deponentes contra alios leuis, & infamatae vitae, atque singuli depositionum aliarum essent ignari, pro ut Regni constitutiones requirunt, dubitabatur, vtrum sententia Magnae Curiae Vicariae, quae illos tanquam confectos ad mortis poenam condemnauerat, exequenda esset, & pro negatiua unanimiter conclusum est, quoniam primi socij attestatio per torturam Elia, atque debilitata erat, & propterea eadem Magna Curia liberationi locum esse iudicauit, & cum haec probatio privilegiata existeret, non nisi in casu, de quo loquitur intelligenda est. Illa prima socij attestatio duos effectus habere non potuit, & si locum torturae aperuit, Ideo cum alijs attestacionibus, ad effectum conuincendi, coniungi non potest. Quamobrem poena extraordinaria, videlicet ad triremes, ad tempus condemnati fuerit.

In nostris. *Ex decisione eiusdem. 577. Vincentij de Francis.*

Socio criminis non creditur, quando verisimilia non deponit. Cap. V.

Verisimilis non est mandatarij confessio, cum mandantis nomen se ignorare diceret, & vix corpore, ac loco illum circumscriberet, iacere neque amplectenda, neque credenda est, Quis enim tam audax, mente caputque existeret, qui pro incognita persona, tanto se periculo exponeret? Et licet in tortura eandem confessionem conualidasse videatur, quia tamen nullum adebat, indicium, vt de alijs interrogari potuisset, si de facto interrogetur, aut sine interpellatione fateatur, eius dicto, nisi alia adminicula suffragentur, minimè credendum est: Aut confessus fuerit in casibus, in quibus iure interrogari potuisset. Alij vltra socij dictum, praesumptiones, suspiciones, & argumenta concurrere oportere, asserunt: Cui nam fides ex testibus adhibenda est, quorum alter ex multiplici capite repulsatus, alter vero post publicationem, atque causae, per appellationem ad superiorem introductionem, praeterita longaua dilatione, quam silius habuit, repetitus est, qui licet ab eodem mandante tentatos fuisse asserant, vt vulnus Alexandro intulerint, singulariter testificantur, & de sua tantum attestacione deponunt: sed quatenus vulnerari mandasset, poena legis, huius Regni, quae ad manus amputationem vulnerantem condemnat, ad mandantem non vtiq; extendenda est. Quare suspensa tortura, ad exilium biennale, condemnare, omnibus visum est.

Verisimilis. *Ex decisione Consilij Neapolitani. 28. Titonius Grammatici.*

Socius de confocijs quando deponere, & interrogari debeat. Cap. VI.

Nemo de confocijs criminis interrogari potest, quia veteris iuris auctoritas, atque vtriusque iuris statuta non sinunt de se confectos, interrogari debere, etiam si per inquisitionem procedatur, nemo enim, nisi infamia praecesserit, testificari tenetur, Vbi autem indicia praecedunt, vel in genere, vel in specie, pro ut illa sunt, interrogari conuenit, At si crimina excepta sunt, & regulariter sine confocijs committi non solent, interrogandus est, Qui praeter haec criminis socium prodit, ius naturae frangit. Si per accusationem proceditur, contra confocium testimonium ferre cogendus est, Quando crimina excepta sunt, nimirum Reipublicae pestifera, multitudinemque ledunt, socium de confocio interrogari permittitur, qui etiam non vocatus tenetur, vt malis prouincia purgetur, In crimine atrocij de confocijs, & retractoribus interrogandus est, sine quibus diu latere non potest. Sunt etiam alia crimina, in quibus confocios dicere tenetur, deque ijs reus interrogandus est, & Maleficia, laesa maiestatis, conspiraciones, ac coniurationis contra Principem, Falsae monetae, cuius ministerio pluribus opus est, Item assassini, Ad euitandum futurum delictum, & dicere, & interrogari debet, vt pote si ex pluribus conspirantibus occidere Titium, vnus captus fuisset, Vbi index de confocijs, secundum iuris ordinem interrogat, non solum reus in foro soni, sed etiam in foro conscientiae, veritatem iudici dicere tenetur, atque socios manifestare.

Nemo. *Ex decisione Consilij Cathalonie 5. Ludonici Peguera.*

Socius criminis, quando ad inquirendum, & quando ad condemnandum facit indicium. Cap. VII.

Etiam in criminibus exceptis nullam aliam socius criminis fidem facit, quam ad inquirendum, quod indicium adeo leue est, vt probando bonam nominati famam, facile diluatur, Ad torturam igitur alia indicia, & adminicula iuncta esse debent, & illius depositio cum iuramento, ac intortura fieri debuit, quia licet quo ad seipsum reus existeret, tamen contra aliam deponit, testis vice fungitur, ideo sine iuramento non probat, Infames sine tortura non attestantur: Cum delicta quae in prouincia Principatus Cathalonie frequentur, sunt, aliter probari non possunt, quam per dicta sociorum, Ideo etiam ad condemnandum fidem facere soleant, ita vt poena ordinaria plebei confectum sit.

Etiam. *Ex decisione eiusdem 5. Ludonici Peguera.*

Fur an interrogetur de socijs. Cap. VIII.

Vtrum in crimine furti interrogari, & in capitulorum torqueri possit? Cum principaliter propter proprium commodum delinquant, quam in alterius offensam, ideo alios odio habere non dicuntur, nihil mirum, si de illis interrogari posse videbatur, Quamuis furti crimen exceptum non sit, tamen quando sumus in societate futurum per ciuitates, & prouincias vagantium in praediciudicium publicae vtilitatis, & furtum cum missa sine socijs committi non soleant, uti domos scholas, & machinatione aperire, ad res furto subtrahendas, ad extirpandum tale delictum, conueniens est, vt de socijs interrogetur, In his enim eadem ratio locum habet, quae in latronibus, stratas publicas aggredientibus, militat, Ad probandum casus clandestinos, & occul-

& occultos, per coniecturas probatio sufficere debet. Si igitur boni publici ratio præcedat, de alijs confocijs interrogandus est.

Verum. *Ex decisione eiusdem 37. Ludovici Pegneræ.*

Socius, qui ob revelationem habuit gratiam, torqueri potest.

Cap. IX.

Si socius criminis, ut delictum publicaret, poenæ gratiam habuerit, non ideo torturam evitare poterit, ut delicti confocios inficiat, quoniam licet tortura maior poenâ existat, quam manus amputatio, tamen hoc casu non datur ad poenam, sed ad eruendam veritatem. Promissio per Principem facta, hunc casum non comprehendit.

Si socios. *Ex decisione Consilij Napolitani 459. Vincentij de Franchijs, & resolutione criminali, 29. Petri Caballi.*

Socius criminis si primo confiteatur in tortura, & deinde neget in tortura, non nocet socio.

Cap. X.

Si reus examinatus delictum contra se, & alios confessus fuerit, persequantia, atque ratificatione extra tormenta, opus est, confessio autem ad condemnandum ipsum non sufficit, Vt autem contra nominatum indicium faciat, ad purgandum eius infamiam denno torquendus est, ut nominationem in tormentis confirmet. Si inquisitus de maleficio, tortus, delictum unum cum Titio commississe fateatur, & postea ductus ad bancum iuris, ad ratificandum, neget, & repetitus in tortura, in negatione perseveret, Titius vigore illius primæ confessionis torqueri non poterit, etiam in casibus, in quibus socius de confocijs interrogari poterit, Itaque rei confessio, nisi ratificatione, & perseverantia contra confocium vestiat, omnino corrui.

Sireus. *Ex resolutione criminali, 33. Petri Caballi.*

Socij quando, & quibus concurrentibus conuincant socium criminis.

Cap. XI.

Si duo, aut tres, vel plures criminis socij contra aliquem deponant, & in confocium nominent, iste confictus non dicitur, ita ut ad condemnationem procedi opus sit, quæ sequi deberet, si per aliorum attestaciones confictus esset, quoniam socij sine alijs administris fidem non faciunt, neque ad condemnationem sufficiunt, sed tantummodo operatur, ut nominatus torqueri possit, & ita senatus Burdegalenfis indicavit: At si dicta aliorum administris adiuvetur, tunc fides, non secus atque alijs testibus adhibenda est, ita ut aliquando, etiam poenâ ordinariâ delicti, atque mortis imposita fuerit, altem ex Curiarum consuetudine, Vt autem dicta sociorum fidem faciant, dicto necessaria sunt, videlicet iuramentum, & tortura, Boni iudices solent principales constituitur cum iuramento etiam vi testes contra alios, tortura requiritur ad purgandum infamiam, ut in testem criminofos admitti possit.

Si duo. *Ex decisione Senatus Burdegalenfis. 319. Nicolai Boerij, & resolutione criminali, 185. Petri Caballi.*

Affocians dominum sine scientia delicti, non est socius criminis.

Cap. XII.

Nisi probetur, quod ad maleficiu committendū, tractatus præcesserit, Socius criminis dici non potest, Ideo testis Socius N. ra prioris mulieris a testimo

nio non repellitur, quoniam ipse, neque raptum, neque violentiam mulieri fecit, & raptus absque violentia nō datur. Immo mulier sponte accessit, atque fletit cum raptore vique ad eius obitum, & quia ante raptum non senserat, ergo delinquens dici non potest. Iste testis dominum affociavit, & cum raptus scientia non probetur, socius non est. Nec unquam per triginta annos de tali crimine inquisitus fuit, ergo ista exceptio calumniosa est, præsertim contra testem, qui ea, quæ difficilis probationis sunt, deponit. Propterea conclusum est, a testimonio non repelli.

Nisi probetur. *Ex decisione Rota Romana, 277. parte 3. Pauli Aemilij Verali.*

S O D O M I A.

Quomodo committitur.

Cap. I.

Peccatum contra naturam non committitur, nisi membrum inter pudendas partes imponatur, si quis igitur non possuisset, sed extra vas tantum polluisset, extraordinaria pena puniendus est. Cum vir nubit in sceminam ordinariâ, Idem si per vas exterius mulieris committitur, nam Sodomia committitur, Quando duæ femine simul coeunt, non simpliciter fricando, sed aliquo ligneo, aut vitreo instrumento utendo, crimen nefandum committunt, propter quod mortales aliquando combussæ sunt. Quando simplex fricatio extra vas commissæ est. In pluribus locis extraordinariè puniendum esse, iudicatum est, & Regium Consilium, quendam qui plures actus venereos cum pueris commiserat, crura fricando, manibus abutendo, semen emittendo, condemnauit, ut per Civitatem fustigaretur.

Peccatum. *Ex decisione Consilij Cathalonie 72. Ludovici Pegneræ.*

Sodomia attentata non perfecta mitius punitur.

Cap. II.

Quia Alexander non perfecit quod cum altero secum dormiente in carceribus attentavit, atque membrum per vas exterius non imposuit, quia non potuit, sed per illius crura se polluit, Et quia etiam in atrocissimis receptum est, ut quis ad actum proximum deveniens, si non perfecit, minus punitur, quam ordinariè. Ideo ad scruitum Regiarum trimum per decemum condemnatus est; Aliquando lex in atrocissimis solum conatum expresse punit.

Quia. *Ex decisione eiusdem 75. Ludovici Pegneræ.*

De coeunte in ore pueri septennis.

Cap. III.

Obsecrissimum genus libidinis est, quo medicus quidam cum puero septenni vius est, ita enim fallax, & propensus in Venerem fuit, ut puero illo in domum suâ habitationis adducto, blanditijs, & munusculis allecto, effenatam concupiscentiâ cum illo pluribus diebus expleverit, virilia sua in illius manibus, & intra forma ponens, eademque illi in ore exugenda prebens, cuius iudicia queritur. Actus veneri contra naturam sunt, quando generatio sequi non potest, etiam si concubitus non interuenerit, sed pollutio volutane procurata fuerit, & propriè molities, siue immundities, vel pollutio appellat. Et si raro, aut nunquam delicta hæc ad iudicium notitia veniant, veluti clâ cōsilij, si detecta castiganda sunt, & huiusmodi masculinatio

M 3 res, pro

res, propter foedam facinorā enormitatem aut exilio, aut alia extraordinaria poena condemnandi. Attenta igitur facti qualitate, personarumque conditione, atque lege, & consuetudine Florentiae, medicus in quinquaginta scitis condemnatus est, atque ad triremes ad beneplacitum superiorem. Iteratio delicti, illud auget, atque grauius puniri facit.

Obsequissimum. *Ex resolutione criminali, 16. Petri Caballi.*

Patientes an faciant indicium ad torturam.

Cap. IV.

Sodomitatus assertens suppositum fuisse, infamiam esse fatetur, & ideo contra alium indicium facere non videbatur. Alij verò dicebant, atrocissimi crimen esse, ideo de confocijs interrogari posse. Ceterum obtinuit, ita deum indicium facere ad torturam, si alia in dicta, siue adminicula concurrant, dum tamen illius dictum sit in tortura confirmatum, propter quam infamiam superare dicitur, in quam propter delicti confessionem incurrerat. In Regio autem consilio, dicto foriorum criminis tanta fides adhibetur, quanta ceteris testibus, etiam ad poenam delicti ordinariam imponendam, citra torturam, & propterea cum illius dictū haberet adminiculū, quia facit in partibus pudendis recepta fuerat, ad torturam deueniendum esse iustum est, ut ab eius ore haberetur, utrum membrum intra vas ex terius imposuisset.

Sodomitatus. *Ex decisione Consilij Cathalonie, 76. Ludouici Peguera.*

Confessio stuprati aliquando facit indicium sine tortura. Cap. V.

Quando stupratus seductus, atque deceptus est, atque animus, & consensus peccandi non apparet, nulla tortura inferenda est, quoniam nulla infamia per torturam purganda est, & tunc eiusdem confessio etiam contra clericum stuprantem indicium facit, cum etiam fama contra illum concurreret, ideo bona fame probatio, diffamationem cum iudicio non purgabat. Propterea leuiter torquendum esse placuit: Tortura enim in clericis non ita leuiter esse debet.

Quando stupratus. *Ex resolutione criminali, 84. Petri Caballi.*

Religiosus de Sodomia attentata condemnari non potest, ex depositionibus laicorum, qui fuerunt participes. Cap. VI.

Cum Iulius coquus de osculari passus fuerit, item spoliari, in lectum ingredi, atque amplecti, quae omnia media sunt ad Sodomiam perficiendam, atque attentionis partes existunt, ideo attentatam Sodomiam per eius voluntariam, & spontaneam confessionem non probat, quoniam infamia sine tortura, ne indicium quidē facit, praefertim contra religiosum. Is qui de osculari passus fuit, super Sodomiam attentata idoneus testis dici, nullo modo potest, Contrarium dici posset, si per vim factum esset, atque aliter testis deponeret. Laicus contra religiosum testimonium ferre non potest, indicium tantum ad inquirendum generaliter, facere dicitur, plures laicos testes esse oportet, ut citatio, siue notitium transmittatur. Plures eiusdem criminis focij indicium aliquando facere solent, sed criminis in specie singulares testes dicuntur, qui ad condemnandum non probant. Horum alter, decem annorum puer est, qui nullū indicium facit, multo minus alter, qui infans est. Tertius vero ductus ad faciem reica, quae verba confessionis est, quae attentionem verbalem, siue requisitionem Sodomiticam non importabat, itaque tres testes eiusdem

specialis criminis focij dici non possunt. Cum igitur attentatio non probaretur, neque diffamatio concurreret, de poena agendum esse non videbatur. Illa fides monachorum valde suspecta sunt, probatio per scripturam ad effectum condemnandi non fit. Fuga post processum formatum non est indicium, & potius uexationis metum, quam conscientia delicti facta praesumitur.

Cum Iulius. *Ex decisione Collegij Pisani 138. Doctoris Martia.*

Sodomitae an sint dandae defensiones.

Cap. VII.

Illa sententia, quod Sodomitae defensiones dandae non sint, omni iure, ac ratione destituta est, & propterea in practica non obseruatur: Nulli enim, quāuis confesso, vel conuicto defensiones denegandae sunt, Quid in Sodomita insigni, ac notorio, qui nullam praesumit defensionem habet: forte tunc procedere posset.

Illia. *Ex resolutione criminali 41. Petri Caballi.*

S P O L I V M.

Actio spoli datur singulari successori, & quid in beneficialibus. Cap. I.

Certi iuris est, remedium Canonis reintegranda in singularem successorem transire, ergo & actionem spoli in primogenitum transire visum est, cum igitur hic ab eius fratre, Castro Sarmati, spoliatus esset, ad quod ipse primogenitus vocatus fuerat, uti quae ita agere posse, conclusum est. Haec actio spoli personalis in rem scripta est, & ratione dominij nititur, ac cum domino ambulat, Actiones autem in rem scriptae & actiue, & passiuae in singularem transiunt successorem. In beneficialibus actio spoli non transit, quoniam super dominio requiescere non potest, quod ex gratia concedentis provenit. Ideo si concedens etiam quod ad spolum non retrogauerit, actio non venit, quia in beneficialibus iuris successio nequaquam datur.

Certi. *Ex decisione Rotae Romanae, 176. parte 2. Iacobi Putei, & decisione 907. parte 3. libro 3. in Nouissimi Tholomei.*

An possidente, nomine meo, cuncto, ego debeam restitui. Cap. II.

Icet amicus beneficii mei possessionem recipiat, atque teneat, & possideat, fructusque meo nomine percipiat, si tamen de possessione expellatur, & spoliatur, Interdictum unde vi, contra spoliantem mihi non competit, Nisi de mandato meo possessionem recepisse, probauerim, aut receptionem nomine meo factam, ratam habuerim, fructusque, vel pensionem mihi soluerit.

Licet. *Ex decisione eiusdem g. de restitutione Spoliatorum in Ngonis.*

Episcopus habet praesumptionem pro se, quando agitur cum inferiore praelato.

Cap. III.

Vbi agitur inter Episcopum, & inferiorem praelatum, siue Abbatem super iuribus Episcopatus, qui dicant per Episcopum in possessione turbati, ceteris paribus pro Episcopo praesumendum est, qui spoliatum se dixerit, & pro eodem sententia in interdicto unde vi, effectui mandanda est.

Vbi agitur. *Ex decisione eiusdem 12. de restitutione Spoliatorum in Antiquis.*

Ecclesia

Ecclesia agit spolio, etiam si praelatus facto suo à possessione cecidit. Cap. IV.

Semper ecclesia restituitur, quâvis Praelati iniusto factio à possessione ceciderit, ideo monasterium spolio agere posse conclusum est, nam ipsa Ecclesia verè possidere dicitur, quamobrem interdictum vnde vi illi conceditur, pro rebus per Praelatum alienatis. Quando ex causis in iustis Praelatus possidere desistit, ecclesie nocumens non affert.

Semper. *Ex decisione eiusdem 170. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Cap. V.

Imò eundem Praelatum spolio agere posse, conclusum est, si ex contractu inutili à rei Ecclesie possessione ceciderit.

Imò. *Ex decisione eiusdem 181. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Cap. VI.

Actio spolijs transit in hæredem, & hoc pluries in Rota decum est.

Actio. *Ex decisione eiusdem 3. de restitutione spoliatorum Marcelli Crescentij.*

Actio spolijs quando possit intentari per hæredem.

Cap. VII.

Sed hoc procedit, quando ex actis constat, defunctum, ex cuius persona agitur, in vita spoliatum esse, tunc enim tale ius, sicut cætera, ad hæredem transit, at si defunctus spoliatus non probatur, ius recuperandi in eiusdem persona formatum dici non potest, ergo ad hæredem transmissibile non est: Non probata igitur possessione, neque ex persona matris, quæ spoliata dicebatur, neque ex persona filij, se numquam bona, de quibus agitur, possedisse consentitis, rei conuenti ab soluendis sunt. Cum quis in bonorum possessionem, seruatis seruandis, factique subhaftationibus, & adiudicatione immisus fuerit, non solum possessione, sed & dominium ex secundo decreto quæsitum est, & remedium retinenda conceditur; Partis patientia operatur, vt etiam ante mensuram spolijs remedio conueniri non possit. Vbi traditio per venditorem facta est, reintegranda remedijs cessat, idem si per iudicem, cuius factum rectè procedentis, factum partis censetur.

Sed hoc. *Ex decisione Rote Marchia 193. Stephani Gratiani.*

Praelatus alienus potest agere spolio, nomine Ecclesie. Cap. VIII.

Possessor non potest sententiam nullam, iniquam, & notorie iniustam dicere, ex quo Rector, qui Ecclesie bona cõtra formam extragantans Pauli, alienat, perdit litem, atque beneficii possessionem, atque peritius est, item quia primum extremum non probauerat, & ex actis ipsum facto suo, per instrumentum venditionis, à possessione cecidisse, constabat, quoniam Ecclesia prædium possidebat, & Rector pro iurium Ecclesie tuitione, petitorio suspensio, in spolio obtinuit, nam Ecclesia ex inutili Rectoris contractu à possessione non ceciderat; Quamobrem cum nomine Ecclesie egisset, pro sententia conclusum est, atque mandatum executiuum concessum fuit.

Possessor. *Ex decisione Rote Romana 182. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio an, & quando agi possit contra soluere denegantem. Cap. IX.

Soluere denegans spoliare non dicitur, ita vt contra cum remedium canonis reintegranda, cõpetat, &

hoc quãdo agens se spoliatũ nõ prætendit, sed in possessione percipiendi exultare, quare mandatum de manu tenendo peti potest.

Soluere. *Ex decisione eiusdem 167. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Quando spolio agi non possit. Cap. X.

Neq; spolio Gregorius agere potest, si possessio in persona Bernardi plena erat, qui illam, mediante Antonio cõtinuabat, quo non expulso, alius acquisiuit, se non potuit, & ita tentum est.

Neque. *Ex decisione eiusdem 169. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

De eodem, & an remedium canonis reintegranda, sit perpetuum. Cap. XI.

Is qui à possessione, facto suo cecidit, spolio agere nõ potest, præsertim quadriennio lapsò, hoc enim casu, ne remedium quidem reintegranda, quod perpetuum est, per officium iudicis intentare potest, hoc enim officium ad instar restitutionis in integrum infra quadriennium competit: Vbi contractus esse inualidus, & ex iniusta causa à possessione ceciderit, secus est.

Is qui. *Ex decisione eiusdem 172. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio non agitur vigore possessionis instrumentalis. Cap. XII.

Si possessio instrumentalis, dum vacua non existit, capta est, spolio agi non potest, nam Ioannes resignauit in Vincentium, qui possessionem cepit, neq; in Salvatore Vincenti resignasse constat, cum igitur Marcellus hanc possessionem ingressus fuerit, instrumentalis dicitur, quæ de stylo dominorum restituibilis non est, & ita conclusum fuit.

Si possessio. *Ex decisione eiusdem 173. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio quando non agitur ad restitutionem distributionum quotidianarum. Cap. XIII.

Nec Reginus spolio agere potest, vt ad possessionem distributionum quotidianarum restituitur, quoniam primum extremum non probauit, neque possessionem quò ad stallum in choro, quoniam Lipomanus cum Regini patientia, illam ingressus est, iuxta formam literarum, quæ omnia dabant, quousque igitur literæ nullæ declarate non fuerint, Lipomanus in possessione stare potuit, & ita in eius fauorem sententia lata est.

Nec Reginus. *Ex decisione eiusdem 174. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Pro iuribus competit interdictum vnde vi, vtile.

Cap. XIV.

Interdictum vnde vi directũ, non nisi pro rebus immobilibus, & incorporalibus cõpetit, sed cum quis iure percipiendi aliquod spoliatum se esse dicit, interdictum vnde vi, vtile competere visum est, hoc enim pro iure, vt pro vi usufructu, seu quasi possessione ipsius conceditur.

Interdictum. *Ex decisione eiusdem 17. Thome Fastoli.*

Commendatarius quando agat spolio contra Episcopum commendantem. Cap. XV.

Episcopus canonicatum ad sex menses, deinde ad beneplacitum commendauerat, quibus elapsis, possessionem ingressus fuerat, sed commendatarius contra illi spolio agere non posse conclusum est, neq; depositarius cõtra deponente spolio agere p̄r, licet cõtra tertium valeat. Cõmenda nihil aliud est, nisi quoddam depositum. Cum

Cum Commendatarius nouam prouisionem infra sex menses obtinuerit, & sic ex titulo Apostolico possidere dicitur, atque possessoris noua causa mutata fuit; Ideo ex isto capite, spolio agere posse, visum est.

Episcopus. *Ex decisione eiusdem 206. parte 3. Iacobi Putei.*

Episcopus translatus quando agat spolio ad beneficia, quae antea habebat. Cap. XVI.

Quando beneficium per translationem, vel ascensionem vacat, translatus ius illius amittit, item possessionem civilem, ac naturalem, in eo etiam detentionem, & propterea Decanatus Episcopi Prebendae, per translationem ad Episcopatum vacasse dicitur, itaque spolio agere non potuit. Nisi probetur, quod translatus per se, vel per alium retinuerit, incumbendo beneficio, vel fructus percipiendo: cum igitur renuntians possessioni incumbit, vel de facto possidet, spolio agere potest.

Quando. *Ex decisione eiusdem 1-De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberani.*

Spolio agi non potest per resignantem ex causa litis coram ordinario. Cap. XVII.

Et si resignatio coram Ordinario facta non teneat, tamen possessio amittitur, quae ex actu nullo transfertur, etiam si beneficium reseruatum esset, quod quauis conferre non possit, resignationem tamen recipere non est prohibendum, si igitur per cessionem a procuratore ex causa litis in transactione coram Ordinario factam, amiserit, resignatio acceptante, atque cessione valida declarata, nullatenus tanquam spoliatus restituendus est. Cum in mandato pensionem retinendi facultas data fuerit, ergo Canonatum cedendi data censetur, quia vtrumque habere non poterat, Ordinarius ex causa litis pensionem imponere potest, ut etiam resolutum fuit, ergo beneficium Apostolicum, quatenus opus est, reservationi, necessarium non erat.

Et si. *Ex decisione eiusdem 519. parte 1. in Nouissimis Lancellotti.*

Actio spoli non competit ei, qui ex suo facto a possessione cecidit. Cap. XVIII.

Cum Bonifacium cister palatium possedisse, eiusque facto, siue consensu a possessione cecidisse, atque ad Capitulum auctores Hieronymi peruenisse, ergo a spolio excusatur, de facto autem, atque consensu Bonifacii constare visum est per confessionem Calixti eiusdem filii, & haeredit, quae quamuis incerta esset, quoad modum, quo tradita fuit, tamen quoad dationem certa erat, atque plura adimicula concurrant, ideo alias etiam pro confessione conclusum fuit.

Cum Bonifacium. *Ex decisione eiusdem 131. par. 1. in Nouissimis Seraphini.*

Ex venditione, & traditione tutoris sine decreto, an, & quando pupillus agat spolio. Cap. XIX.

Si mater, & legitima tutor nulliter, id est sine solemnitate vendidit, atque a possessionem tradidit, actio in spoli locum non esse conclusum est, quoniam contractus non est nullus ex defectu consensu, quo possessio tradita non fuisset, sed ex defectu solemnitatis statuti, & tutricis auctoritas interuenit, ideo legitime translata dicitur. Pupillus cum sola tutoris auctoritate, absque decreto iudicis, possessionem rei immobilis tam naturalem, quam civilem in alium transferre dicitur. Adulter solus possessionem transferre potest. Pupillus vero cum tutoris auctoritate, non prohibetur, & ita frequenter ultimo opinionum calculo receptum est. Tutorem etiam

possessionem transferre posse, visum est, quoniam prohibitus non reperitur, per actum vero fictum, videlicet per aspectum, per consuetudinem, aut alium similem actum non posse recipitur: Nam colonus non sibi, sed domino possidet, & tamen per traditionem possessionem transfert. Quando statutum fidem instrumenti venditionis aufert, secus esse placuit, quoniam ex eo possessionis translatio non probatur.

Si mater. *Ex decisione eiusdem 93. parte 2. in Nouissimis Cantucci.*

Spolium in quibus committatur, & quae remedia dentur, & contra quos, & quomodo.

Cap. XX.

Qui redditum, vel censum annuum soluere detrectat, aut seruitia, vel iura debita, puta publicas pensiones praestare recusat, is possidentem spoliare dicitur, unde recte contra detrectantem spolio agi potest. Item colonus, vel conductor, qui rem denegat restituere, postquam colonus, vel conductor esse dehit, spoliare dicitur. Nec audiendus est spoliator causis allegare volens, cur redditum annuum, vel seruitia exacta solueret, aut praestare non teneatur, quoniam illa disputatio ad petitorium pertinet, & spoliatus ante omnia restituendus est, & exceptio proprietatis sine dominio, etiam si incontinenti offeratur, in iudicio spoliatorio directe non admittitur, proinde locum non habet regula, Dolo facis, qui petit, quod restitutus est, sed ante omnia restitutio fieri debet. Imo si spoliator in alia causa spoliatum conueniat, non tenetur ei spoliatus ante factam restitutionem respondere. Probato spolio, etiam cum fructibus, qui percipi poterunt, restitutio facienda est, Verbum restituere plenissimam significationem habet. Praeterea contra spoliatorem iuratur in litem. Et si plurima recuperande possessionis remedia prodita sunt, tamen omnium plenissimum, atque tutissimum est, ex Canone reintegranda, & cum omnibus alijs spoliatorijs remedijs concurrat, & generaliter ei competat, qui iniuste a possessione cecidit, & contra omnem possessorum datur, siue bonae, siue male fidei, titulo, vel absque titulo possidentem, etiam contra singularem successorem, non solum clericis, sed etiam laicis; Vbi singularis successor titulo, & bona fide possidet, atque causam non a vitioso, sed a bonae fidei possessore habet, hoc remedium denegari certius est. Licet nullum interdictum pro rebus mobilibus comparatum fuerit, tamen ex ipso Canone reintegranda agi potest, in quo antiquiore possessionem probare, satis est, atque aduersarium possidere, ita enim de spolio apparebit.

Qui redditum. *Ex decisione Camera Imperialis 75. Andreae Gailli.*

Actio spoli competit ad statum pristinum, quem quis habebat. Cap. XXI.

Licet pro annua prestatione personali verum possessionem non detur, tamen datur quidam status, ad quem peti potest, ut restitutio fiat, nam excommunicatus iniuste, petere potest, ut ante omnia ad pristinum communionem restitatur, in quo neque possessio, vel quasi datur, sed solum quidam status est. Cum igitur quis statu suo violenter, & iniuste spoliatur, ut ad pristinum statum restitatur, agere potest, & propterea cum attendentes non soluunt, prout ex ordinatione Civitatis solvere inceperunt, statim violentiam, atque spolum commississe dicuntur. Et ita resolutum est.

Licet. *Ex decisione Consilij Napolitani 395. Martini de Assisii.*

Rediens

Rediens ad beneficium suum, quando spoliare non dicitur. Cap. XXII.

Vbi quis ab beneficium primum, redit, in quo institutus fuerat, nihil de nouo acquirere videtur, sed ius suum conferuare, ideo contra ipsum spolio agi non potest, quod est verum si possessio occupata non fuisset, neque extaret, qui tempore regressus contradiceret. Ita hæres propria autoritate res hereditarias occupare potest, nisi ab alio occupata fuerint.

Vbi quis. *Ex decisione Rota Romane 7. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Nulla causa iusta permittit spolium de facto.

Cap. XXIII.

Etiam si vno ex causa facta esset, tamen beneficiarii possessione percipiendi decimas de facto spoliari non debent, sed preuia citatione faciendum erat.

Etiā. *Ex decisione eiusdem 1087. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomei.*

Index aliquando spoliatur. Cap. XXIV.

Enunciatiua notarij citationem non probat, vt sæpe decum est, sed actus ipse citationis requiritur, ex quo cum resulter nullitas inter spolum, Item propter excessum, ex quo spolum resultere etiā aliquando conclusum fuit, Denique quia subhastatio præsentis pecunia facta non fuit, ex his iudicē spoliassē resolutum est.

Enunciatiua. *Ex decisione eiusdem 105. parte 4. in Nouissimis Iustii.*

Index nulliter procedens non priuat possessione.

Cap. XXV.

Cum index ritē, & rectē non procedit, possessorem possessione sua non priuat, ideo cum executio fuit turbatio, & Paulus se pro spoliato non habuerit, Domini manutenendum esse in sua possessione iudicauerunt cum pronuntiatio esset, domum deuolutam esse, atque fratres reintegrandos, & appellatio ratione mixtionis permittitur, non potuit index appellatione pendente, ad illius executionem procedere, ideo non iudicē processum esse. Ad effectum, vt ratione mixtionis appellari possit, fuit eis, vt causa pronuntietur, quæ cum petitorio implicationem habeat, & ita in Rota resolutum est. Quando prætenditur deuolutio ob lineam finitam, certus visum est, vt propria autoritate possessionem capere non possit, cum index aditus est, ad facti viam recurri non potest.

Cum index. *Ex decisione eiusdem 180. parte 4. in Nouissimis Lancellotti.*

Index quando dicitur spoliare. Cap. XXVI.

Tunc index spoliare dicitur, quando notoriē de nullitate, & iniustitia sententiæ constat, notoriē, id est ex eisdem actis, non autem ex nouiter deductis, cum igitur sententia firmata ex eisdem actis iusta sit, sed ex nouiter deductis derogatur iniusta, spolum pro Montano intentatum non intrat.

Tunc. *Ex decisione eiusdem 479. parte 4. in Nouissimis Robuſerij.*

Consuetudo quando excuset a spolio.

Cap. XXVII.

Si postquam beneficiarius in plena, & libera percipiendi fructus possessione fuisset, ille cui debentur fructus primi anni ex consuetudine, propria autoritate sine violentia perceperit, spoliassē non dicitur, ita vt si beneficiarius possessorio restitutionario agat, ipsa consuetudo est possessorij exclusoria.

Si postquam. *Ex decis. eiusdem 466. Argidij Bellamera.*

Spoliatio obstat exceptio reſeruationis.

Cap. XXVIII.

Vbi spoliatio opponitur, quod beneficium, quo spoliatus dicitur, reſeruatum est, si spoliatus ad probandam spoliationem, autem reſeruationem, i. e. admitti, petat, spoliator non auditur, quoniam exceptio reſeruationis probande non excludit. Reſeruatō est exclusoria possessorij, si vel esset probata, vel incontinenti probetur, alias contra spoliationem exceptio non admittitur.

Vbi. *Ex decisione eiusdem 11. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

De eodem. Cap. XXIX.

Vbi igitur in possessorio beneficiarii apparet de notorio non iure agentis, restitutio impeditur, reſeruatō nequis possessionem habeat, omnino tollit.

Vbi igitur. *Ex decisione eiusdem 2. eodem titulo in Antiquis.*

Rector non obtinet in spolio, si religiosi probent præscriptionem, & continuationem.

Cap. XXX.

Contra Rectorem ecclesiæ agētem possessorio pro decimis terrarum infra parochiam cōſistentium, quibus spoliatum à duodecim annis citra se esse dicit, Religiosos opponere posse visum est, qualiter ipsi per centum annos citra, vel ultra, atque per tantum temporis, cuius contrarij memoria nō exiſtit, aliquarum decimarum fuerint in possessione percipiendi, aliquarum retinendi, & ab aliquarum prædatione liberi, ac immunes, & ita præpōra in libertatis possessione, quoniam materia bona, & admissibilis est ad exclusionem possessorij per Rectorem intentati, Nam licet religiosus commune resistat, quod actori assiluit, & ita, vt audiantur, de legitimo titulo constare debet, tamen hoc in reo se per legitimam præscriptionem defendente, non procedit, per quod ius percipiendi, per Rectore tollitur, & per temporis continuationem decennalis possessio auferitur, quoniam duo eandem rem, & in soli dum possidere non possunt, verbum, citra, cōtinuationem denotat, licet cōtinuatiuē non addatur, si igitur probent præscriptionem pro titulo, atque possessionis continuationem per centum annos citra, & ultra, Rector spoliationem prætereundē non potest, nam qui suā possessionem cōtinuat, spoliare non dicitur.

Contra. *Ex decisione eiusdem 11. de restitutione spoliatorum in Nguis.*

Spoliator dolosus non auditur super petitorio, nec credit bonis. Cap. XXXI.

Vbi monachus dolo, & fraude, cum inuasiōne beneficii spoliavit, super petitorio audiendus non est, donec illius possessor plenē restitutus fuerit, & si bonis cedere veller, non auditur, quoniam spoliatori dolo, qui in legem commisit, iuris beneficium non conceditur. Vbi esset dare calum, quod monachus alias subiectus ad bonorum cessionem admitti deberet, ipsa cessio cū superioris autoritate, siue Abbatis, siue alterius faciēda est, cui, vel monasterio bona acquiruntur.

Vbi monachus. *Ex decisione eiusdem 22. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Prouisus à Papa per resignationem habentis ius de facto, an dicitur spoliassē prouisum ab episcopo & ab eo possessionem habentem.

Cap. XXXII.

Quidam præcentor canonicatum, & præbendam resignauit, sed præcentoriam de facto retinere voluit

luit (quam de consuetudine non nisi canonicus retinere poterat) ordinarius autem, ad quem spectabat, illam canonico eiusdem Ecclesie tanquam vacantem contulit, atque in possessionem induxit, item per capitulum receptus fuit, primo præcentore non vocato, qui possessionem se retinere credebatur. Postea primus præcentor illa Romæ in Papæ manibus resignauit, quâ in Curia vacante Papa alteri contulit, & hic cum per executoris suum in possessionem inductus fuisset, alter, cui ordinarius cõtulat, se spoliati esse dicit, atque restitui petit. Cum primus præcentor ad causam non veniat, sed ille, cui Papa post resignationem contulit, ideo respectu Apostolici illi, cui Ordinarius contulit per prius possidebat; Quamobrem neque Apostolicus, neque eiusdem executor sine causæ cognitione à possessione amouere debebat, qui saltem naturalem habebat, si primus ciuili animo retinisset, illa igitur restitutorium interdictum contra quemcumque parit, præter quam contra primum præcentorem, à quo fuit clandestina, si vellet eam retinendo defendere, cum igitur primus non defendat, sed ille qui à Papa ius habet; Itaque prouisus ab ordinario restituendus est.

Quidam. *Ex decisione eiusdem 5. De restitutione spoliatorum in Antiquioribus.*

Spoliatori non exipit de non vero valore.
Cap. XXXII.

Regula Cancellariæ non habent locum in spolio, & propterea exceptio per spoliatorem opposita, quod in eum valorem non expresserit, de quo notoriè in actis constabat, restitutionem non impedit visum est. Quoniam verum valorem de nouo exprimere potest, & prouisionem, testis; nouos, aut similia gratiam suam tueri. Ideo interim non ita notoriè de non iure suo constare dicitur, ut excludendum sit.

Regula. *Ex decisione eiusdem 610. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Paleotti.*

Exceptio rebellionis excludit restitutionem.
Cap. XXXIV.

Mandato Apostolico prohibebatur, Ne quis vim aut molestiam Ciuitati Viterbiensi inferret, sub pœna confiscationis bonorum ipso facto, & cum Franciscus contrauenisset, atque in Bullam Alexandrinam incidisset, idem sub pœna confiscationis, & perditionis possessionis, atque proprietatis prohibentem. Dubitabatur, an contra ipsum agentem spolio, huiusmodi exceptiones opponi possent. Cum autem declaratoria spoliij tempore, facta non esset, delictum non probati videbatur. Neque assertioni Papæ standum esse: Sed quia homicidium, lite pendente, perpetratum fuerat, & propter Alexandrinam spoliū impedit, etiam hodie declaratio fieri poterat, nimirum in ipsa spoliij sententia absolutoria, si pro certo habitum esset, illud homicidium sub bulla Alexandrina comprehendi: Cum igitur rebelliones, & confiscationes non aliter quam per Breue, atque Pontificis assertionem verificarentur; ideo possessionis apprehensio nulla existit: Nā Papæ de facto alieno, non motu proprio loquenti, etiam si intentionem suam fundet, nullatenus credendum est: Et cum postea tres testes de rebellionē, id est, de inuasionē Catri Canapini de visa depõnerent, atque de confiscatione totidem de auditu, & fama, & quod aliqui ad sequestranda bona commissarios viderint, conclusum est, ad verificandam assertionem breuiter sufficere pro excusatione possessionis annullatæ, dum inuasio Catri rebellionem induceret, ut quia esset de tertia cõtēsis in Bulla Leonis, & ideo restitutus non fuit.

Mandato. *Ex decisione eiusdem 16. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberani.*

Exceptio spoliij non violenti, non repellit actorem super alia re. Cap. XXXV.

Hoc iudicium repetitionis dotis non impeditur, nec retardatur per iudicium spoliij prius intentatum, sed iuxta per vtraque procedi posse, visum est: Nam quādo spoliū violentum non est, & vnde vnde interdictum non competit, iudicium super alia re non retardat, & exceptio spoliij cum duxat retardat, qui vnde vnde interdictum tenetur; At si alijs remedijs possessoris deuius est, aliter dicendum est. Cum autem bonorum materiam possessionem, cum mandato Auditoris Camere, atque præsentia, & interuentu Commissarij accepterit, vim intulisse non dicitur, Et licet Auditor sine citatione processerit, tamen cum Helena mater Alexandri die vigesima quinta Augusti obierit, & mandatum die prima Septembris eiusdem anni datum fuerit, & sic inter obitum, & mandatum pauci interuenerint, sequitur, ut Alexander in tam modico temporis intervallo facile scire non potuit, vtrum aliquis in possessione existeret, quo casu citatio generalis non sufficit; Illa regula, quod actio spoliij priuilegiata existat, & quæ exceptio actoris ab agendo repellat, in spolio violento procedunt, secus si violentum non existeret, & super alia re, & contra tertium opponeretur.

Hoc iudicium. *Ex decisione eiusdem 718. parte 1. in Nouissimis Robustij.*

De eodem, & quid si spoliū esset attentatum.
Cap. XXXVI.

Sed si spoliū attentatum fuerit, tunc iudicium super alia re retardat. Attentatum autem esse videbatur, cum fundus, cuius possessio per Dominā Diamantē capta fuit, de bonis ex fideicommissio Caroli extiterat, in iure quibus lis pendet, & Carolus lite pendente, possidebat, sed quia Diamantes possessionem in sententia Rotalis executionem acceperat, ideo attentatum cessat.

Sed si. *Ex decisione eiusdem 721. parte 1. in Nouissimis Robustij.*

De exceptione præscriptionis annalis contra spoliū.
Cap. XXXVII.

Præscriptionem annalem in interdicto vnde vi, locū habere, regulare est. Sed in eo quod ad violentum peruenit possessorem, perpetuo agitur.

Præscriptionem. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 409. parte 2. Francisci Marci.*

Exceptio irregularitatis, an obstat in spolio.
Cap. XXXVIII.

Exceptio autem irregularitatis propter homicidium, siue membri mutilationem in possessorio non obstat, siue de beneficio obtento, siue de obtinendo agatur, quoniam prouisi persona incapax non existit, nam & homicida iuste tenet, donec prouideatur, aut displicet. Cum possessorio ad ipsam agatur, exceptio criminis sine infamia non obstat, cum infamia verò secus est; At si agatur re integrandæ, criminis exceptio non admittitur, nisi possessionem inheceret, ut in crimine hæresis.

Exceptio. *Ex decisione eiusdem 397. parte 2. Francisci Marci.*

Iudex secularis cognoscit de spolio in beneficiis libus.
Cap. XXXIX.

In hoc remedio recuperandæ titulus coloratus sufficit, dicitur autem coloratus, quoties ab habente possetatem conferendi processit, cuius validitas, non nisi quod ad formam extrinsecam exigitur, questio igitur de validitate non admittitur: Quare Blancum clericum esse

esse, collationemque à Summo Pontifice confirmatam habuisse sufficit, atque in eius executionem, apprehendisse possessionem. Quando exceptio defectus proprietatis notoria est, & altiore indaginem non requirit, scilicet eius est, sed vnionis exceptio altiore requirit, quoniam est contra ius communis dispositionem, pluralitas bene ficiorum curam animarum habentium omni iure, tam naturali, & ciuili, quam canonico prohibita est, ergo admittenda non est, præsertim coram iudice laico. Cum de titulo vnionis non apparet, ipsa præscriptio temporis sine memoria iniit, concludendum probanda est, præsertim quod ius commune resistit, & præsumptio est contra præscribentem, atque omnia præscriptionis requisita articulari, & probari debent. Blancus igitur, qui titulum coloratum habuit, possessione sua priuari non debuit, nisi causa cognita per iudicem competentem, & super petitorio sequatur sententia, & propterea Senatus censuit Blancum restituendum esse, reuocato iure in petitorio agendi coram competenti iudice.

In hoc. *Ex decisione Senatus Pedemontani 116. Ossani Cacerani.*

De eodem quando spolium est violentum.

Cap. XL.

Possidētibus populis quoddam territorium, eorum mater, quæ nec etiam erat tutrix ecclesiastica personam illud vendidit, quæ maiores facti spolium vigore capitulorum Regni, intendant, nam stante contractus nullitate, iniuste possessione spoliatos esse, dicebāt, propositis additis, ecclesiastica persona comparuit, nec esse locum remedio replicauit, quoniam nulla violentia illata est, quod requiritur, ut illa capitula locum habeat, & ita iudicatum est, quoniam illi violentia non existit, ius dicere non possumus.

Pupillis. *Ex decisione Consilij Neapolitani 701. Vincenzij de Franchis.*

Pro sedilibus in ecclesia competit spolium coram laico. Cap. XLI.

Ex gratia laicis permissum est, habere sedilia, & scilicet in eorum ecclesia, multo que magis iuris patronatus ratione, propter quod honor in sedendo debitus est, & propterea competere remedium statuti siquis per literas, conclusum est.

Et gratia. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 275. parte 1. Francisci Marci.*

Actio spolij vigore statuti an detur contra tertium. Cap. XLII.

Ad obuiandum violentis, hoc statutum siquis per literas, etiam in beneficiis locum habet, sed quid si violentus possidere desierit, an contra tertium intentari possit, & frequentiori votorum calculo ita receptum est, quoniam statutum valde exorbitans sit, nā personale, & sine partis vocatione procedit, ideo solum contra violentum, qui eiectionem fecit, vel contra illi qui mandauit, aut ratum habuit, dandum videbatur.

Ad obuiandum. *Ex decisione eiusdem 273. parte 1. Francisci Marci.*

Exceptio spoliationis à quo opponi potest, ut super sedatur in causa. Cap. XLIII.

Illæ res mobiles, quarum spoliationis exceptio contra agentem spolio ad feudum quaternatum opponitur, non processerunt à publico, sicut feudum, sed res priuata existunt, ideo exceptio huiusmodi spoliationis non aduertitur, sicut agenti pro rebus ecclesiæ, priuatarum rerum spolium non admittitur, quoniam res ecclesiæ publici iuris sunt, & de publico ad priuatum non sit cō-

penatio. Priuilegium opponendi spolij ad exceptionem restringendum est, quomobrem ad feudum, quod à publico processit, extendi non conuenit. Cum quis à spoliante cōuenitur, spoliationis exceptio iudicij intentari prosequutionem impedit, sed si spoliatus conueniatur, atque spolij à tertio facti exceptio opponatur, super sedendum non est, hæc vera via sunt, si ciuili ter agatur, ceterum si criminaliter, ipsa spoliationis exceptio sine omnium siue maioris partis bonorum, aut ab agente, aut à tertio facta, opponi potest.

Illæ. *Ex decisione Consilij Neapolitani 19. Matthai de Affiliis.*

Cap. XLIV.

Cum spolio agens de dominio discutiatur, magnum præiudicium sibi fecisse dicitur, verum si propterea, lata contra ipsum sententia, reclamasset, an petitorium suspendere possit, valde dubitabatur, sed tandem discussione facta, vnanimiter conclusum est, posse, ita ut super solo possessorio iudicandum sit.

Cum spolio. *Ex decisione eiusdem 28. Antonij Capcyij.*

Spolio pro feudo quando post annum non detur contra fiscum. Cap. XLV.

Mortuo feudatario, si agnatus superest, qui apertius iure non venit ad feudum, per capitulum Regni disponitur, ut fiscus intra annum per modum sequæ sitri possessionem habeat, dubitabatur igitur, utrū foror Baronis defuncti, quæ ab eius parte matrimonio collocata fuerat, à fisco possessione priuata, post annum possessorio recuperanda agere possit, & pro negatiua conclusum fuit.

Mortuo. *Ex decisione eiusdem 196. Matthai de Affiliis.*

Spolium ei competit, qui ratificauit, postquam alter, possessionem eiusdem nomine capiens, deiectus fuerat. Cap. XLVI.

Si possessionem tradens, & gestor in animo habuerunt, quod Titio dominum, & possessio quereretur, tunc ratihabito retrahitur, atque ex tunc dominium, & possessio qua sita dicitur, quomobrem si possessionem castri capiens, antequam ego scierim spoliatur, & ego postea capturam nomine meo factam ratificem, interdictionem recuperanda mihi competit. Hoc casu, etiam siue animo vis inferatur, quia licet explicitè vim facere nolit, tamen implicitè illam inferat possessionem turbando contra possessoris voluntatem, quomobrem eo ipso quod contradicit, vim facere dicitur. Cū mandatum speciale ad capiendum possessionem interuenit, etiam ignoranti acquiritur, atque ipse mandans spoliatus intelligitur.

Si possessionem. *Ex decisione eiusdem 300. Matthai de Affiliis.*

Possessio quando dicitur qua sita, ut spolio agi possit. Cap. XLVII.

Idem conclusum est, cum Bartimutius nomine Regio terre possessionem caperet, & obedientiam ab omnibus dictæ terre reciperet, ad effectum, ut Bernadino de dicta terra nouiter à Rege inuehitio, possessio acquireretur, tanto magis, quia mandataris hoc multis hominibus declarauit. In acquirenda enim possessione, accipientis animus, plus quam tradentis operatur. Sed quid si voluntas, & patientia hominum dictæ terre non concurreret? utique iurisdicção qua sita non videtur, quoniam obedientia subditorum, non autem præceptum quem Prelatum facit: sed in facto consistit procuratorem multis declarasse, & ita vniuersitatem contentam

tentant remanere. Quamobrem possessionem Bernardino quasitam esse placuit.

Idem. *Ex decisione eiusdem 301. Matthai de Afflictis.*
Exceptio domini vigore votorum non obstat agenti spolio. Cap. XLVIII.

Exceptio domini agenti interdico recuperanda possessionis nullatenus obstat, quando per sententiam in petitorio litem de conuenti dominio apparet, sed quid si Rex super petitorio Consiliorum vota audire voluerit, conclusum est illa sententiae effectum operari non posse: Nam si iudicare habens secundum aliorum vota, non adhuc pronunciauerit, sententia iudicatum non est: Praefectum quia non apparet in iudicio petitorio data esse, ideo potius praesumendum est in iudicio currenti habita. Cumque inter fiscum, & Antonellum praefata fuissent, contra Franciscum longe post vota spoliatum, obstat non possunt, Nec erant authentica, quia desumpta ex scripturis eius, qui a publico, ad illas custodiendas, deputatus non fuerat. Quamobrem domini exceptio vigore votorum alicuius momenti non existit.

Exceptio. *Ex decisione eiusdem 303. Matthai de Afflictis.*

De negotio principali non agitur, nisi purgato spolio in totum. Cap. XLIX.

In negotio principali spoliatus spoliatori respondere non tenetur, Nisi plenaria restitutio quo ad possessionem, fructus, & expensas, atque omnia accessoria facta fuerit, ita ut ne compensationem quidem opponere possit. Quamobrem conuenti quo ad fructus perceptos in totum spoliolum purgare debent, & deinde pensiones suas petere.

In negotio. *Ex decisione Rotae Romanae 171. par. 3. Pauli Veralli.*

Exceptio spoli, quando obest spoliato. Cap. L.

Quando secundum spoliolum immediate, & incontinenti post primum factum fuit, tunc agenti ex secundo spolio, obstat primi exceptio, quoniam primo spoliatus impune fecit, nec cessatur spoliatio, sed violenta deiecio. Incontinenti autem facta dicitur, habito respectu ad rem, & ad personas, & cum commodè iudicis arbitrio fieri potuit, & ita arbitrabitur, si in continenti ad possessionem recuperandam praeparamenta fecerit. Articuli igitur fieri debent, non ad spoliandum, sed ad possessionem incontinenti recuperandam factum esse; Cum autem spoliatus iudicem adit, & de spolio conquestus est, tunc lite pendente possessionem spoliatam recuperare non potest, etiam si probare posset, quod incontinenti fecerit, via enim, quam elegit, sibi patere debet, alteri iudicialis auctoritas contemneretur.

Quando. *Ex decisione Regni Lusitaniae 188. Aluari Valaschi.*

In spolio etiam attentato, quando datur reconuentio. Cap. LI.

Licet agenti spolio, exceptio alterius spoli obijci possit, & talis reconuentio admittatur, tamē quando quis attentatorum via egerit, pro spolio sibi lite pendente facto, tunc exceptio alterius spoli non repellitur, etiam si de alia re, quoniam lite pendente factum, iudicis officio restituitur, quod cum neque obligationem, neque actionem praesupponat, exceptio alterius non conuenit, Nec reconuentio, quia cum denegamus exceptionem, multo minus actione reconuentiois negari oportet, Attentatorum remedium odiosius est, & magis privilegium quam possessionum recuperanda. Agenti

spolio per viam attentati de altero spolio opponi potest periculum in alio iudicio. Lite pendente attentato, quoniam aequitas id suadet, & eadem litis pendentiae ratio viget.

Licet. *Ex decisione eiusdem 188. Aluari Valaschi.*

Cap. LII.

Agens possessorio ad decimas, si non potest, nisi de perceptione agnorat, ad aliam recte perceptionem restituendus non est.

Agens. *Ex decisione Rotae Romanae 12. par. 1. Pauli Veralli.*

Titulus in spolio, in quibus requiritur.

Cap. LIII.

Ad spoliolum decimarum agēs, titulum coloratum habere debet, prout in beneficialibus, sufficit autem, quod de literis suis expeditis doceat, vel ex causa resignationis, aut alio modo, & probet, quod Ecclesia sua decimas percipere consueuerat, & nunc spoliato sit. Vbi quis beneficiatus est in Ecclesia, quae percipit decimas, de illius fructibus viuere debet. Etiam consuetudo septuaginta annorum sufficit, praeterim quando beneficiatus Rectorem excludere non intendit, & ita de titulo colorato constare resolutum est.

Ad spoliolum. *Ex decisione eiusdem 306. parte 3. Pauli Veralli.*

De eodem. Cap. LIV.

Si agens possessorio ad restitutionem pensionis tractat non possidet, titulum probare oportet, quoniam soluentis interest, ut libereatur. Idem si possidet de recenti, quia ex hac possessione bona fides non praesumitur, neque iustus titulus. Idem si longo tempore, in casu quo alia praesumptio contra ipsum fiat, alioqui possessionem, & communem reputationem probare sufficeret: In his casibus ubi de titulo probare oportet, non ita arcta probatio requiritur, sicut si principaliter ageretur.

Si agens. *Ex eiusdem 1. De restitutione spoliatorum in Nonis.*

Cap. LV.

Beneficium triplex habens, coloratum titulum, ad restitutionem obtinendam, habere non dicitur, & ita resolutum est.

Beneficium. *Ex decisione eiusdem 1. De restitutione spoliatorum Achillis de Grassis.*

Noua prouiso post spoliolum est titulus coloratus.

Cap. LVI.

Noua prouiso, etiam post spoliolum superueniens, tanquam titulus coloratus habitus est, quoniam non ideo tempore restitutionis possessionis daretur vitiosus ingressus, licet dubitaretur, quia tempore, quo illam obtinuit, possessor non erat, ergo possessionis causam mutare non potuit.

Noua. *Ex decisione eiusdem 2. De restitutione spoliatorum Achillis de Grassis.*

Titulus coloratus dicitur, per expectatiam reuocatum. Cap. LVII.

Per expectatiam renouatam titulus coloratus iudicatus est, etiam si multae renouationes fuissent, Quod etiam in privilegio reuocato conclusum est, in quo potestas conferendi beneficia apud Sedem vacantia magno magistro conferebatur, ut, licet quidam dubitarent, quia defectus in conferente videbatur, Idem defectus est in expectatina reuocata, quoniam executor potestatem non habet

habet, & semper ratio præsumptæ equalisationis militat, & ideo in alia causa conclusum fuit, quod titulus habitus vigore privilegiorum conclusum erat coloratus, etiam reuocatione non obstat.

Per expectatiam. *Ex decisione eiusdem 4. de restitutione spoliatorum Achillis de Grassi.*

Restitutio in iurisdictionibus absque titulo an, & quando datur. Cap. LVIII.

In iurisdictionibus restitutione absque titulo Domini denegantur, quoniam contra ordinarium agebatur, & ab eo præcario possidere præsumebatur, ubi contra alterum ageretur, secus est, tunc enim absque coloratione tituli restitueretur, atque ita pluries decium, & indicum est.

In iurisdictionibus. *Ex decisione eiusdem 5. de restitutione spoliatorum Achillis de Grassi.*

Titulus in quibus interdictis probandus est.

Cap. LX.

In beneficiis possessorio recuperanda agens, sua possessionem colorare tenetur, quia in talibus neque titulum, neque possessionem a seipso habere potest; Interdicta, in quibus possessio non nisi à Principe haberi potest, proprietatis causam habere dicuntur, ideo nihil mirum, si de sola possessione docere non sufficiat: At si ageretur ad restitutionem beneficii per modum attentati, & sic spoliante pendente facti, secus est, quoniam ibi superioris contemptus, & integritas status causæ magis quam ius agentis consideratur.

In beneficiis. *Ex decisione eiusdem 17. & 49. Aegidij Bellamere.*

Titulus provisionis à Vicario probatus per eundem Vicarium est coloratus pro restitutione.

Cap. LXI.

Atti spoliatus à Vicario Episcopi, in remotis nunc agens, se prout fuit officio edixit, illumque censendi potestatem habuisse, quod per eundem Vicarium, in telem productum, probet, ad colorationem sufficit, quoniam aliud est totaliter à se ipso infectum allegare, aliud bonum, & minus plene probare, hic enim probatio duntaxat requiritur, ad intentionem agens coloratam reddendam.

Atti. *Ex decisione eiusdem 50. Aegidij Bellamere.*

Cap. LXII.

Titulum infectum allegans, peius facit, quam si nihil pro titulo allegaret.

Titulum. *Ex decisione eiusdem 287. Aegidij Bellamere.*

Cap. LXIII.

Quò ad effectum absolutionis, possessor neque de titulo docens, neque colorans, obtinere debet. Materia contraria videlicet continuæ possessionis, vique ad tempus, quo spoliato attentata dicitur inclusivè, contra petentem admittenda est.

Quò ad. *Ex decisione eiusdem 288. Aegidij Bellamere.*

Attentata non reuocatur cum titulo infecto.

Cap. LXIII.

Si attentata reuocari petens, petitorium ex infecto titulo coloraverit, non auditur, quoniam peius est, quam si titulum non allegaret, quando iniustum allegat, vehemens præsumptio est, constare non posse.

Si attentata. *Ex decisione eiusdem 393. Aegidij Bellamere.*

Titulus coloratus est, sententia adjudicatoria in palatio lata. Cap. LXIV.

Ad colorandum titulum si spoliatus produxerit provisionem præsentis, sub executoris siue gratiam, & processum, ac sententiam diffinitivam adjudicatoriam pro eo contra alium in palatio lata, atque executionem super eo emanatam, sufficienter titulum colorare videtur, quoniam sententiam adjudicatoriam in palatio contra quemcumque nemo obtinet, nisi de iure suo doceat; Palatium ex confessione aduocati adjudicare non consuevit.

Ad colorandum. *Ex decisione eiusdem 578. Aegidij Bellamere.*

Cap. LXV.

Propter titulum infectum, ad pensionem restitutionis non est, si sententiam in possessorio contra se latam habuit, & infra tempus, legitime impeditus non appellauit, non ideo restituendus est, quia de iure, neque de interesse suo facti per infectum titulum constare videtur.

Propter titulum. *Ex decisione eiusdem 639. Aegidij Bellamere.*

Instituto ab eo facti, qui est in quasi possessione accumulative, est titulus coloratus.

Cap. LXVI.

Cum verè consistat de iure patronatus, atque Marcus à patronis præsentatus, & ab Archiepiscopo in institutus fuerit, qui alias instituitur consueuerat, & pæ Ecclesiæ possessionem ingressus esset, non potuit à promissio ab ordinario expelli, ideo restitutionis locum factum esse, conclusum fuit, nam de colore possessionis sufficienter apparere dictum est, quam titulus præcessit, ab eo datus, qui in quasi possessione instituitur existeret, de quo summarie, & præsumptiue constare, satis est, nam alias institutiones effectum habuissent, constaret. Quamuis de quasi possessione etiam ordinarij in institutum appareret, præsertim in ultimis temporibus, atque vitima possessio attendenda sit, tamen quia duæ possessiones compatibles sunt, utramque attendendam esse placuit, nam ordinarius ex iuris dispositione in quasi possessione esse potuit, Archiepiscopus autem accumulative ad ordinarium. Ita pro reintegratione conclusum est.

Cum verè. *Ex decisione Rota Bononiensis 23. Petri Benintendi.*

Ecclesia restituitur ad secula si docet de quasi inuestitura. Cap. LXVII.

Ecclésiæ est feudi incapax, nisi per inuestituram, aut Regiæ donationem, ad quem solum feuda quaternata concedere pertinet, & quia illa nunquam moritur, ideo ad manus mortuas peruenire dicitur, ite quod militare seruitium præstare non potest, imò feudi onera non sustinet, quæ prius feudatarius sustinebat, quam obrem, nisi de titulo doceat, restituenda non videtur, si est laico, qui spiritualia possidere non potest, non aliter sit restitutio, nisi de Papæ privilegio doceat; sed quia præsumptum inuestitura sufficit, quæ ex tribus causatur, nimirum triginta annorum possessione, ite seruitij præstatione, atque inuestitura allegatione à Rege factæ, quæ cum ecclesiæ inuestitura non videtur, sed quæ cum ecclesiæ inuestitura allegatione à Rege factæ, quæ centum annos, titulum allegare non oportuisset, etiam si ius commune resisteret.

Ecclesiæ. *Ex decisione Consilij Neapolitani 324. Mathai de Affiliis.*

N Spo.

Spolium rei allodialis feudo redditit, non est feudal. Cap. LXXVIII.

DE spolio rei feudalisi agi non videbatur, cum de aqueductu ad censum concessio iam sunt anni sexaginta, & sic de redditu feudo ageretur, ideo census ipse, non autem aqueductus allodialis est, ergo sententia lata per alios iudices, quam in feudis deputatos valida indicata est.

De spolio. *Ex decisione Regni Sicilia 83. Gaspari Astrilli.*

Spolium committitur super denegatione census. Cap. LXXIX.

IN redditibus annuis spoliatio contingit, si domino singulis annis solutus denegatur, cum autem possessorio agitur, ad censum subtrahi præstationem, causam allegare non est necesse, sed dicere iussit, se in possessione, vel quasi fuisse, eo ipso quod requisitus non soluit, requirentem spoliare videtur, sicut si subditi domino obedire reculant, quasi possessione iurisdictionis spoliant.

In redditibus. *Ex decisione Rota Spirensis 135. parte 3. Gaspari Guglielmi.*

Spolium non datur contra directum dominum finito tempore emphyteusis, neque contra secundo inuefitum. Cap. LXX.

IN remedio reintegrando tempus præfixum, quo spoliium factum, & probari non oportet, sed possessio alleganda est de tempore, quo spoliium contingit, & postea illam probare, atque antiquiorem ostendere, quod cum Antonius minime deduxerit cognoscere non potuit, an durante adhuc conductione prædicta, vel ea finita spoliatus fuerit, ideo in iudicio instruendo defecisse constat: Cum finito locationis tempore, ad directum dominum emphyteusis reuertatur, poterunt igitur canonici ipsi Petro cedere, nec auctoritas iudicis, aut partis citatio secundum viorem sententiam, necessaria vis est: Cum finito tempore directus dominus alteri locare vult, nulla partis citatio requiritur, quia nullum ius apud emphyteutam remanet, cum neque naturali ter, neque civiliter amplius possidere dicatur, nam causa extincta, ius etiam extinctum est, & de priuatione ad habitum regressus non datur, ad extinctam possessionem, nulla restitutio danda est. Cum ius canonicorum in dubium non reuocaretur, & Antonius emphyteuta, cuius ius extinctum erat, à ciuitate aberat, cur ipsi Petro de nouo concedenda non fuit, ubi ius directi domini in dubio non reuocatur, nec rixæ, aut scandali timor subest, propria auctoritate rem emphyteoticā, quæ ex aliqua causa ad ipsum redijt, apprehendere non prohibetur, inò etiam emphyteutam expellere. Et stante longa Antonij absentia, non decebat canonicos re propria diu cum maximo detrimento carere. Quare spoliatus ab eo, qui propria auctoritate possessionem ingredi, eamque retinere potest, restituendus non est. Quando proceditur sola facti veritate inspecta domini exceptione admittenda est.

In remedio. *Ex decisione Rota Pernsina 17. Iosephi Londonici.*

Spoliatus à fisco est à creditoribus liberatus. Cap. LXXI.

EXceptio spoliationis omnium bonorū, per fiscum facta, impedit creditores, ne ad vitoria procedere possint, nam si propter bellū quis omnibus bonis spo-

liatus est, æquum, ac iustum est, vt eatenus cōueniatur, quatenus facere potest, etiam si spoliū post iuramentum subsequutum esset, nam & impotentia à peritio excusat, omnes actiones actiue, & passiue in fisco translatæ sunt, ideo spoliatus à creditoribus suis liberatus est. Exceptio. *Ex decisione Consilij Neapolitani 85. Thomæ Grammatici.*

Spoliatus iurisdictione à Principe debet docere de titulo. Cap. LXXXI.

Nemo iurisdictionem in altero territorio exercere potest, in quo cum Princeps fundatam intentionem habeat, illum spoliatus, interdicto recuperandæ non tenetur, nisi de titulo, & petitorio iustificaret, cum ius commune resistat. Iurisdictione allodialis non præsumitur, cum sit de publico introducta.

Nemo. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 80. par. 1. Francisci Marci.*

Articuli ad probandum in causa spoliij, an, & quando admittendi sint. Cap. LXXXIII.

Nulla dilatio danda est, vt quis in spolio se foueat, si propria auctoritate spoliatur, & deinde aliquid contra spoliaturū opponat, aut execrabilitatem, aut simoniam, vel similes obiecit, tunc enim articuli admittendi non sunt, sed cum aduersariū criminis non arguit, & possessionem cepit vigore breuis cū clausula absque vitio spoliij, tunc articulos admittendos esse, visum fuit, aliter nunquam possessio nomine camera, absque vitio spoliij, capi posset, nisi articuli admitterentur, vt interim beneficium fuisse reseruati, probari possit, cum semper aliquis in illius possessione reperiatur, quæ Camera nomine capienda est. Cum testes in Curia examinandi sint, ideo articuli admitti solent, vbi statim probatio peracta est, præsertim ad excusandum spoliū. Sed quid si non cõstet possessionē nomine Camere ingressum fuisse? Responsum est, satis esse, qd vigore breuis à possessione eiecius fuerit, & cum de breui cõstet, & in possessione reperiatur, ex illo præcedenti titulo possidere præsumitur.

Nulla. *Ex decisione Rota Romana 356. parte 3. lib. 3. du Nouissimis Paleoti.*

Probationes super petitorio, non admittuntur in spolio. Cap. LXXXIV.

QVando agitur possessorio, petitorium reijcitur, & probationes super proprietate non admittuntur, sed hoc intellectum est, ad finem, vt super petitorio pronuncietur, sed ad possessoriū corroboratiōē recipi poterunt, in spolio autem nullatenus admittuntur, quoniam violenta possessio iustificari non potest, neque confirmari, neque peti de nouo dari, Ideo vt spoliatus ante omnia restituatur, ipse spoliator nullo modo audiendus est. Vbi hæc regula locum habet, neque teneta confirmari, neque de nouo dari potest, nam si possessio spoliij vitium habet, spoliator non auditur.

Quando. *Ex decisione Rota Bononiensis 53. Petri Beninendi.*

Conuentus spolio, alterum, in iudicio nominare non potest. Cap. LXXXV.

SI in libello narretur, Titium spoliassē, vel spoliū fieri mandasse, ad spoliationem ratam habuisse, & qd alterius nomine non possidet, sed suo, tunc domini nominatio in iudicio locū non hēt, quia ipse de delicto, & facto proprio conuenitur, iō iudiciū declinare non potest. Atq.

At si ageretur cōditione ex canone, vel ex constitutio-
ne regni circa violentiam, aut remedio reintegranda, in
quibus de facto conuēti non agitur, tunc nominatio
in iudicio locum habet, & ita conclusum fuit.

Si in libello. *Ex decisione Consilij Neapolitani 217. Matthei de Affiliis.*

Spolium per procuratorem factum an noceat.

Cap. LXXXVI.

PER procuratorem generalem spolium commissum
non nocet, si statim quod scietiam habui, possessionem
ab eo captam, habere nolui, neque ratam, aut gra-
tam habere, atque illi quantum potui, renunciaui, imo
spoliatum procuratorem constitui ad possessionem con-
tinuandam, atque spoliatus acceptauit, utique spoliatio
cessat.

Per procuratorem. *Ex decisione Rota Romana 179. parte 3. Pauli & Emili Veralli.*

De eodem, & quid si procurator est irrevocabilis.

Cap. LXXXVII.

SI per procuratorem irrevocabilem violentum spo-
lium factum esset, ante omnia purgandum est, ante-
quam Cardinalis super vnione, & regressu audiat, &
si Cardinalis non spoliauerit, tamen irrevocabilem illi
fecit, & ad purgationem contra eum non agitur.

Si per procuratorem. *Ex decisione eiusdem 176. parte 3. Pauli & Emili Veralli.*

Tempus in quo iudicio possessio expri-
mendum est. Cap. LXXXVIII.

QUANDO interdictio vnde vi agitur, spoliis tempus de-
clarandum est, quoniam falsam facti infamiam in-
ducit. Quando remedium famosum intentatur, etiā si
cuiuslibet agatur, loci, & temporis expressio requiritur,
sicut quando criminaliter agitur. Siue libellus, siue ex-
ceptio infamiam contineat, tempus declarandi opus est,
sed in alio rescriptorio remedio agitur, quia huiusmodi
ad recuperandam possessionem introducta sunt, & de
nulla infamia agitur, secus est vbi tempus exprimen-
dum esset, & causa summarie agitur, de necessitate non
existit.

Quando. *Ex decisione Consilij Neapolitani 250. Matthei de Affiliis.*

De eodem. Et quomodo probetur spolium.

Cap. LXXXIX.

SI iudicis officium imploratur, spoliis tempus decla-
rari non oportet; Ex confessione probatur spoliū
præsertim si explicita sit; Si spoliatus fassus fuerit, & se
velle solvere protestatus, cui de iure soluendum est, ra-
tificatio indubitanter inducitur, quæ in spolio satis est.
Dominium item sustinere sufficit, neque requiritur, quia
habita notitia possessionem cedat, maxime si tractum suc-
cessionum habeat. Item probatur, vbiunque spoliatus
rei recuperationem ratam habet, saltem per aliquod
tempus in possessione permanendo. Si spoliatus spolio
cesserit, nisi totaliter purgato, in principali negotio pro
cedi non potest.

Si iudicis. *Ex decisione Regni Neapolitani 219. Francisci Pinij.*

Spoliatus præbenda quid probare debeat.

Cap. LXXX.

IN spolio duo tantum probanda sunt, videlicet, se spo-
liatum, & rem ipsam possedisse, ceterum fundum ad
præbendam spectare, non debere probari visum est, quia
petitorum concernit probare dominium, Item tā ve-
hemens est præsumptio pro possidete præbendæ, eiusque

possessionem superioris auctoritate apprehendentem,
quod aut probatio in contrarium non admittitur, aut
in negantem transmittitur. Agens hoc interdictio ni-
mis huiusmodi probatione grauaretur.

In spolio. *Ex decisione Rota Romana 13. de restitutione spoliatorum in nonis.*

Conuentus spolio beneficium quid probare

possit. Cap. LXXXI.

SI reus alterum, spoliationis præsentis tempore pos-
sedisse, probare vellet, audietur, ergo duo in solidum
possidere non possunt: Præterea saltem titulo colora-
to opus est, & cum in viuentis beneficium se intulerit,
titulus infectus est, & nullatenus audiendus.

Si reus. *Ex decisione eiusdem 21. de restitutione spoliatorum in Nonis.*

Cap. LXXXII.

Spoliatus ab eo possessionem habuisse, probare de-
bet, qui instituendi auctoritatem habebat.

Spoliatus. *Ex decisione eiusdem 5. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliato sufficit probare possessionem per traditio-
nem clauium. Cap. LXXXIII.

Siquis expectans, beneficium vacans acceptauerit, &
per suum executorem in possessionem misus fue-
rit, aut per claus, vel alio modo, & postea spoliatur, in-
tegrè restituendus est, si verò alter possidebat, secus est,
in possessione aliquarum rerum, ad illas restituendus est.

Siquis. *Ex decisione eiusdem 21. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliatus pensionibus præteritis, quid probare
debeat. Cap. LXXXIV.

Sicut in spoliatione corporaliū doli requiritur, ita
in spoliatione incorporaliū, ergo ille, qui ad certas
pensiones tenetur, & propter aliquas causas in præteriti-
um non soluit, sed in futurum soluere paratus est, spo-
liari dicitur, sed agens de iure suo docere oportet, an-
tequam pensio præterita adiudicetur, quoniam hoc pos-
sessorium à petitorio separari non potest, cum in tali-
bus incorporalibus possessione de iure haberi non possit,
atque adeo illa coniuncta sint, vt de ambobus cognosci
opus sit.

Sicut. *Ex decisione eiusdem 3. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Cap. LXXXV.

SI de spoliatione per interdictum vnde vi, principaliter
agitur, instrumentum illam non probat, cum in eo
nō caueatur, quod spoliatio illius nomine facta erat,
contra quem libellus datus fuerat, hoc enim secundum
formam narratorum in libello, probatum non erat, at
si vigore canonis reintegranda, instrumentum suffice-
re dicebatur.

Si de spoliatione. *Ex decisione eiusdem dubio 3. Thomas Fastoli.*

Spoliatus non obtinet, nisi probata deiectione.

Cap. LXXXVI.

Quidam appellans a spoliatione ad Curiam, Audi-
tore dato, libellum tam in petitorio, quam in pos-
sessorio porrexerat, sed quia possessionem tñ, non at de-
iectionem probauerat, ideo snia pro restitutione posses-
sionis facti non potuit. Petitorum in spoliatis odiū permissi

N 2 suspē-

spoliatur, ut eadem in possessorio succedatur, sed si spoliatio non appareat. Cessat Constitutionum intentio, & cessante causa, ce. lat. effectus, ideo pro restitutione pronunciari non potuit.

Quidam. *Ex decisione eiusdem dubio 63. Thoma F. Astoli.*

Spolium non probatur per asseritionem Notarii.

Cap. LXXXVII.

Per instrumentum spoliū non probari, visum est, in quo Notarius se presentem fuisse narrabat, quod ille, qui spoliatus dicebatur, a Regia Curia tractus a spoliato auferri obtinuit, & sibi dari, Notarius enim rogari non debet, nisi de his, quae ipse facit, vel pars, quae rogat, aut ambe partes. De his autem, quae tertius agere, fidem facere non potest, ideo per instrumenta delictum non probatur. Nec est credendum Notario, quando in instrumento dicit, se esse presentem, quando delictum committitur, quia nec est de concernentibus officium suum, neque de his, pro quibus a partibus rogatus fuit.

Per instrumentum. *Ex decisione eiusdem 4. De fide instrumentorum. Achillis de Grassi.*

Spolij extrema, quomodo probentur.

Cap. LXXXVIII.

Extrima spoliij ita probari visum est, nimirum primum per instrumentum capite possessionis. Secundum extremum vero per litem sustentationem, quae sola non sufficeret, sed aperte constat ex confessione vniuersitatis, quae si velit contrarium probare, audienda est.

Extrima. *Ex decisione eiusdem 4. De restitutione spoliatorum. Casaris de Grassi.*

Spolium non probatur per confessionem dubiam.

Cap. LXXXIX.

Proconstanti firmatum est, spoliū per confessionem obcuratam factam in commissione spoliatoris asserti non probari, & in dubio confessio saluanda est, ut minus laedat.

Proconstanti. *Ex decisione eiusdem 2. De restitutione spoliatorum. Ioannis Mobedani.*

Cap. XC.

Sed quod ad remedium reintegrandi, possessione preteritam probata sufficit, & hodie alterū possidere. Sed quo. *Ex decisione eiusdem 270. par. 3. Iacobi Putei.*

Extremum spoliij probatur praesumptiue.

Cap. XCI.

Ad probandum vnum extremum praesumptiuam probationem ex titulo vniuersi sufficere, visum est: Nam ex confessione Episcopi solis constabat, quod Episcopus Abbanen. per tempus possideret, & cum ex actis de titulo vniuersi constaret, praesumptio erat, quod ex illo titulo possideret, etiam si inualidus, atque inutilis extitisset. Vbi autem plena, & aperta probatio requiritur, scilicet est. Sed cum Rota velit, quod primum extremum plene probetur, ideo praesumptiuam sufficere non videbatur, sed hoc procedere visum est, ubi ex constitutione, vel statuto plena requiritur. Ceterum cum hic dubitaretur, an plene, vel semiplene probatum esset, resolutum fuit, quod plene.

Ad probandum. *Ex decisione eiusdem 73. parte 3. Iacobi Putei.*

Cap. XCII.

In antiquissimis, puta in materia excedente centum annos, primum extremum per testes de auditu probari visum est, qui in illa fama probant.

In antiquissimis. *Ex decisione eiusdem 76. par. 1. Iacobi Putei.*

Spoliatum de cinis contra venisimilitudinem iuris, probatur praesumptiue. Cap. CXIII.

Monasterium contra Rectorem parochialis ecclesiae, se in eius parochia tenuisse, & possedisse decimas allegans, & ab ipso spoliatum fuisse, atque in articulis possessionis relictorum possessione deducens, de cuius initio hominum memoria non exstitit, testes produxit, qui ita se suis paribus, aut, & alijs maioribus audiuisset eant, licet se contrarium non audiuisset nequaquam dixit, utpote non interrogati, possessione probat, atque sufficienter titulum colorat, & satisfaciunt. In hoc enim possessio iudicis officio relictorio, minor probatio sufficit, quam si ad tituli declarationem in petitorio iudicio principaliter ageretur, aliter enim color veritatis probandus est, aliter ipsa veritas. Cum Canon solū requiratur, quod calumniam venisimilitudine tollatur, quam iuris cōsuetudo inducit. Hanc venisimilitudinem ex sola presumptione insurgentem alia probatione contraria inducere, visum est, quae ex dictorum testium depositionibus insurgit. Monasterium. *Ex decisione eiusdem 455. Eglydi Delamere.*

Spolium non violentum ex quibus praesumptionibus probatur. Cap. XCIV.

Cum spolio violento non ageretur, primum extremum ex violentis praesumptionibus probari cōsuevit, videlicet ex constituto, & solutione octoginta ducatorum, ite ex antiquitate octoginta duorum annorum, atque effectu subsequuto, quia de alio vniuersitatis titulo non constat. Nec placebat, quod dicitur personas easdem non esse, quia eadem sunt, cum praetextoria, & vniuersitas semper eae eadem, & quae illi essent Praeceptor, Antiani, & Cancellarius satis constare dicebatur ex assertione tam antiqua cum effectu subsequuto. Licet vniuersitas totum territorium descriptum non possideret, tamen quod partem possideret, satis est, cum de alio titulo non appareat. Ex constituto probari primum extremum fauore ecclesiae, resolutum est.

Cum spolio. *Ex decisione eiusdem 88. parte 1. in Nouissimis Robusterij.*

Primum extremum ex inmentario, & alijs, an probetur. Cap. XCV.

Ex ipso inuentario iudicis autoritate confecto primum extremum ecclesiae sufficienter probatum esse, placuit interueniente Notario, & testibus, inter quos Sigismundus enumeratur, qui domum contiguam habebat, & ex veritate aliorum bonorum inibi descriptorum, ipsius fides corroboratur. Ex temporis antiquitate, citatio quorum interest, praesumitur, concurrebat locotionis instrumentum, scilicet Gabino, confirmatione, & auctoritate Apostolica cum causae cognitione, necnon dicto Lucretia, & aliorum testium mortuorum, ex quibus primum extremum sufficienter probari resolutum est, quod secundum subiectam materiam praesumptiuam probari sufficit. Non tamen ex hoc dixerunt Rectorem ad possessionem domus restituendum esse, nisi probet lineam Nicolai finitam esse, cum facto suo a possessione ceciderit.

Ex ipso. *Ex decisione eiusdem 394. parte 1. in Nouissimis Blanchetti.*

Extrema quando sunt probata ad effectum restitutionis. Cap. XCVI.

Cum Lucretia, viro ad inopiam vergente, pro dotis restitutione egisset, qui bona haec uxori in solutum dare se obligauit, atque illam visque ad subhabitationem

nis tempus possedisse, testes duo deponant, primum extremum concludenter probari dicebatur, qui etiam de continua habitatione deponebant, & quod prædium colere faciebat, vineâ vindemiabat, alioque fructus percipiebat, quos aliter per testes probatos, decretum iudicis ad fauorem Lucretiæ pro dotis restitutione, certioris reddebat. Instrumenta subhæitationis, ac deliberationis, item litis sustentatio, secundum extremum probat.

Cum Lucretia. Ex decisione eiusdem 254. parte 4. in *Novissimis Penia*.

Primum extremum ex quibus probatum non dicitur. Cap. XCVII.

Per plenas, atque concludentes probationes primum extremum probari opus est, ex deductis autem nihil concludenter per Rectorem adductum est, quod ecclesiæ suæ possessionem probauerit, quod enim Antonius in impetratione valorem dactorum triginta expresserit, parrochiale hæc bona possidere non concludit, quia aliunde habere potuit, item expressio falsâ esse, nec deest Antonio simulandi causâ, qui per sententiam Rotali in Canonici succubuerat, ad cuius executionem effugiendam parrochiale impetrare cogitavit, & bona, tanquam ad illam spectantia, retinere, & hinc confessiones illas emanasse placuit, & coram præside Romandiola, & in alijs locationi instrumentis, tum maxime coram aduocato principali, ex professio falsam perquirente, quæ eo magis cæteris præualere debet, quia posterior est, & adminicula cõcurrunt ex adeptione canonici locutionibus Lucretiæ prædecessoris, ipse iusque Antonij resignatione. Nec adeptio possessionis parrochialis, atque arborum incisionis, glebarumque apprehensio, necessarius arguit, bona de quibus agitur apprehensa fuisse, quoniam in orto ecclesiæ contiguo hæc fieri potuerunt, quem nunc ecclesiæ retinere dicitur. Item illa apprehensio eodem morbo laborat, videlicet ad effugiendam sententiæ executionem, attento etiam quod Antonius canonicum obtinuerat, eiusque bona possidebat. Et licet testis de visu, cum duobus de fama concurrent, qui ad probandum primum extremum sufficiunt, tamen in hac causâ contrarium visum est, cum idem Antonius esset canonicus, & Rector, ideo illi, quo nomine possideret, dicere non potuerunt, nisi quatenus ipse possidere professus fuisset, ante Antonij canonicatus nomine possessionem fuisse, certum est, & cum ipse, ut canonicum possidere in iudicio confessus fuerit, testibus illius dictum præualere debet. Item dicta testimonium confessionem in iudicio factam, & hæc cum adminicula habeat, & ideo eidem fidum est, ex probatione prelinque possessionis, præsumptio continuationis quoad tempus spoli inducitur, sed quia ante illud, alterum possidere probatur, præsumptio cessat. Cui constet Lucretium possedisse, atque locale vti canonicum, atque ipsum Antonium, canonicatus nomine, se possidere confessum fuisse, probatio si qua ex antiquo catastro resultare potest, non suffragatur, quoniam tempus spoli non percutit, quod prætenditur à Hieronymo fuisse commissum, tempore quo, possessionem canonicatus adeptus fuerit, sibi ab Antonio resignati neque præsumitur possessionis continuatio vique ad illud tempus, quoniam ipsa possessio canonicatus nomine probatur. Si verò catastro posterius esse locationibus à Lucretio factis, tunc minus antiquum catastro nullo modo possessionem probat. Cum igitur de primo extremo non constet, præsumptio spoli non intrat.

Per plenas. Ex decisione eiusdem 758. parte 4. in *Novissimis Plati*.

Primum extremum quomodo per testes probatum sit. Cap. XCVIII.

Primus testis pro monialibus in iudicio spoli, obiectas exceptiones non patitur, nam etsi indefinitè loquatur, tamen quia se refert ad aliqd, quod totum comprehendit, ideo de toto probare dicitur, cum dicat, locum possedisse, qui appellatur, opacus, de toto illo loco intelligitur, Item ratio pro possessione assignata, immediata erat, quia si fador monialium fructus percepit, earum possessio probare dicitur, quod etiam ex aliorum testimonio dictis coadiuvatur. De factoria autem constare dictum est, quia ille locabat, & ideo testi solenti, notum esse poterat. Item ex administratione tantæ quantitatis terrarum. Ex quo omnibus in illis partibus, notus esse præsumitur, & si requireretur monialium ratificatio, potius impossibile, quam difficile extitisset, cum nunquam à monasterio egrediantur, & singulis momentis notarios, ad ratificationes peragenda, habere cogerentur, & cum alijs testibus limitatè loquantur, nempe moniales, exclusi vineis, possedisse, ideo secundum istos primum intellexerit, & ita primum extremum probari dixerunt, atque moniales, exclusi vineis restituendas esse.

Primus. Ex decis. eiusdem 8. de causa possessionis, & proprietatis Cesaris de Grassis.

De probatione primi extremi.

Cap. XCIX.

Ad probandum primum extremum, possessionis instrumentum, in vim decreti iudicis capte sufficit, multo magis accedente consensu Rhodomontis heredis, & possessoris, nam propter consensum omne ius, & possessionem perdidit, quæ solo animo amittitur, Item iudicis autoritas facit, ut ipse se posse repelli iustificari debuerit. Faciunt etiam testes, qui licet non sufficienter, uti resolutum est, tamen iunctis præmissis, absque dubio vineæ caute, & ita possessionis continuatio probatur. Cum Ludouicus sit de litis consortibus super huiusmodi spolio, ipsum nomine suo, & Andree possessionem accepisse, satis est. Qui cum ex Bruni cessione venirent, cui deliberatio facta fuerat, bene auctore prætoris possidere dicuntur, quoniam ius executionis, atque in possessione in missionis cedi potuit. Testes autem gesta, & continuationem consortium satis probare videntur, & sic Andree ratificationem, quæ etiâ ex alijs circumstantijs verisimilis est, & quando de ea expressè non constaret, cum Ludouicus, Andree non verificante, expressè de suo teneri voluit, satis ostenditur habuisse animum, in vitali casu tota possessione eius persona resideret. Quamvis Rhodomontes pro non spoliato se habuerit, atque mandatum de manu tenendo obtinuerit, tamen hoc mandatum summarissimum est, atque etiam detentori, & spoliatori concedi solet, sed spoliati propter illud mandatum spolio age non impediuntur. Nec ab illo mandato appellandum erat, quoniam quandoquidem de alterius possessione constat, idem index reuocare potest.

Ad probandum. Ex decisione eiusdem 641. parte 1. in *Novissimis Robusterij*.

De eodem. Cap. C.

Stante possessionis vacatâ, per obitu Ioannis ultimi possessoris, instrumentalem possessionem suffragari, resolutum fuit, & quâvis ita pariter Drois accepisset, nihilominus ad fauorem Ioannis per sententiam à Viçario priuatus fuit, & ipse Ioannes in possessionem immisus, propterea Ioannes priorem possessionem am-

N 3 fise

Digestorum Nouissimorum.

150
 ite dicitur, atque nouam incepisse, fructusque vigore sententiae percepisse. Ex his de primo extrinco constat pro indubitato habitum esse.

Stante. *Ex decisione eiusdem 65. parte 2. in Nouissimis Cantucci.*

Annexio in causa spolio, ex quibus non probatur.
 Cap. C I.

EXtremorum probatio non sufficit, nisi annexio melius probata fuerit, quoniam duos testes de publica voce, & fama non sufficiunt, nec quod Decanus per litteras annexionem, & spoliū conseretur, neque quod testes deponent, duos canonicos rogasse Thomam, ut dismembrationi annexiū consentiret, atque capitulo incorporarentur, quoniam isti Capitulo praedictum facere non potuerunt.

Extremorum. *Ex decisione eiusdem 119. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Fabij.*

Primum extremum spolio an, & quando probetur ex constituto. Cap. C II.

EX constituto primum extremum non probari videtur, quoniam post mortem collatum fuerat, & possessio aliqua non transferitur, item aliquem accepisse opus erat, Denique constitutum probari necessarium est: His deficientibus, probatum non dicitur.

Ex constituto. *Ex decisione eiusdem 725. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Paleotti.*

De spoliatione secundi extremi in spolio.
 Cap. C III.

Secundum autem extremum saltem semiplene probandum est, sed duos testes de auditu per litteras de partibus, & alterum, qui ne dum de publica voce, & fama deponeret, sed etiam de auditu a spoliantē, ita nullatenus probare visum est. Quod autem litē sustinisset, maxime considerabile erat.

Secundum. *Ex decis. me. eiusdem 268. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Fabij.*

Possessio ad effectum spolio, an probetur per statutum de continuando possessionem in heredem. Cap. C IV.

Statutum defuncti possessionem in heredem continuas simpliciter loquitur, ideo cum etiam effectum recuperandae non exprimat, illum non comprehendit, Item cum loquatur tā in rubro, quā in nigro de qualitate hereditaria, & res emphyteotica, de qua agitur in hereditariam portionem non transeat, ideo locum habere non potest. Per testes autem minime probari, visum est, & cum Augustinus separatim ab herede fratre possideret, ideo ex illius possessione Lucas frater iurari non potest, qui nomine proprio, & non communi possidebat, praesertim quia Lucas ex facto suo a possessione cecidit, ideo restituendus non est.

Statutum. *Ex decisione Rota Lucensis 45. Hieronymi Magonii.*

In remedijs spolio, quae probanda sint.
 Cap. C V.

Si reintegranda possessionis remedio agatur, antiquior possessionem probare satis est, eamque penes conuentum existere, si iudicis officio restitutio petitor possessionem tantum probare sufficit, in interdicto autem recuperanda possessio, & spoliatio probanda sunt.

Si reintegranda. *Ex decisione Consilij Neapolitani 327. Matthai de Afflisin.*

De probatione possessionis, & cui magis standum sit. Cap. C VI.

Vtrique se possedisse probant, nimirum Pricita per instrumentum, dotem modiorum quinquaginta terrarum, iuxta suos fines, sibi datam esse, atque inde triginta annis fructus percepisse, Marcus autem alterius terrae quadraginta annorum possessionem probat, nimirum a Puteo, occidentem versus, Regisque rus, fructusque a morte Regis Ferdinandi primi percepisse, cum antea, propter prohibitionem ex causa Regiae venationis non cohereretur, Ideo vniuersim visum est, nullum fuorem Pricitae, eiusque filio praestandum esse, cum petita iuxta instrumenti formam habeat, atque possideat, eiusque testes, qui de triginta annorum perceptione fructuum probant, de terris per Marcum cultis intelligi non possunt, cum antea incoltae erant, nec inde fructus colligebantur. Item data probationis imparitate super possessione terrarum, ubi puteus situs est, testes pro Marco plures paucioribus numero praefendi sunt, praesertim quia Marci possessio antiquior est, sed iunior non continuata, clandestina praesumitur. Antiquior possessio sine titulo iuniori etiam cum titulo praefenda est. Et quia verisimiliora deponit, nimirum magis specificae, & in causa scientiae, ideo consilium magis credidit, atque Pricitae charitativum fauore nullatenus praestandum esse declarauit.

Vtrique. *Ex decisione eiusdem 363. Matthai de Afflisin.*

Possessio translata ex contractu simulato aliquando sufficit in spolio. Cap. C VII.

Propriā possessio ex constituto transferitur, ac si vera traditio interuenisset, etiam si per venditionem simulatam, pignoris contractum facere intellexissent, nā ex illo contractu, quem partes facere voluerunt, possessio translata intelligitur. & cum haeres emptoris bonorum possessionem apprehendit, sicut remedium recuperandae possessionis patri competeat, ita & filio, ac haeredi competere dicitur, cum remedium reintegrandae, etiam in singulari possessionem transeat; Cum Victoria post venditionem, atque traditionem, condixisset, vtrique si finita locatione non restituit, spoliatae dicitur, nam condutor pro locatore se possidere constituit, possessionemque pro illo detinere. In iudicio possessorio, visurarum exceptio non opponitur, Ideo conclusum est, ad restitutionem, vna cum pensionibus decursis condemnandam esse.

Propria. *Ex decisione Regni Neapolitani 474. Francisci Vinij.*

Quando possidens partem restitui possit ad totum.
 Cap. C VIII.

In indiniduis, qui minimam partē possidet, totum possidere debet, sed in separatis secus est, possessio autē iuris praebendalis, siue canonicalis ad alia non extenditur, quā apprehensa, & capta: si qui canonicali iure vtatur, aliorum possessione acquirere intendens, scientibus, & consentientibus his, ad quos pertinet, omnium iurium canonicalium restitutionem consequi potest; Aliud est in adipiscenda, aliud in recuperanda possessione, haec enim magis priuilegiata est.

In indiniduis. *Ex decisione Rota Romanae 14. de restitutione spoliatorum in Reus.*

Qui possidet praebendam, vel dignitatem, illius nomine agit ad res ab alijs occupatas.
 Cap. C IX.

Si mortuo Ambrosio, qui praebendam possidebat, & per obitū Petri, vigore consuetudinis ecclesiae obtinuerat, ego illam acceptaui, atque mihi prouideri feci, Item

Item per executores in possessionem induci, & de facto per capitulum inductus sum, sed alter reservatam in Petri persona pretendens, Ambrosio viuentem, per Pam, tanquam de reuerata, prouisus fuerit, authoritateq; executoris, possessionem illius assequutus fuisse verum per Capitulum non admittis, contra me agit, petens sibi sibi ad iudicari, atq; mihi silentium imponi, qua lite pēdente, suspensioq; petitorio, ego illarum rerum restitutionem peto, quod ad prebendam pertinet, in cuius possessionem admittis fui, pretendens prebendam meam spoliatam fuisse, praeterim cum eadem res Ambrosius possideret per cuius obitum accipit, quamvis illarum rerum singulariter possessione non habuerim, nihilominus frequentiori votorum calculo conclusum fuit, ante omnia mihi restitutionem petere, cum prebende nomine agam, quam possideo, itē quia possidens superioris autoritate ius beneficii, vel dignitatis, pro pertinentibus ad illam, eiuſdem nomine agere potest, etiā si de iure illius possessionis dubit sit.

Si mortuo. *Ex decisione eiusdem 1. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliatus restituendus est, antequam de nullitate sententiae cognoscatur. Cap. CX.

Vbi quis per partem, siue iudicem spoliatum se dixerit, & eidem opponatur, quod sententia pro eo lata, nulla est, prius de restitutionis iudicio, quā de causa nullitatis agendum est, quoniam illi beneficii nulla exceptio oblati potest, maximē si post appellationem spoliatus fuisset. At si ordine iudiciario factum esset, secus est, ubi notorium est nullum spoliato ius competere, praeterim in beneficialibus. Exceptio rei iudicatae, a qua appellatum non est, restitutionem impedit.

Vbi quis. *Ex decisione eiusdem 1. de ordine cognitionum in Antiquis.*

Acceptata beneficia permutata, quando obstante renunciatione restituitur.

Cap. CXI.

Permutata beneficia sub expectanti potestate non continentur, sed quia expectans, qui resignatione, ex permutacionis causa facta, antequam ordinarius beneficii per mutata adiuvicem contulisset, alterum accepit, & sibi prouideri fecit, atq; in possessionem induci. Cum ab altero ex permutantibus, altero viuentem, spoliaretur, quamvis Apostolicus altero permutante post septem dies mortuo, iuri, ac possessioni, restitutionisque petitioni, medio iuramento renunciauit, ad huc permutacionem, renunciationemq; eius praetextu factam fraudulentam, & in expectantium damnum machinatum esse dicebat, cum ille resignans senex fuisset, atq; infirmus, & propterea in praedictum resignationem veram vacationem ad expectantis fauorem inducā fuisse: Viterius opposebat, quod & si possessio sua respectu alterius permutantis, vitiosa dici posset, tamen respectu alterius, qui spoliare non debuit, nisi eodem vocato, & audito, canonica dicenda erat, & propterea restituendus, Nec obstat renunciatio, quia post spoliacionem fecerat, & ideo praedictum restitutioni non parauit.

Permutata. *Ex decisione eiusdem 2. de restitutione spoliatorum in Antiquioribus.*

Iudicis autoritas non excusat a spolio.

Cap. CXII.

Superioris autoritas ordine iudicii non procedens, iudicium restitutionis non tollit, quia factum iudicis, ita demum valet, si legitimum fuerit, Authoritas interposita legitima esse debet.

Superioris. *Ex decisione eiusdem, 105. Aegidij Bellamere.*

Spoliatus vigore mandati nulliter decreti est restitutus, & quid si alias probationes fieri patitur. Cap. CXIII.

Itaque vigore mandati nulliter decreti, restitutus est; Quid si interim in iudicio de bono iure constitat: Hoc procedere in vi compulsiua, visum est, secus, in expulsiua. Cum spoliatus probationes fieri petat, ex quibus de bono iure constat, & per sententiam notorie constat, restitutus non est.

Itaque. *Ex decisione eiusdem 183. parte 1. Jacobi Putei.*

Spolium permutacionis traditae non tollitur per condictionem non verificatam. Cap. CXIV.

Illa conditio in instrumento permutacionis adiecta, quod si aestimatio per duos non fieret, & postea solutio infra annum, nullius sit roboris, atque omnia in pristino statu remaneant, cum verificata non fuerit, possessio vigore illius instrumenti capta, euanescere videbatur, sed hoc respectu possessionis per clausulam constituti, procedere visum est, Ceterum cum possessionem actualem habuerit, quamvis non adimpleuisset, Latria eum spoliare non poterat, in prophans enim, etiam sine titulo, restituitur conceditur, de instrumento docere, petitorium non respicit, de quo neque spoliatus, neque eius haeredes actores docere debent.

Ille. *Ex decisione eiusdem 245. parte 2. Jacobi Putei.*

Appellacione deserta non fit sequestrum, sed proceditur in spolio. Cap. CXV.

Post sententiam Martinus in possessionem Parochialis de Leyn immisus fuerat, sed Ioannes prius appellauit, & postea spoliatus, & commissa causa spoli de altero contra Martinum spolio replicabat, & ideo sequestrum ponendum esse dicebat, sed quia appellatio post annos quatuor minime persequuta, deserta erat, probatis extremis, pro restitutione conclusum est.

Post. *Ex decisione eiusdem 177. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

Cap. CXVI.

Si quis a iudice nulliter procedente, a possessione deiectus fuerit, spoliatus est, ideo restituendus.

Si quis. *Ex decisione eiusdem, 186. parte 3. Pauli Aemilij Veralli.*

De spoliacione iudicis nulliter procedentis.

Cap. CXVII.

Ex causa partim vera, & partim falsa decretū interpositum, in totum corruit, & quicquid inde sequitur est, tanquam procedens a radice infecta, nullum atque inualidum existit, & cum omnia de facto procedant, executus, tanquam spoliatus restituendus est, Iudex nulliter procedens, ut priuatus agere dicitur. Item quia vigore decreti nulli, literarumq; executorialium, statim non procedente subhaftatione, aut alio iudicario ordine ad consignationem possessionis Petro creditori processum est, quae ab eodem iudice spoliante retractata sunt, Nec subhaftationes, post sex annos factae, iurant, quoniam in illis conficiendis, viginti dies terminus assignatus est, quibus per eptorij finitis, omnis subhaftatio prohibita est, ne res perpetuo in suspensio sit. His tempore non factis, creditur nulliter in possessionem immisus dicitur. Quid si de extremis non constet, utrum restitutio fieri debeat? Non utriusque, quando a penitus priuato spolio commissum est, aliter est si a iudice,

à iudice, vti priuato procedente, fiat. Cum iudex de facto, præter iuris ordinem procedit, eodem modo institueret debet. Sed primum extremum per partis confessionem probatur. Item quia iudex literas concessit, super bonis per Franciscum possessis exsequendas. Aliquando in probatione extremi, præsumpta probatio iusticiæ, maxime alio possessore non apparente.

Ex causa. Ex decisione Collegij Pisani 145. Doctoris Martia.

Prouisus à Papa, vigore mandati restituitur, non obstante decreto. Cap. CXVIII.

Possessor vigore mandati de prouidendo, qui nouam à Papa prouisionem obtinuerat, per habentem coadiutoriam de consensu, cum decreto, spoliatus exiit, per quam restitutionem denegari videbatur, sed in prouisio à Papa locum non habere, quia licet decretum etià Papæ prouisionem comprehendat, tamen quia illud etià tollere, aut suspendere potest, & ita dubitari posset vtrū voluerit, quod in petitorio discutendum est; Ideo Rotæ spoliatum à Papa prouisum restituitur obseruat, decreto in gratia spoliantis apposito, non obstante. Sed dubitabatur, cum titulus primas mandati de prouidendo, coadiutorias de consensu excipiebat, & ita spoliato nihil suffragabatur à Papa de nouo prouideri, vtrum ex secundo titulo possidere videatur, maxime quia in commissione, & articulis, spoliatus, se possessorem vigore dicti mandati esse assererat, & possessione spoliati, adeo quod non solum nõ declarauit, se ex secunda causa, vel se definire possidere, ad effectum, vt ex secunda potuisset, & sibi possessionis causam mutare, prout opus erat, sed etiam nolle mutare, ex pressè professum esse, quæ ratione aliqui dicebant, ex prima causa possidisse, concludendum esse, sed in contrariam sententiam itum est, videlicet, vt ex secunda, quoniam absque aliqua animi declaratione, nouum titulum acquirere possessionis causam mutare dicitur. Item quia possidens ex vna, superueniente alia iusta, ex vtraque statim possidere dicitur, præsertim si ad primæ causæ augmentum, & corroboracionem veniat. Quando autem noua causa lo perueniens primæ contradiceret, ita vtrius possibile esset, ex vtraque possidere, tunc quia prima siue animo nõ amitteretur, declaratione opus est. Quando prima, & secunda simul concurrere possunt, si querimus an mutatio facta sit, ad expressam declarationem recurrendum est. In dubio autem cum mulatiue, non autem priuatiue possidere præsumitur; Quamobrem confesso spoliati in commissione, & articulis nihil obstat, nã cum dixerit se vigore mandati possidere, illaque possessione spoliatum esse, non inde sequitur, quod ex noua prouisione non possideret.

Possessor. Ex decisione Rotæ Romanæ 5. De restitutione spoliatorum. Marcelli Crescentij.

Habens causam ab usufructuario, restituitur contra proprietarium. Cap. CXIX.

Vusufructu finito, qui ad proprietatem reuertitur, si habens causam ab usufructuario possederit, & rei inhereret, atq; à proprietario spoliatur, restituendus est, & ita concludum fuit.

Vusufructu. Ex decisione eiusdem 7. De restitutione spoliatorum. Marcelli Crescentij.

Prouisus cum clausula amoto possessore, committit spoliati, nisi seruet iuris ordinem.

Cap. CXX.

Motu proprio Marcus custos pontis, & portæ Salarie creatus fuit, cuius vigore possessionem acceperat, deinde Paulo concessum patet, & vt propria

authoritate, quocumq; de rentore amoto, possessionem capere posset. Constitutionibus, & quacumq; alia concessione, etiam per predecessores facta, non obstantibus. Hic autem Marcus expulsi, & videbatur absque vitio spoliij facere potuisse, sed contrarium resolutum est, & propterea remedio restitutorio locum esse. Non enim apparet Marcum iure suo priuare voluisse, sine iuris ordine possessionem capi non poterat. Neque Princeps possessionem non vacantem, sine maxima causa mutare potuit, aut citationem tollere, quæ de iure naturalis est, facultas igitur capiendi propria autoritate possessionis, intelligitur, nisi plena cisset, Nec per gratiæ motus proprii Papa tertij ius ledere cogitauit. Nec ex certa scientia factum dici potest, quia non expressit, clausula Amoto de rentore, intelligitur, iuris ordine seruato, clausula non obstante collatione alteri facta, de inualida intelligitur. Motus proprius tertio præiudicat, si additum fuerit, non obstante gratia facta Marco, nam clausula non obstante, clausulæ ex certa scientia æquiparatur.

Motu. Ex decisione eiusdem 7. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberiani.

In spolio sufficit titulus coloratus semiplene probatus. Cap. CXXI.

Ex quo de spolio apparet, restitutionem fieri debere concludum est; Quamuis titulo ius commune resistat, cum ab Archidiacono pro colore excessus fuerit, tamen sufficere visum est, in quasi possessione conferendi in mense Iuni probatum esse, tamen non plene probatum esset.

Ex quo. Ex decisione eiusdem 9. De restitutione spoliatorum Ioannis Moberiani, & decisione 1134. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomæi.

Prouisio per resignationem illius, qui à Vicario non habente facultatem prouisus fuerat, est titulus coloratus. Cap. CXXII.

Marcus spoliatus ad colorandum titulum, literas prouisionis per obitum Cæsaris vltimi possessoris produxit, in fauorem Bernardini, & hic in manibus Vicarij generalis Imolese resignauit, qui Tholomeo contulit, qui in manibus Papæ ad Marci fauorem resignauerat, Raphael autem non sufficere ad colorandum titulum, opponebat, cum Vicarius ille speciale mandatum ad resignationem recipiendam, & ad conferendum nõ habuerit; & ideo spoliatus iure carens, restituendus nõ est. Sed vnanimitè concludum est, quod prouisio Apostolica facta per resignationem Tholomæi in manibus Papæ ad fauorem Marci per titulo colorato sufficit; Ius autem Tholomæi, quod ex defectu facultatis Vicarij deficit, petitorium concernit, quod in odium spoliantis non miscetur.

Marcus. Ex decisione eiusdem 10. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberiani.

Ad effectum spoliij mandatum de dispensando super defectu natalium sufficit. Cap. CXXIII.

Cum prouisio Apostolica dicat, super natalium defectu secum dispensatione esse, licet de dispensatione non constet, tamen mandatum de dispensando per sacram penitentiarium sufficere visum est, quoniam ad effectum restitutionis in spolio, mandatum hoc, dispensationis vim habet, & nemo sua possessione priuari debet, nisi audiatur. Pro colore possessionis, autoritas superiorum, mandatum dispensari sufficit, absque eo, quod narrata probentur.

Cum prouisio. Ex decisione eiusdem 11. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moberiani, & decis. 247. par. 1. Jacobi Tholomæi, & decis. 137. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomæi.

Possess.

Possessio probata, per instrumentum præsumitur anterior in spolio. *Cap. CXXIV.*

Gaspas vigore sue gratie parrochiale acceptavit & possessionem vna die accepit inter tertiam, & quartam horam post meridiem, Petrus autem uirtute sue gratie eandem acceptavit, & pariter eadem die, & hora foribus clausis possessionem habuit, die autem sequenti possessionem continuans missam celebrari fecit, atque pariter Gaspar eiusdem nomine, eademque die celebrari fecit, sed cum Petrus continuatio per instrumentum probata fuerit, continuatio autem Gasparis p vnum testem, & ageretur de confirmatione sententiarum in causa spolijs ad fauorem Petri, conclusum est, sententias confirmandas esse, Nam cum Petrus possessionis continuationem melius probauerit, videlicet per instrumentum, eiusdem possessionem anteriorem præsumit visum est. Sed quid si Petrus parrochiale accepta re non poterat? Cum esset motus proprio facta, ad effectum spolijs satis esse placuit, licet in petitorio contrarium iudicandum esset.

Gaspar. *Ex decisione eiusdem 12. de restitutione spoliatorum Ioannis Moberani.*

In spolio pensionis non soluta sufficit probare primum statum, & nihil de proprietate. *Cap. CXXV.*

In pensionibus inter possessionem, & petitorium distinctio facienda est, quamvis, cum spolio agitur separari non possit videantur, si igitur pensio præstari solita, nouiter subtracta fuerit, ad ipsius restitutionem possessorio agi potest, & probata solita præstatione in statum, in quo erat, restitui oportere visum est, tamen si nihil de proprietate probetur.

In pensionibus. *Ex decisione eiusdem, 22. de restitutione spoliatorum Ioannis Moberani.*

Ad excludendum spolium non sufficit probatio præsumptua publicationis resignationis. *Cap. CXXVI.*

Ideo Michaeli restituendum esse, placuit, quoniam habens titulum coloratum contra quemcumque possessorum cum titulo, iuxta Rotæ obieruntiam, restituendum est; Sed quid si resignationi consenserit in fauorem Marti authoris Mayce, & ita a possessione, facto suo ceciderit cum Michael possessionem suam cum titulo colorato plenè probauerit, Mayces reus exceptionem plenè etiam probare tenebatur, & sicut actor extrema probauit, qualitates necessarias ad suam actionem, ita reus qualitates, & circumstantias sue exceptionis probare debet, sed qualitas necessaria resignationis est publicatio, quæ illius pars est, sine qua actor ad remedium recuperandi possessionem anteriorem non excluditur, vti pluries resolutum fuit. Ipsa publicatio actoris resignationem non respicit, sed circumstantiam rei, quia pars resignationis est. Illa conclusio, quod ex probatione possessionis triennalis, resignationem fuisse publicatam, solum præsumptiuè probatur, in spolio locum non habet, vti pluries conclusum est, quia possessio spoliatiua est improba, & sine aliquo iuris fomento, cum igitur Michael fundaram in spolio intentionem habeat, qui illud excludere vult, possessionem triennem legitimam fuisse, probare debet, & quæ iuris effectus probare possit, illa præsumptio, vbi non esset probatum spolium, procedere posset, sed eo probato, aliunde, quam ex triennali possessione, resignationis publicatio probanda est.

Ideo. *Ex decisione eiusdem 190. parte 2. in Nouissimis Robustieri.*

Spoliatus possessione vigore transumpti supplicationis restituitur. *Cap. CXXVII.*

Silvige transumpti supplicationis tantum, absque mandato de immittendo beneficii possessione adeptus fuisse, quamuis de regula datum sit, quod supplicationum transumpta non dentur, quæ decretum irritans habet, tamen spoliatum restituendum esse, conclusum fuit.

Si vigore. *Ex decisione eiusdem 789. parte, 3. libro 3. in Nouissimis Tholomai.*

Spoliata alimentis super feudalibus, in quem statum restitui debet. *Cap. CXXVIII.*

Filijs succedunt in feudis, & iō Isabella neque ad feudalia, neque ad bona restitutionis subiecta restituenda videbatur, sed quia alimenta ex huiusmodi bonis sibi à marito relictis percipiebat, pro quibus tres sententias obtinuerat, nec ex actis constabat bona prædicta feudalia, aut emphyteutica esse, propterea resolutum est, restitutionem ad illum statum faciendam esse, in quo spolijs tempore existerat. Illa iura petitorium tagent, ideo possessorium impedire non debent: Cum de alimento rum spolio agitur, etiam præterita restitui oportet.

Filijs. *Ex decisione eiusdem 125. parte 3. libro 3. in Nouissimis Tholomai, & decisione 8. de restitutione spoliatorum Ioannis Moberani.*

Scientia litis motæ inter proprietarium, & spoliatorum nocet vistructuario spoliato. *Cap. CXXIX.*

Visstructuarius possessione spoliatus, restituendus non est, si litis pendentie scientia inter proprietarium à quo visstructus constitutus fuerat, & ipsum spoliatorum probaretur, atque proprietorum per sententiam, aut theore prætoris possidere. Qui contra alium rei, vel iuris sententiam, ferri patitur, ius suum ad eandem possessionem amittit.

Visstructuarius. *Ex decisione eiusdem 1165. parte 3. libro 3. in Nouissimis Angulini.*

Spoliatus à iudice ante omnia restituendus. *Cap. CXXX.*

Non solum Spolium committit, sed etiam iudex, si extrajudicialiter, vel alijs absque causæ cognitione procedat parte altera non audita, vel citata, videlicet alteram in bona controuersa in possessionem mittendo, & hic ante omnia restituendus est, perinde ac si à priore spoliatus fuisset, Etenim tanquam priuatus processu se dicitur, & non solum restitui, sed etiam iniuriarum conueniri potest. Cognoscere iuris ordine non leuato, est alterius ius auferre, ergo auctoritas iudicis non excusat, Immo ne auctoritate quidem rescipit Principis possessionem alterius occupare licet parte non audita, quia huiusmodi obreptoria esse præsumuntur. Idem si iudicialiter procederet, atque notorie de iniuria constaret, aut si iurisdictionis defectus adesset, Iudicatum ab eo non dicitur, qui iurisdictionem non habet. Vbi quid iudex perperam fecit, absque alia causæ cognitione idem reuocare debet.

Non solum. *Ex decisione Camera Imperialis, 76. parte 2. Andrea Gail.*

Cap. CXXXI.

Nuilliter electus, sed à superiore confirmatus possessorium adeptus fuerit, & deinde spoliatus, restituendus est.

Nuilliter. *Ex decisione, Cappella Tholosana 432. Ioannis Corserij.*

Cap.

Cap. CXXXII.

Simplex monachus possessorio agere potest, vt ad claustrum, tanquam iniuste deiectus, restitatur, at que alimenta præstentur.

Simplex. *Ex decisione eiusdem 496. Ioannis Corserij.*

Index nulliter procedens, spoliare dicitur.

Cap. CXXXIII.

Si quis ita rescriptum impetrauit, Officiali Tholosano directum, confitit, quod Sempronius parrochialem vltra annum possederit, abique eo, quod ad sacros ordines se promoturi fecerit, eandem Titio cõferat, & Officialis, non uocato possessore, cõtulerit, atque in possessionem induxerit, remedium statuti contra officialem competit, per illam regulam, quod spoliatus ante omnia restituendus est, etiam si a iudice spoliatio facta fuerit, & si collatio, parte non uocata fieri poterat, possessor tamen priuari non debebat, nisi cum causæ cognitione.

Si quis. *Ex decisione eiusdem 491. Ioannis Corserij.*

Spolium de facto per restitutionem ad feudum, purgandum est. Cap. CXXXIV.

Cum Princeps Bisiniani cum Regis consensu, & primogeniti, feudum venderit, & tam emptor, quam venditor, & primogenitus rebellionem commiserint, quam ad Regem deuolutum fuit, patre mortuo, primogenitus, qui ad totum statum, etiam ad hoc feudum, quod prius Petro à Rege venditum fuit, restitutus est, ipsum de facto spoliaré non potuit, Nam etiam si exceptio dominij incontinenti probata, restitutionem impediret, sitis dubitandum est, an ad hoc feudum restitutio facta sit, cum prius ab eisdem alienatum esset, & propter emptoris rebellionem deuolutum erat, itaque de Principis statu non existeret; Illa uerba restitutionis, et ad feudum Petro à Rege alienatum ita intelligenda sunt, si illud Principis extitisset, Hoc autem Regi suppressum est, Immo surreptitum, quatenus dictum est, ad illius statum pertinere: Restitutio igitur surreptitia, ad feudum Petro à Rege alienatum non extenditur. Rex non consequitur rebellem ad ea bona alienata restituere, quæ ipse met delinquens prius alienasset, Nec solum esse, reperitur, quod ad alienata per contractum restitutionem concesserit, ergo ad casum extendenda non est. Quare ad possessionis restitutionem, vna cum fructibus, & expensis condemnare visum est, reseruata dominij exceptione in petitorio.

Cum Princeps. *Ex decisione Consilij Neapolitani 116. Mathai de Afflictiis.*

Possessio vigore supplicationis capta, est restituibilis. Cap. CXXXV.

Ad possessionem recuperandam literarum expeditio non requiritur, & ideo si quis illam coeperit vigore supplicationis, prout capi potest, cum spoliatur, restitui debere conclusum est. Possessio sine titulo uera esse potest, & fieri iusta cum titulo adest, Ante spolium de iniusta potuit iusta fieri, ideo restituibilis est.

Ad possessionem. *Ex decisione Rotæ Romanæ 229. parte 2. Iacobi Putei.*

In causâ spoliij si proprietates incidenter deducitur, non appellatur. Cap. CXXXVI.

Honoratus ad castri possessionem se restitui petebat, in qua pater eius fuerat, Bernardinus autem de illegitimitate excipiebat, At ille legitimum se esse probauit, & propterea nihil impedimenti aderat, quin restitueretur. Ex his Aegidianæ locum non esse videba-

tur, quia quando possessionis causâ proprietates annexam habet, appellari potest, & illa Constitutio nihil obest, In contrariam itum est sententiâ, quia in omni possessorio, quantumcunque summario, personam legitimam opus est, ideo appellari non potest, præsertim quia illegitimitatis causâ incidenter deducta fuit.

Honoratus. *Ex decisione eiusdem 278. parte 2. Iacobi Putei.*

Spoliatus an, & quando restituitur, si notoriè constat de non iure. Cap. CXXXVII.

Dum ageretur petitorio, & possessorio, ad excludendum Michaelē agentem ad continuationē possessionis iurisdictionis castri Monticelli, opponebatur, quod erat feudalis, & in inuestitura comprehensus non erat, propterea ille petitorio suspendit, & solo possessorio ad iurisdictionem, proprietatis causam mixtā habentem, se restrinxit, cum illa non nisi ex Principis concessione haberi possit, alias præsumitur præcaria, & ita vigore Decreti in heredem continuata non esset, & cū opponeretur, quod ex actis notoriè constabat de non iure reipsum, resolutum est, quod ex probationibus in actis factis, tale negotiū non restitatur, per quod restitutio impediatur, quoniam in petitorio conclusum non erat, & ante conclusionem iura incommutabiliter notorium non faciant, cum propter aliorum iurium productionem illud notorium tolli possit. Rota restituit in expectatiua reuocata, & tamen reuocatio facit, quod notoriè dicatur de non iure apparere.

Dum. *Ex decisione eiusdem 284. parte 2. Iacobi Putei.*

Restitutio castri fit, etiam non docto de titulo.

Cap. CXXXVIII.

Castro, atque iurisdictione spoliatus, etiam si de titulo non doceat, restituendus est, quoniam iurisdictionalis titulus in interdicto recuperando non requiritur, quod datur contra tertium, etiam si precario possideret, Item quia de titulo docebat, qui impugnabatur, sed hoc petitorium concernebat.

Castro. *Ex decisione eiusdem 457. parte 2. Iacobi Putei.*

Semper restituendus est is, de cuius non iure notoriè non constat. Cap. CXXXIX.

Si quis pensionem, sub pœna priuationis beneficij soluere teneatur, & cum propterea priuaretur, & alteri conferretur, rectè spolio agi posse conclusum est, quoniam per allegatam confessionem, non soluiſſe dicentem, notoriè de non iure suo constare nullatenus videbatur, confessio enim simplex non erat, sed excusatio nem secum habebat, Nam dicebat quasdam se soluiſſe decimas, quæ cum pensionibus compensari debebant, & si in aliquo restabat debitor, soluere paratum esse, cū igitur notoriè de non iure suo nequaquam constet, restituendus est.

Si quis. *Ex decisione eiusdem 173. parte 3. libro 2. in Nouissimis Fabij.*

Possessio propria authoritate capta, quando restituibilis non est. Cap. CXL.

Spolio violentè facto, tituloque colorato existēte, nimirum expectatiua, licet reuocata, possessio aliquādo restituibilis non est, nimirum quando propria authoritate capta est, nec ab aliquo executor petita fuit. Tunc possessio restituibilis non est, quando propria authoritate capta est, sed ad capitulum tradere pertinebat, vt est canonice, In parrochialibus autem, atque beneficiis aliter generis, secus est.

Spolio. *Ex decisione eiusdem 166. parte 3. libro 2. in Nouissimis Fabij.*

Possessio

Possessio quando dicatur capitulariter data ad effectum spolii. Cap. CXLII.

DEcanus cum certis canonicis Capitulum non faciunt, & ideo instrumentum possessionis data ab istis suffragari non videbatur, cum capitulariter data esse non assererebatur. Sed quia per telem consuetudo probabatur, quod possessio sine vocatione Capituli dati solita erat, sed in choro congregatos ad divina celebranda, illam tradere consuevit. Idem in alijs ecclesijs in eodem Regno Portugallie probabatur, multaque similia instrumenta producta fuerant, & nullibi legebatur, capitulariter data esse: Hec autem possessio in ipsa die capitulari data erat, licet hora nimis intempestiva videretur, propterea spoliatus bonus visum est.

Decanus. *Ex decisione eiusdem 3. parte 3. libro 3. in Nouissimis Fabij.*

Infantis possessio non est restituibilis.

Cap. CXLIII.

Iulius etatis trium annorum ex secunda vxore natus, donatarius domus, in qua pater mortuus est contra fratres ex prima agebat, atque petitorio suspensio, cum spolio ageret, vilium est, cum statim minime acquisiuisse, qui restituibilis fuerit, nam cum de probando primo extremo agatur, fundamentum ex probatione vera, non autem presumptiuum sumendum est. Nec constabat matrem cum solempnitatibus requisitis tutelam sibi a lege delatam acceptasse, & ideo possessio tutoris ministerio acquiri non potuit, & valde dubitaret, an contutor infanti intra triennium acquirere possit. Ipsa mater ratione alicuius iuris sui in domo remanere potuit, ergo infanti non prodest: Aetatis fauore non subuenitur in his, quae in animo consistunt, ut quis sibi possessionem acquirat.

Iulius. *Ex decisione eiusdem 524. & 543. parte 3. libro 3. in Nouissimis Paleotti.*

Filius restituitur ad possessionem domus retentae pro dotibus a matre sua. Cap. CXLIII.

Cum autem Iulius cum matre de patris domo ab alijs fratribus eieci fuisset, quarebatur, vtrum ad statum restituendus erat, in quo mater existerat tempore, quo eieci fuit, cum illius haeres sit: Quia dicti fratres seorsum habitabant, atque mater cum Iulio filio in domo permansit, itaque possessionis causam, ob ius dotis sibi competens, mutasse dicitur, nec aliqua animi declaratione opus erat, quoniam si perueniente noua causa, mutatio praesumitur: Ideo pro restitutione conclusum fuit. An autem hoc casu Alphonsus nouus possessor domus, si Iulio eandem pecuniam offerat, pro qua pretenditur matris hypothecae subiecisse possit illam a restitutione liberare, nihil conclusum fuit, sed Domini hoc sentire videbantur, quoniam alius Iulius pretendere non potest, quam dos matris capiat.

Cum autem. *Ex decisione eiusdem 601. parte 3. libro 3. in Nouissimis.*

Possessio Canonici capitulariter facta praefertur, ita ut spoliatus restituendus sit. Cap. CLIV.

Stephanus in possessionem Canonici, & praebendae ab Episcopo, & vno Canonico Cordubensi, immisus fuerat, postea Ferdinando a toto Capitulo immisso, vigore cuiusdam gratiae expectatiuae, Stephanus illum spolio deiecit, ideo restituendum esse, conclusum fuit, quoniam spoliatus possessio non fuit capitulariter tradita, ideo in consideratione non est. Neque ceteros Canonicos tunc excommunicatos fuisse constat: Item quia etiam excommunicati possessionem tradere pos-

sunt, quia facti est; Quamuis ille possessione continuasset, tamen illam iustificari oportuit ex patientia Canonici, antequam Ferdinando possidere inceptisset; Cum possessio Stephanus contra decretum irritans in gratia Ferdinandi positum, capta esset, ideo nihil valet, Nec dicitur gratiam ad primum vacuum incertam esse, & ita decretum in eo apostoluit, possessionem ab alio captam non inficietur: Nam cum facta esset ab ijs, clauis acceptandi, decretum gratiae specialis dici debet, & possessionem inficit. In tradenda Canonici possessione, Episcopi interestia opus est, nisi alia de consuetudine probetur, Sed hic non solum probata est, sed expectatiua Capitulo committitur, ut Ferdinando possessionem tradat. De concordia nulla ratio habita est, quia instrumentum recognitionis non fuit, Item quia factum Ferdinando in carceribus existente, & ideo locus loci deficit, qui requiritur. Neque Stephanum pacificum possessorem dimittebat; sed tantum pro constituto procuratore ad renunciandum Canonici, & omni iuri suo, se obligauit, salvo beneplacito Sedis Apostolicae, ante cuius conditionis aduentum, nihil perfectum erat; Et quamuis dixerit, ex nunc dimittit possessionem, tamen subincludit sub conditione beneplacit, quae ad omnia in concordia contenta refertur. Cum procuratores facere se obligauerint, interim nullus factus est, Itaque a tergo supplicationis consensum praestare non poterunt, & vltimum spoliū purgandum est, ut superius in Rota conclusum fuit. Quare Ferdinando restituendum esse ad Canonici, atque ad fructus, & distributiones, qui percipi poterunt, a die intrusionis, resolutum fuit. Et licet in distributionibus protestatio fieri soleat, tamen propter vim adhibitam, ita conclusum fuit.

Stephanus. *Ex decisione eiusdem 156. parte 3. libro 3. in Nouissimis Augustini.*

Restitutio, an, & quando impediatur per renunciationem spolij. Cap. CXLV.

Exceptio renunciationis, quando spontanea est, restitutionem impedit, praeterquam si ex intervallo, & in loco alterius iurisdictionis facta fuerit, atque cum pacto de non petendo, siue molestando, & illa verba, sponte, & non coactus, apposita fuerint. Sed quia hic sub potestate spoliatoris adhuc per interpositas personas detinebatur, prout Notarius, & testes deponebant, ideo de dolo, & metu apparebat, qui reintegrationem impedire non debent: De his quae ad violentiam perueniunt, perpetuo tenetur.

Exceptio. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 71. parte 1. Francisci Marci.*

Restitutio ad decimas, quando datur laico.

Cap. CXLVI.

Laicus spoliatus decimis restitutionem petere non impeditur, Nam quis eius restitutionem petere potest, quod de iure possidere non potest, ut in restitutione consanguineae. Item seruus rerum domini absentis restitutionem petit: Item vxor res sibi a viro donatas, quarum dominium habere nequit, item habes plura beneficia, repetit alterum si spoliatus fuerit, item laici ex prelatorum tolerantia hodie decimas possident, & ex inuentione, aut alias ex donatione eisdem dudum, siue eorum praedecessoribus facta in Lateranensi Concilio, ergo restituendi sunt. Cum etiam latro ad possessionem restituatur, & ita pluries in hac Curia Parlamenti iudicatum est. At si laicus spoliatus, titulum non haberet, nequam restituendus est.

Laicus. *Ex decisione Gratianopolitana 289. Guidonis Papae.*

Mona.

Monachus quando non restituitur contra Abbatem
contra extraneum restituatur.

Cap. CXLVII.

Monacho habenti administrationem, siue Prioratum ad nutum Abbatis amouibilibem, nulli restitutionis remedium contra Abbatem spoliantem petit, contra extraneum verò competit, nam cum precatore possidere videatur, respectu extranei possidere dicitur. Possessio in dubio, in precatore transfertur.

Monacho. *Ex decisione Rote Romanæ 1. de restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Cap. CXLVIII.

Si constat de non iure petentis restitutionem beneficii per modum attentati in præiudicium litis, restitutio non conceditur, Ne index petentem in delicto foueat.

Si non constat. *Ex decisione eiusdem 13. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Possessor subrogati, lite pendente non restituatur.

Cap. CXLIX.

Cum quis executorum auctoritate introductus est, spoliatus non dicitur, Nec ille subrogatus vocandus erat, qui nullum ius, nec istam contradicendi causam habebat, quia postquam sententiam contra Titium in possessore obtinueram, illo mortuo, lite adhuc pendente per Ordinarium subrogari se fecerat, possidere igitur cogitari non debuit, cuius possessio credi non poterat; Quamobrem si contentus executione facta, spoliatus se alient, de attentata subrogatione excipi potest. Illa sententia nam collationem, siue titulum asserere videtur, sed etiam possessionem, quia multum actoris inter est, ne nouus possessor subrogetur, sed possessio vacans reperitur, vt executio facilis fiat, si contingat in causa obtinere. Propter possessionis subrogationem actoris iustitie effectus magis impediti potest, quam per sola collationem, aut præsentationem, ergo magis irrita, atque inanis possessio subrogati assensu reputanda est, vt sic iuris effectibus careat, atque adminiculis, atq; ad patendum possessionis remedia sufficiens non existat, sicut de reuerfatione dicitur, quæ propter decretum irritans possessionem inficit, atque possidenti beneficii reuerfatum abiq; auctoritate Apostolica, restitutio in Patratio non conceditur. Decretum iuris minoris efficacie esse non debet, quam decretum hominis.

Cum quis. *Ex decisione eiusdem 17. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Cap. CL.

Si in causa beneficii iudicio possessor agatur, & notorie de non iure agens constiterit, restitutio impeditur.

Si in causa. *Ex decisione eiusdem 24. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Factum, siue iuramentum de non petendo restitutionem post spoliū, quando obicit petenti.

Cap. CLI.

Post spoliationem renuntiatio, etiam cum iuramento facta, restitutionem non impedit, sed pactum, siue iuramentum de non agendo, vel restitutionem non petendo, interdicto agenti bene obstat. Hoc iuramentum sine anime detrimenti seruati potest, neque per actorem de dolo, metu, aut vi replicatur, his enim casibus ante relaxationem audientis non esset. Post spoliationem non spontanea factam præsumitur, sed hoc alijs præiudiciis, rationibusq; tollitur, cum in instru-

mento continetur, quod sponte, & non coactus, de dolo, aut fraude inductus, non molestare iurauerat, & cum nihil contra illud exceptum, aut datum fuerit, sacramento standum est. Cum iurauerit non molestare, nec inquietare, ratione prædictæ ecclesiæ, neque eius restitutionem in iudicio, vel extra petere, conclusum est, quod molestationem iuris, & facti comprehendat.

Polli. *Ex decisione eiusdem 18. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Spoliatus vna perceptione, & demum ad reliquas admittitur, spoliato agere potest.

Cap. CLII.

Precator, & Capitulum totius, & candelas, quæ in funere in ecclesijs parochialibus totius Ciuitatis ponuntur, recipere soliti sunt, vbi ipse, & Canonici intereunt cum processione in sepultura. Cum autem certa die in quadam ecclesiâ permissum non fuisset, licet in sequenti postea ad illa percipiendi, admitti fuerint, & ita quasi possessionem iuris percipiendi recuperauerunt. Tamen, etiam ad illa vnica vice denegata, restitutionem petere possunt, conclusum est.

Precator. *Ex decisione eiusdem 13. De restitutione spoliatorum in Antiquis.*

Instrumenta producta in petitorio, an obstant in possessorio restitutionis in tertiam instantiam.

Cap. CLIII.

Si Archiepiscopus, & antequam possessionem habeat, in manibus Ordinarij ex causa permutatiōis cum B. rei gnet, qua resignatione admittit, eidem A. iterum, tanquam eodem modo vacans confertur, & ita pacificam possessionem consequitur, postea de eodem per liberam resignacionem, Proprietur B. cuius vigore B. expulsi, atque per violentiam A. spoliavit, & ideo contra eundem simul petitorio, & possessorio agere incipit, & quia B. violentus possessor, sententiam ab iurisdictione reportauit. Idem A. ad Sedem Apostolicam appellauit, atque in secunda instantia petitionum suspendens, duas sententias diffinitiuas obtinuit, & cum in tertia instantia, de quibusdam instrumentis in prima per B. spoliatores productis, dubitaretur, quando petitorio, ac possessorio simul agebatur, videlicet de prima collatione sibi facta, atque resignacione ex causa permutatiōis postea subsequuta, nimirum, Vtrum per illam tantum titulus A. dicoloratus esset, vt de non iure suo constare diceretur, neque restituendus esset. In quo distinguendo esse placuit: Nam si post petitorij suspensionem reproducta fuerant, cū petitorio iaperent, quod suspensum erat, nullo modo obstant, si ante suspensionem reproducta. Item prius negata fuerant, cum dubia effecta fuissent, restitutioni non obstant, Si vero negata non fuerant, neque contra illa exceptum: Idem dicendum videbatur, cum solum post conciliationem de petitorio constare dicitur; Productio in prima instantia nihil releuat, & si negata non fuissent, quoniam appellatio effectum sententiarum, conclusionis, atque omnium in prima instantia productorum suspendit, & ideo reproductio opus est. Aliud est si notorie per confessionem spoliati de non iure eiusdem constat, cuius ammissione resistit, atque reo assistat; Aliud si per rei probationes constaret, quæ admittende non sunt; Quod autem interdicto agens, titulum coloratum produciere teneatur, potius per sylum receptum est, quam quod si ab aliquo iure introductum, nimirum ex rationis paritate receptum est, pro colore autem sufficit, quod interdicto agens, possessionem superioris auctoritate se accepisse, ostendat, de quo cum constet, atq; de violento spoliatoris ingressu, propter quam violentiam, totum ius, quod vigore collationis

nis de Archipresbyteratu habuit, amississe dicitur, & propterea, etiam de amissione sui tituli replicari posset, Ideo restitutioni locum esse placuit.

Si Archipresbyteratus. *Ex decisione eiusdem 16. de restitutione spoliarum in Noius.*

Spolium non committitur per possessionem nulliter datam. Cap. CLIV.

Quando possessio spoliantis nulliter data, confirmatione indiget, tunc spolius non est restituendus, cum igitur fratres Sanctissimæ Trinitatis à Patris heredes facti, vigore testamenti in hereditatis possessionem intrusi sint, à Vicario Urbis, Sertorio exclusi, qui ius ab intestato habere prætendebat, & propterea de spolio agebat, quia possessio illo de nouo citato, confirmanda erat, ideo resolutum fuit, illum restituendum non esse.

Quando. *Ex decisione eiusdem 175. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

Spoliatum ab habente mandatum de manutenendo, restituitur. Cap. CLV.

Si ab illo spoliatu fuit, qui possidere, vigore mandati de manutenendo in eius fauorem decreti, præten debet, restitui debes, quia decretum existentem in possessione spoliaré non potuit. Contra habentem iustam possidendi causam, immisso in possessionem non fit, quod si fiat, restituito locum habet, quin etiam prado in possessione manutenendus est.

Si ab illo. *Ex decisione eiusdem 178. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

Monachus, an, & quando agat ad spolium. Cap. CLVI.

Totum velle, ac nolle Monachi à superiore dependet, ideo ne ad spolium quidem agit, cum in iudicio stare nullo modo possit: Quia obrem ex iuris defectu repellendus est, quia nihil proprii habere, aut possidere potest: Dispensationem igitur petere debet, si restitutionem petere vult.

Totum. *Ex decisione eiusdem 187. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

Cap. CLVII.

Simoniacus ad spolium non restituitur, quia titulum coloratum non habet.

Simoniacus. *Ex decisione eiusdem 243. parte 3. Pauli & Emily Veralli.*

De restitutione spoli decimarum non faciendi clericis. Cap. CLVIII.

Cum clericis ius commune refragetur, ideo possessio decennialis ad decimarum restitutionem nihil facit, illa conuenio cum Vicarij auctoritate, vt Antonius per octo annos decimarum medietatem perciperet, quatenus auctoritas canonica fuisset, Antonij tantum personam respiciebat, ergo quò ad successores, titulum dare non poterat: super altera conuentione, de superioris auctoritate non constabat, & quamvis pro Vicariatu præsumatur, tamen illa conuentionis verba, quod post obitum Petri Rectoris in pristinum statum reuenterentur, de illa possessione antiqua trium quartarum non intelliguntur, quoniam per aliam Archipresbyteri possessionem per quadraginta annos, talis esse desiderat, ita quod ille status considerari non poterat, & assistente iure communi Archipresbytero, præscriptio subsequuta erat, nemo aut iuri sibi competenti, in dubio renunciare videtur. Item ab illa conuentione per alteram recessum fuerat, quòd clerici medietatem, & Archipresbyter altera medietate perciperet, & hac

nouissima prioribus derogabat, ita vt si super illis aliquos coloratus titulus datus esset, per hanc vltimam deicoloraretur.

Cum clericis. *Ex decisione eiusdem 413. parte 1. Iacobi Putei.*

Spoliatu ab eo qui habet accessum ad beneficium, restituitur. Cap. CLIX.

Habens decretum, siue accessum ad certum beneficium, potest alium spoliaré, etiam si prouisionem Apostolicam habuerit, propter decretum in accessu, siue regressu apspolium, ita vt spolius beneficii restitutionem petere non possit.

Habens. *Ex decis. eiusdem 142. parte 2. Iacobi Putei.*

Cap. CLX.

Pro sponsa de futuro, quæ à sponso recessit, restituito non conceditur, pro sponsa præsentis datur.

Pro sponsa. *Ex decisione eiusdem 206. parte 2. Iacobi Putei.*

Excommunicatus spolius non restituitur. Cap. CLXI.

Agenti spolio, excommunicationis exceptio de tempore collationis, & capte possessionis, nocet, quia, collatio excommunicato facta, est ipso iure nulla, cuius priuatiuus titulus inductus est, ergo coloratum non habet. Quamuis absolutus esse potuit, tamen quæ de iure specialia sunt, in aliqua consideratione non existunt, sicut in execrabili consideratione fuit, reuocato gratia non facit, quod gratia prima sit à iure reuocata ideo titulus coloratus est, sed excommunicatio facit, vt titulus ipso iure nullus existat, ideo coloratus non dicitur.

Agenti. *Ex decisione eiusdem 78. par. 3. Iacobi Putei.*

Possessio eorum, quæ sunt facultatis, non est restituibilis. Cap. CLXII.

Quidam Rector ad Abbatem, pro executione sententiarum, vtque scholares carceribus manciparet, recurrere cõsueuerat, & cum post certum tempus proprios carceres erexerit, frustra Abbas se spoliatum esse dicebat, nam cū iurisdictione in criminalibus penes Rectorem existeret, ideo restituendus non erat. In iurisdictionalibus, nisi docto de titulo, restituito non conceditur. Cum aliquid sit, pro conferendo iure suo, per modum facultatis fieri dicitur, sed in huiusmodi ad facultatē pertinentibus possessio restituibilis non existit.

Quidam. *Ex decisione eiusdem 3. de restitutione spoliarum Achillis de Grassis.*

Reseruatō siue generalis, siue specialis impedit restitutionem. Cap. CLXIII.

Prouisus ab ordinario restitui nõ debet contra prouisum à Papa de beneficio, quod in mente, per regulas Cancellariæ reseruato, vacauerat, quoniam decretum nõ solum titulum, sed etiam possessionem inficit, siue decretum de certo, siue de incerto loquatur, quoniam ita decretu hominis, sicut iuris afficit: Decretum legis inficit, ergo & Principis, qui est lex animata. Cum post regulas plurimorum beneficia reseruantes, in vltimo clausula decreti apponatur, omnes præcedentes respicere videtur, ita vt omnes regulæ de reseruatiōe loquentes, pro vna lege habeantur.

Prouisus. *Ex decis. eiusdem 1. de restitutione spoliarum Guglielmi Cassatori.*

Simoniacus realiter non restituitur. Cap. CLXIV.

VT Dorothea eligeretur, alteri vestem, alteri pecuniam clargita est, igitur ab Andrietta spoliata, re-

ra, restitutionem obtinere non potest, quoniam propter simoniam realem excluditur Simoniacus ipso iure excommunicatus est, cui nihil solui debet, ergo restitutionem obtinere non potest. Simoniaci, & intrusi fures existunt, ideo titulum non habent.

Vt Dorothæa. *Ex decisione eiusdem 1. De simonia. Guilielmi Cassadiori.*

Causa nullitatis est præiudicialis causæ spoli.
Cap. CLXV.

Tiberius super nullitate pensionis actor existit, ergo in iudicio spoli obtinere non potest, quoniam iuper eo, quod impugnatur se fundare non potest, prius igitur nullitatis causa expedienda est, & interim spoliator restituitur non tenetur.

Tiberius. *Ex decisione eiusdem 216. parte 1. in Nouissimis Aldobrandini.*

Dispensationes non requiruntur, ubi agitur de spolio, scus in his, quæ per expeditiones solent limitari. Cap. CLXVI.

Ilegitimitatis confessio simplex non est, sed cum qualitate, quod sufficienter dispensatus est, & propterea sciendi possit non videtur, & licet non præsumatur, & ideo iuris præsumptionem contra se habeat, tamē de dispensatione constare ex Apostolica prouisione Monasterij ad fauorem Tiberij, resolutum est, tamen si narratur in ea, eam in duodecimo anno existeret obtentam esse, quā licet in actis iustificanda non sit, atque difficultatem habere posset, verum Monasteria consistorialia capiat, Nihilominus in hac non se fundat, sed super ea, quam in prouisione habet, quam solum ad narratorem verificationem producit, & cum super gratia literæ expeditæ fuerint, ideo super dispensatione, in eadem contenta, expediri non sunt. Cum quis super defectu dispensatus est, dispensatio dispensationi non additur, ergo si est clericali characterē insignitur, qui dispensatus est, de defectu nulla mentio facienda est. Regula, quæ dispensationes literis non expeditis, non suffragatur, non procedit, ubi de spolio agitur, sed solum in dispensationibus locum habet, quæ per expeditores limitari consueuerunt, clausula non alias, in fauorem illius non operatur, qui sciens defectum tacuit, sed Tiberius probabilē dubij habuit, Vbi quis de diuino vitando tractat, iuris dubij ignorantia excusat, Quare cum ius a Tiberio nunquam abdicatum fuisse, negari non potest decretis Concilij loquens in futurum, & non annullans prouisiones iam factas.

Ilegitimitatis. Ex decisione eiusdem 214. par. 1. in Nouissimis Aldobrandini.

Cap. CLXVII.

Commissionem super beneficii restitutione impetratam sibi per tres sententias conformes ablata, propter quas aduersarij gratia canonizata sunt, conclusa est, iæ restitutione possessionis non nisi in consequenti sentire, quia illo plenè ad beneficium restituto fructus possessionem consequitur, atque omnia alia, quæ per sententiam amiserat, propterea, nisi gratiam suam iustificet, atque de bono in re suo doceat, restituendus non est.

Commissionem. Ex decisione eiusdem 104. par. 3. lib. 3. in Nouissimis Fabij.

Spoliato, quando obstat execrabilis, vel referuatio.

Cap. CLXVIII.

Execrabilis non restituitur, quando ex actis talem illum esse constat, quoniam decretum irritatis in Extraneanti execrabilis appositum, titulum, atque possessionem iusticiæ, restitui non datur, quando potior de non iure agentis constat. Spoliator ad probandum

execrabilitatem admitti non debet, sicut dicimus de referuatione, quæ cum probata est spolio agenti obstat, sin autem probare vellet, exceptio non admittitur. Spoliudicium priuilegium existit, quo agens, exceptio tertij non obstat. Maxime in casu isto, in quo spoliator non intendit probare possessionem suam illa spoliati anteriore esse, sed propter execrabilitatem probandam, spoliatam a restitutione excludi debere, quod tamen admitti non debere, pluries resolutum fuit.

Execrabilis. Ex decisione eiusdem 325. par. 1. Pauli Aemilij Peralli, & decisione 99. par. 1. Iacobi Petri, & decisione 15. De restitutione spoliatorum in Antiquis.

Violentia probata per testes, res ablatae probantur per iuramentum. Cap. CLXIX.

Libellans interdictionē vnde vi, atque bona mobilia sibi per violentiam ablata, restitui petens, ante huius contestationem specificare non tenetur, Nam si violentiam per testes probauerit, res ablatas per iuramentum probare sufficit.

Libellans. Ex decisione eiusdem 16. De restitutione spoliatorum in Antiquis.

De spoliato execrabili non restituendo.

Cap. CLXX.

Si beneficia incompatibilia tanto tempore tenuerit, vt in Extraneantem execrabilem incidit, spoliatus restitui non debet, & ita pluries conclusum, & iudicatum est.

Si beneficia. Ex decisione eiusdem 6. De restitutione spoliatorum. Marcelli Crescentij.

De eodem. Cap. CLXXI.

Quia ius commune sibi resistit, sicut igitur sententia hominis restitutionem impedit, ita & sententia iuris agenti spolio obstat.

Quia ius. Ex decisione Capellæ Tholosanæ 465. Ioannis Corsey.

Illegitimus dignitate spoliatus aliquando restituitur. Cap. CLXXII.

Dignitatis priuatio, absque causæ cognitione facta, nulla dicenda est, quoniam neque testes examinauit, neque iura publica, siue alia administracula probatoria adhibuit, ad mouendum iudicis animum, vt ita sententia ferri potuisset. Cum igitur Prior Sancti N. creatus esset, vt i habilis atque idoneus ad illum regendum, manutendendus erat, In reuocatione autem ex capite illegitimitatis modum seruare debebat, quoniam aliquando diffamatio, ab emulis facta, attendenda non est, si fide dignis verò procedens, purgatio indicenda est: Nullo igitur iuris ordine priuatus, vt i spoliatus restituendus est.

Dignitatis. Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum 12. par. 1. Thome Triuiniani.

Spoliatus officio de quocumque timore deo, restituitur. Cap. CLXXIII.

Regula pro spoliato condita, etiam in feudalibus procedit, sed similitudo de feudalibus ad officia non placebat: Nam feuda aliter quam per priuilegium queri possunt, nimirum successione. Item inuestitura præsumpta, vt quia per triginta annos tenuit, seruandū, quæ in officio cadere non consueuerunt. Item habere officium in loco Regis, ad ipsum Regem conferre pertinet, quod sine priuilegio permittum esse non videtur. Cum igitur Petrus pro Officio Portuallianæ, & quatuor huiusmodi Cuiusdam Manfredoniae duo priuilegia exhibuisset, alterum Magni Capitanei Regni Proregis, in quo illud ad Regis beneplacitum concedebat, aliud

aliud confirmationis Regie, quamvis confirmatio post privilegium Angeli spoliatoris, facta fuerit, nulla posteritatis temporis ratio habita est, cum in metro possessorio, titulus, etiam non integer, ad colorandum sufficit, propterea Angelo spoliatus, terminus ad impugnandum privilegia Petri denegatus fuit, & pro spoliato etiam quod ad fructus iudicatum est.

Regula. *Ex decisione Consilij Neapolitani 77. Antonij Capycij.*

De ultimo spoliato restituendo. Cap. LXXIV.

Vltimus spoliatus semper auditur, quando spoliatio non incontinenter sequuta fuerit, consuebatur autem, quod terminis quindecim dierum reo daretur, qui minus determinat, quod ad tempus locutus est, & quod ante omnia temporis obscuritatem declarat.

Vltimus. *Ex decisione Rota Romana in dubio 4. Thomas Festi.*

Vltimum spolium quomodo purgatur.

Cap. CLXXV.

Cum communitas Spoliet pretenderet, multa eius bona ab illis de Ballionibus occupata esse, & nunc possessionem ingressa sit, atque fructus sibi restitui peteret, Conventi vltimum purgandum esse dixerunt, seq. ipsos ad possessionem restituendos, & fructus, item expensas, atque damna restituenda, super quibus commisionem obtinuerant, vt purgato hoc vltimo spolio, Auditor ad vltiora procederet, cum autem communitas possessionem, si qua, & quatenus apud eam esset restitueret, atq. pro expensis, & fructibus quoddam depositum apud notarium fecisset, cum protestatione de eo non nisi mandato Domini consignando, alijque adiectis, & ideo sententia ad fauorem communitatis lata esset, & super illius validitate lata esset, Rota pro nullitate sententie iudicauit, nam quod ad possessionem, cessio conditionalis extitit, quæ non prodest, præsertim quia semper se possidere negauit, & tamen conuicta fuit, & vti possit, senes condemnata. Item depositum solum ad fructus pertinebat, quoniam expensæ taxatæ non fuerant, & cum semper litem clamorose sustinuerit, nunquam passus fuit qd expensæ, & fructus verè taxarentur, quâobrem forma commisionis super purgatione spolij observata non fuit.

Cum communitas. *Ex decisione Rota Romana 626. par. 3. lib. 3. in Ngussimis Paleoti.*

De vltimo spolio purgando. Cap. CLXXVI.

Ex intervallo vltima violentia facta tollit primam, & licet vtrum quæ ex intervallo facere dicatur, iudicis arbitrio remissum sit, tamen ad possessionem per quadraginta annos amissam, arbitrium nõ extenditur.

Ex intervallo. *Ex decis. Parlamenti Delphinalis 407. parte 2. Francisci Marci.*

Spolium vltimum an, & qualiter purgandum.

Cap. CLXXVII.

Hieronymus primo se spoliati esse dicebat, Peregri nam autem vltimo se spoliati esse probauit, & propterea hoc vltimum ex intervallo factum purgandum esse, visum est, non enim licitum est, primo spoliati propria autoritate recuperare, alias vltima violentia impunita remaneret, si super diuersa re spoliatio committeretur, exceptio primæ spoliationis admittitur, quoniam nulla violentia impunita remanet.

Hieronymus. *Ex decisione Rota Donouienfis 8. Petri Benitendi.*

Exceptio spoliationis à tertio facta agenti petitorio non obstat. Cap. CLXXVIII.

In criminalibus causis spoliatio ab altero, quæ actor facta non opponitur, sed Caius actorem non spoliari, neque spoliationem ratam habuit, & sic in nullo deliquit, ideo sibi factum alterius obesse non debuit, ergo iudicium spolij Antonius spoliatus, contra Caium pretendente beneficium ad se pertinere, & ita petitorio agentem, opponere non potest. Preterea sius auctoritate tenere debent. Exceptio spoliationis pro tertium executioni, non autem processui, & diffinitioni opponi potest.

In criminalibus. *Ex decisione Rota Romana 20. de restitutione spoliatorum in Ngomis.*

Tertius spoliatus secundum cui debeat restituere.

Cap. CLXXIX.

Tertius possessor secundum spoliatus, qui alterum spoliauerat, licet primo, vel secundo possessor restituere debeat, cuius eorum magis de iure in petitorio, & de dominio constat, si tamen primus liti, & causæ in tertij fauorem cedat, & quæ cessio in beneficiis pacti de non petendo vim habet, & in spolio etiam fieri potest, Secundo loco spoliatus, etiam à tertio restitui debet, et si non constaret priorem possessorem, tempore secundi spoliatum esse, cum eo absente non probaretur, possessionem secundi ad eius notitiam pertineret, quia cum saltem naturaliter secundus detineat, atque rei insisteret, tempore quo tertius ipsum eiecit, ad illum statum restitui debet, sicut in resignatæ dicimus, qui à tertio spoliatus est.

Tertius. *Ex decisione eiusdem 4. de restitutione spoliatorum Marcelli Crescentij.*

Spoliator excipiens, quod actor non probauit primum extremum, plenè id probare debet.

Cap. CLXXX.

Spoliator, qui ad tollendum primum extremum oponebat, quod actor possessionem suam per solum instrumentum non probauerat, cum ipse solum possessionis cuiusdam tertij instrumentum produxisset, eiusdem date, ita vt per concursum se inuicem impediret, & propter incertitudinem prioritatis, primo extremo clarè, & plenè non probato, ipse reus abolendus esset, non fuit exauditus, tum quia actoris intentionem excludere volens, exceptionem dari probare opus est, & cum ad effectum, vt instrumentum actoris possessione non probet, alium possessionem præcessisse oporteat, reus qui in anterioritate se fundat, necesse est, vt certitudinarie alterius possessionis anterioritatem probet, tñ quia de iure actoris, etiam in petitorio constat, ideo eius possessio præferenda videtur, Item cum spoliator daret de iure tertij, clarè deducere, & probare debuit.

Spoliator. *Ex decisione eiusdem 20. de probationibus Marcelli Crescentij.*

Spoliatori non datur dilatio. Cap. CLXXXI.

Ne spoliator in sua intrusione foneatur, eidem dilatio danda non est, quia, aut spolium probabitur, & tanto citius expellendus est, aut non probabitur, & absoluetur. Neque ideo facultas se defendendi, atque iura ad se excusandum habendi tollitur, quia cum causa in prima instantia saltè per sex menses durare debeat, interim pro suis iuribus satis mittere potest.

Ne spoliator. *Ex decisione eiusdem 4. de dilationibus Marcelli Crescentij.*

O 2 Spoliatur

Spoliator non admittitur ad probandum valorem ad discolorandum titulum expectatiuæ.

Cap. CLXXXII.

Ludouicus de possessione, & spoliatione docuit, & pro titulo colorato, de expectatiua ad summam ducatorum centum, secundum taxam decimarum, Aduersarius aut ad discolorandum titulum, articulos produxit, quod valor parochialis ad sexcentum ascendebat, ideo sub aspectu cõprehendi non poterat, & quia ille petitorum suspensio, reus commissioem produxit, in qua dicebatur, quod ad petitorum expeditione Arbitrio Rotæ procederetur. Cui igitur dubitaretur, concludum est, articulos admittendos non esse, quoniam probationes extrinsecæ erant, atque petitorum concernebatur. Aliqui articuli ad iustificandam beneficii resignationem in manibus Pape facta ad fauorem certe personarum, admissi sunt, nimirum pro iustificatione ætatis, aut valoris in resignatione expressa; Itæ articuli ad probandum, quod tale beneficium dignitas principalis esset, quæ reservatio titulum, & possessionem discolorabat, sed in huiusmodi casibus de resignatione, atque de reservatione constabat, hic autem scilicet est.

Ludouicus. *Ex decisione eiusdem 293. par. 3. Jacobi Putei, & decis. 364. Agdy Bellamers, & decis. Parlamenti Delphinalis 406. par. 2. Francisci Marci.*

Spolium, quomodo purgandum est.

Cap. CLXXXIII.

Anrequam spoliator in negotio principali audiri possit, spolium in totum purgandum est, Quod fecus est, quoniam per spoliatorem commissio in actibus præfata presentata fuerit, quæ dicat. Præfata cautione per spoliatorem de soluendo fructus, facta liquidatione, iudex ad negotii principalis expeditionem procedat, quoniam ipsa commissio præfate seruanda est, Nisi spoliatus illa reformari, atque ad iuris terminos reduci curet.

Anrequam. *Ex decisione eiusdem 185. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolium quò ad fructus non liquidatos purgatur per cautionem de soluendo.

Cap. CLXXXIV.

Si super spolio condemnati paruerunt, & pro fructibus cautionem præstiterunt, de illis post liquidationem soluendis, sufficere visum est, quia per ipsos non fiat, quò minus soluant, & liquidatio impedit, ideo verbalis oblatio satis est, ut super meritis petitorij procedi possit.

Si super. *Ex decisione eiusdem 17. De restitutione spoliatorum. Ioannis Mokedani.*

Spolium ex quibus purgatum non dicitur.

Cap. CLXXXV.

Ad effectum, ut constiterint fructuum cõdemnationem pro tempore spolij euitare possit, purgatum dici non debet, quoniam de speciali mandato ad ceden dum, atque renunciandum liti non constat, quod omnino necessarium est. Item cum hoc non concernat admissionem bonorum, neque litis, nec procuratori notum esse possit, nisi quatenus a persona principali procedat, ideo mandato speciali ad denunciandum, atque protestandum, opus est. Procurator, quia liti protestari potest, nõ dicitur posse ubi de protestatione declarationis a nimo Domini agitur, Item oblatio, & protestatio, parte citata fieri debuit. Item fructus oblati non fuerunt, sed creditor principale, abique accessorio recipere non tenetur. Neque purgatum dici potest per fructuum oblationem ab eo Abbate factam, quem Abbatem esse, non constat.

Ad effectum. *Ex decisione eiusdem 3. De restitutione spoliatorum. Casaris de Grassis.*

Cap. CLXXXVI.

Siquis in spolio succumbit, in petitorio audiri non potest, nisi spolio, vique ad obolum purgato.

Siquis. *Ex decisione eiusdem 184. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Cap. CLXXXVII.

Regula illa, dolo facis petere, quod restitutus es, in spolio locum non habet, & hoc in odium spoliatoris reuolunt est.

Regula. *Ex decisione eiusdem 18. parte 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolio paruiffe dicitur, qui fecit, quod potuit, sed aliter impediuit.

Cap. CLXXXVIII.

Ferdinandus contentus restitutioni parere volens, in capitulo comparuit, atque possessionem canonicatus dimisit, procurator autem Andree illam petiit, & cum a Capitulo obijceretur, quod constabat, propter eius demerita ab ordinario priuatum esse, ideo canonicarum, & præbendam possidere non poterat, concludum fuit Ferdinandum sufficienter paruiffe, quia non sui culpe, sed capitulo possessionem non habuit, & sufficienter fecisse, quod potuit, præsertim quia de aliqua collusionem non constabat.

Ferdinandus. *Ex decisione eiusdem 250. parte 1. Jacobi Putei.*

Spoliatus non restitutus, in quacunque parte petitorium impedire potest.

Cap. CLXXXIX.

Quid si spoliatus in petitorio causam instrui permiserit? Non ideo rei indicata, quam in possessione habebat, renouasse dicitur, quoniam iudicia diuersa sunt, quamobrem spoliatus, qui restitutus non est, in quacunque petitori parte illud suspendere potest, & restitutionem vique ad vnum quadrantem petere, & habere debet. Ante concludum in causa petitorij, de bono iure constare non dicitur.

Quid. *Ex decis. eiusdem 298. parte 2. Jacobi Putei.*

Spolium rectè purgatum cum altero ex socijs.

Cap. CXC.

Purgatio spolij processum super negotio principali non impedit, quando ad illius instantiam petitor, qui considerabile interesse non habet, ex eo quia spolium cum eius socio purgatum fuerat, nam solutio vni ex socijs facta, ab altero liberat; Alter ex socijs liti contestando, totum debitum præcipere potest.

Purgatio. *Ex decisione eiusdem 168. par. 3. Pauli Amilij Veralli.*

Spolium ex quibus non est purgatum.

Cap. CXCI.

Oblatio Confirtratum defecina est, ideo purgatione non inducit, neque liti renouantiam, neque certa dici potest, quatenus in mandato dicitur, solvere quicquid ei debebitur, & de fructibus habere debebit, hæc enim verba litem liquidationis important, in qua plures instantiæ cadere possunt, ideo sub obscura, & incerta est, non realis, & non sufficit, ipsi autem fructus certi sunt, attetata relatione ad libros confirtratum, in quibus portiones cuiusque eorum singulis annis describitur sunt, & ex relatione certitudo resultat, ideo ipsi confirtrates computa facere poterant, & argue solvere debebant, neque ipsa oblatio expensis & damna continet, quæ pariter reficienda sunt, nam de stylo Rotæ succum, bens in negotio principali, pariter in expensis condemnatur.

Oblatio. *Ex decisione eiusdem 5. de restitutione spoliatorum Casaris de Grassis.*

An

An spoliator, qui tranſiit ſuper fructibus, illis non ſolutus, agat ſuper petitorio.

Cap. CXCII.

AD reſtituendum eccleſiam cum fructibus ſpoliato tranſiit, ut certam pecunie quantitatē intra certos terminos ſolveret, quibus nec elapſis, nec ſoluta pecunia ſpoliator in petitorio procedere tentat, dubitatur, vtrum ante veram debiti ſolutionem agere poſſet, conſilium eſt, poſſe, ſi nouatio facta fuerit, alias ſecus.

Ad reſtituendum. Ex deſiſſione 15. de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis in Antiquis.

Spolium non purgatur per compenſationem crediti cum fructibus. Cap. CXCIII.

Carolus etiam ceſſit ſpolio, atque fructus perceptos à die morte litis ſolvere obtulit, & compenſare cum creditis, quæ habebat, pro quibus de nouo Saluiani interdicti remedium intentauit, & cum dubitaretur an ſpolio ſatiſfactum eſſet, & cum negatiua conſuſum eſt, quoniam niſi, fructus percepti fuerint, ſpolium purgatum non dicitur, compenſatio autē non ſufficit, quæ in ſpolio non admittitur.

Carolus. Ex deſiſſione eiusdem parte 4. in nouiter Nouiſſimis Inſtit.

Spolians quando poſt tres cum reſeruatiōe expenſarum in fine litis, ſuper illis vltius non audiatur. Cap. CXCIV.

Poſt tres in ſpolio cum reſeruatiōe expenſarum in fine litis, vltius ſuper illis in petitorio ſpolians audiri non debet, ubi ſpolium eſt doloſum, ſpolianti beneficiū audientie non competit. Sed an ideo à dolo excuſetur, quia ſpolians ſibi ſuis competere, ſpoliato autē nullum habere, non ignorabat? Enā ſcire debebat, propria auctoritate ſibi dicere minimē poſſe, neq; poſſidentem ſua poſſeſſione priuare, nec auctoritas ordinarij, qui beneficiū conſtere debebat, illum excuſare poterat, quia ſeruator erat Episcopij, qui ſauere voluit.

Poſt tres. Ex deſiſſione eiusdem 260. parte 3. libro 3. in Nouiſſimis Faby.

Spoliator quomodo poſſit agere ex conuentione. Cap. CXCV.

Si Lucas petitorio agere vult, etiā non purgato ſpolio agere poſſet, quoniam conuentionis verba clara ſunt, vt tam petitorio, quā reſtitutione in integrum, reſeruat ſi fructibus in fine litis, in euentum ſuccubentia, agere poſſit, ſi petat reſtitutionem in integrum, eodem modo: At ſi ſpolio agere velit, cum calis in conuentione comprehenſum non fuerit, ideo non niſi purgato ſpolio licitum eſt. Cum partes in conuentione de petitorio principaliter loquute eſſent, ideo poſſeſſoriū excluditur, cum illud nihil ad principale negociū pertineat.

Si Lucas. Ex deſiſſione eiusdem 473. par. 3. lib. 3. in Nouiſſimis Paleoti.

Spolium domus non purgatur per oblationem pecunie. Cap. CXCVI.

Cum Iulio, qui ad ſtatum matris, vigore ſententiæ, reſtituendus eſt, ius reſtitutionis ad domum competit, pecunia offerri non debet, quia inuito creditori, aliud pro alio ſolui non poſſet, nec ius patitur, vt dum è domo expellitur, expulſus taceat.

Cum Iulio. Ex deſiſſione eiusdem 643. parte 3. lib. 3. in Nouiſſimis Paleoti.

Spoliator, vt audiatur in petitorio, an & quando admittatur ad ceſſionem bonorum.

Cap. CXCVII.

Ceſſante dolo, ſpoliator per tres condemnatus ad beneficium iuris admittendus eſt, & cum tempore ſpolij in ætate minori exiſſeret, & Papa per breue eſſem de beneficio ipſo, puidet morti proprio, & ex certa ſcientia, declarando auctoritate Apollonica nulli alterius competere, mandando, vt Episcopio Solis à poſſeſſione amoveretur, atque aſſerendo nemini alteri voluiſſe prouidere, & ſententia de partibus, ſuper poſſeſſione, ad illuſ ſa norem data fuerit, ideo omnibus viſum eſt, Martinum viſq; ad primam ſententiā dolo caruiſſe, & ad ceſſionem bonorum pro fructibus, eouſq; decurſis, admittendum eſt. Cum paupertatem probare non potuiſſet, ceſſante executione Canonis Peruenit, ideo ad ceſſionem bonorum admittendum eſſe, placuit, quia ſi ius ſui in petitorio proſequi non poſſet, aduerſarius in beneficio ſine iure permaneret, Ceſſio liberationem cedentis non operatur, ita vt adueniente pinguiori fortuna non ſolbat, ſed alios effectus iuris operatur. ſi igitur propter ceſſionem executio contra Martinū fieri non poſſet, nihil eſt, quod impediāt, quō minus in petitorio audiri poſſit. Si Martinū, remiſſoria conceſſa aduerſario, infra quatuor meſes alia bona habere, repertum fuerit, niſi integrè fructus ſoluerit, nullatenus audiendum eſſe placuit.

Ceſſante. Ex deſiſſione eiusdem 2. De ſolutionibus. Ioannis Moberani, & deſiſſione Capella Tholofane 467. Ioannis Corſerij.

Spolians mortuum, an, & quomodo pueniendus.

Cap. CXCVIII.

Quando mortuus cum veſtibus ſepultus eſt, illarū dominium amiſſum eſt, quoniam pro dereliſtis habite ſunt, propterea vetitum eſt ſpoliare eū, qui prius ſepultus fuerit, alias in edictum de ſepulchro violato incidit, quicumque fuerit, etiā ſi mater, quæ propter actum lege vetitum, in dolo præſumeretur; deo ad euadendum poenam, quod licite fecerit, probare debet, ſed quæ poena ſit, ad iudicis arbitrium remittitur.

Quando. Ex deſiſſione Collegij Piſani 173. Deſtoris Maria.

Spoliatus vigore reſcripti Papæ, amittit etiā poſſeſſionem ciuilem, & nunquam reſtituitur.

Cap. CXCVIX.

Alphonſus Papæ auctoritate ſpoliatus, quia rebellis erat, ad præceptoris Ferrariæ, contra Cardinalem de Carpo ſpolio agere non potuit, quoniam vigore norus proprii, atque ex certa ſcientia Papæ, ſive vitio ſpolij, & cum facultate Alphonſum eiciendi poſſeſſionem occupauit, itaque poſſeſſionem ciuilem etiā amiſiſſe dicitur, quoniam in beneficiabus Papa abſolutus dominus eſt, & ſine cauſa alterum ex certa ſcientia, ac de poteſtatis plenitudine priuare poſſet. Quamvis actus voluntatis, poſſidere volens per Papam ſolui non poſſit, tamen cum poſſeſſionem ciuilem in animo detinere, ex iuris diſpoſitione, atque artificio procedat, hoc quidem a Papa auferri poſſet. Papa illū poſſeſſione priuauit, quem rebellem eſſe declarauit, & cum loqueretur ſuper iactō proprio, credendum eſt, præſertim quia ex cauſa poſſeſſionem ciuilem tollere poſſet. Auctoritas iudicis tanta potentia eſt, vt ciuile auctoritate ingreſſus poſſeſſionem naturalē, & ciuilem acquirat, & vtraque præcedentem poſſeſſorem priuet, multo fortius Papa facere poſſet, qui lite pendente atque attentatorum vitio, in poſſeſſionem ſubrogare valet.

O 3 Si

Si Princeps vitium spolij, ex certa scientia purgare potest, multo magis quod non sit spoliū a principio facere potest. Quamobrem Alphonsus, neque auctoritate propria, neque iudiciali possessionem recuperare potest. In beneficiis etiam sine citatione Papa possessionem priuat.

Alphonsus. *Ex decisione Rota Romana 4. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani.*

Spoliatus si vigore rescripti Papæ recuperat possessionem propria auctoritate, non conuenitur spolio. Cap. CC.

¶ Sed Leo Decimus literas Iulij Secundi reuocauit, ac quæ annulauit, item Ducem Ducatu priuatū, omnesque illi adherentes restituit ad omne ius, quo illi priuati fuerant, etiam quod ad possessionem, habes pro casis, nullis, & irritis quicquid factum esset; Ideo cum Alphonsus preceptorium Cardinalis de Carpo, qui tunc possidebat, spolio contra Alphonsum obtinere. Constat Leonem voluisse Ducem plenissime restituere, nec est verisimile, quod non ita pariter eiusdem adherentes restituere voluisset. Cum igitur Leo quascumque literas prædecessorum repetijset, etiam speciales comprehendere voluit. Quamobrem mirū non est, si hoc casu possessio, etiam sine traditione retraheretur, cum multi sint casus, qui traditionem non requirunt; Alphonsus igitur, retento animo possidendi, propria auctoritate possessionem per Cardinalem retentam ingredi potuit. Cum Leo literas Iulij pro infectis haberi voluit, ac si nunquam in rerum natura existissent, & quod nullam fidem facerent, Cardinalis os suum aperire non potest, vt aliquid in iure, vel in facto fundet, & ita opponere non potest Alphonsum possessione sua priuatum existisse, Itaque considerandus est nunc, ac si nunquam possessionem amississet. Quamuis possessione ciuilem amiserit, id est effectum iuris ciuilis, quo quis animo possessionem detinet, tamen non amittit animo illud factum eam in animo retinere volendi, cum qua naturalem, penes quemcumque existentem intrare potest. Sicut Iulius vtrāque possessionem auferre potuit, Ita & Leo vtramque restituere. Restitutio quæ fit ob bonum publicum, & pacis, ad alienata in tertium extenditur.

Sed Leo. *Ex decisionibus eiusdem 5. & 6. De restitutione spoliatorum. Ioannis Moledani.*

S T V P R V M.

Statuta de poenis carnis comprehendunt Iudeos.

Cap. I.

¶ Statuta de poenis committentium adulterium, aut stuprum, etiam Iudeos comprehendunt, quoniam & ipsi de populo, atque corpore spiritali sunt, ideo eisdem statutis, poenisque alligantur, sed hæc ita intellecta sunt, si Iudei iudæam cognoscant, ceterum si Christianam, grauius peccatum est, quod si cogitassent, poenam grauiorem irrogassent, ideo statuta non obtinent; Si Iudeus meretricem Christianā, aut Christianus Iudæam cognouisset, extraordinarie plectendus est; Aliquid factum aliquis habet circumstantias, vel qualitates, vt nedium pecuniaria, aut exilij, vel similis impendenda sit, sed et corporis afflictiva, mutilationis mæribi, aut triremiū, vel mortis naturalis. Quæ in Iudeos cognoscente, vel e conuerso dicta sunt, etiam in Turcis, Mauris, Hæreticis, Sarracenis, aut alijs quibuscumque extraneæ fidei profestibus, rem carnalem cum Christiana habentibus, vel e contra locum habent.

Statuta. *Ex resolutione criminali 4. Petri Caballi.*

Stuprum quid sit, & quæ eius poena.
Cap. II.

¶ Stuprum est illicita virginum defloratio, sub parentum cura existentium, vel inordinatum concubitus, quo vaginalis integritas corrumpitur. Si quis virginem absque vi stuprauerit poena est dimidiæ partis bonorum, si scio applicandorum, & relegationis iudicis arbitrio, si vir honestus est, vili autem, vel infami siue de iure, siue de facto, corporalis imponitur, nimirum suffragatur, & in exilium mittitur: Hæc regula etiam in femina stuprata locum habet. Stuprum violentum in virgine, aut vidua honeste viuente, naturalis mortis poena puniendum est, pariter ita plectendum est, si citra violentiam, lenocinium, pretium, blanda verba, suasiones, promissiones, vel similes modi interuenierint.

Stuprum. *Ex decisione Regni Neapolitani 299. Francisci Vinij.*

Stuprans carceratus quando non sit fideiussoribus relaxandus. Cap. III.

¶ Cum ex actis appareat, iuuenem hunc sapientius sollicitasse, atque interpelesse viduam honeste viuente, multa amoris signa ostendens, ita illa potiretur, eamque in vxorem ducere promittens, ideo simplex stuprum dici non potest, sed dolo, atque fallaciis extortum, etiam blandis, & fucatis verbis, atque persuasionibus violentia committitur, Ideo ibi cautione relaxandus non esse, conclusum fuit.

Cum ex actis. *Ex decisione Rota Auchenonensis 71. Hieronymi Laurentij.*

Cap. IV.

¶ Stupratæ, quæ in tortura, de facto proprio deponit, credendum est, quia etiam vim testis creditur, si aliqua adminicula concurrant, præsertim si factum ita occultum est, vt alia probationes haberi nequeant.

Stupratæ. *Ex decisione Regni Neapolitani 157. Francisci Vinij.*

Virgini stupratæ, quomodo dotes constituendæ sint. Cap. V.

¶ Si quis virginem non dum desponsatam seduxerit, & cum ea concubuerit, dotabit eam, vxoremque habebit, si pater illius dare noluerit, stuprator pecuniā reddet, iuxta modū dotis. Si virginem accipere cōsueuerunt, assumitur autem sibi stuprantis facultates, conditioneque puellæ. Absurdum esset, si iuxta patris, vel puellæ facultates, quæ nullas haberet, soluendæ essent, atque stuprator contra omne ius impunis abiret, e contrario si pater puellæ diues esset, stuprator facultas non daretur ad illius conditionem supplere. Vbi mater a lege id facere cogitur, iuxta suarum facultatum modum, non autem patris, filius, vel neptibus dotes constituet, ergo tales à stupratore dentur, vt congruè alii possit, cum dos, & alimenta à pari procedant, neque à patre, quæ constitui possent, attendatur, quia maiorem istæ dare tenetur, cum diuersus modus existat stupratam, vel virginem collocandi, & nemo primam, nisi cum maioribus dotibus recipere, solitum sit. De stupro in alio iudicio, coram ecclesiastico constabat, per vtriusque confessionem, quæ licet in alio iudicio, tamen inter easdem personas in altero fidem facit, distinctione nulla habita, vtrum ad diuersos fines tendant. Et cum ad matrimonium coram ecclesiastico legitime egisset, expensæ in hoc iudicio factæ, cum dotibus compensandæ non sunt.

Siquis. *Ex decisione Senatus Pedemontani 107. Officij Cacerani.*

Virginem

Virginem corruptens, quia poena puniendus.
Cap. VI.

De poena stupri attentati. Cap. X.

ANte legem Iuliam, & Celsae latam, Virginis stupra tot, siue domus, siue pretio, vel blanditijs illam ad desolationis consensum induxisset, siue iniutam cognouisset, capitis poena plectendum erat. Postea lege Iulia lata, mitior poena, altera nobilibus, altera humilibus constituta est. De iure autem canonico corruptens virginem, de bonis suis dotes dare debet, & si pater eius consensit, uxorem ducere debet, quam si desponsare non luerit, ultra dotes, poena corporali, siue pecuniaria punietur. Si virgo honeste vitae non fuerit, aut vilis persona, neque dotes dare, neque uxorem ducere debet. Hodie de consuetudine nulla alia poena stupratoribus irrogatur, quam, ut vel stupratam cōdeceter docet, vel in uxorem ducat, & ita in hac patria obseruatur, nec vnq̃ pro simplici stupro, mortis poena imposita est. Aliter dicendum est, quando saepius cum diuersis puellis, cōmissum esset, aut pōna vilis nobile puellā desolasset.

Ante. *Ex decisione eiusdem 3. Antonini Thessauri.*

Stuprum violentum cum virgine non adhuc viri potente, punitur morte. Cap. VII.

Cum vis mulieri illata fuerit, ideo mortis poenā imponendam esse, atque vltierius super hoc disputandum non esse conclusum fuit. Sed quid si virgo desolata adhuc viri potens non existeret? Post multas opiniones conclusum est, quod si pudenda fracta sunt, & violentia intercesserit, naturalis mortis poenam euadere non possit.

Cum vis. *Ex decisione Consilij Neapolitani 534. Vincentij de Franchis.*

Stuprum cum muliere inhonesta commissum non est punibile. Cap. VIII.

Cum mulieribus autem vilis conditionis commissum, punibile non est, Nam & coitus cum mulieribus in pudica, etiam quae publica meretrix non existat, non punitur. Ad hoc ut ad mulierē accessus puniri possit, iura requirunt, ut honeste viuat. Nec valet cōsequētia, committitur cum mulieribus inhoneste viuētib. ergo punibile est, etiam si in continentia in honestas subsequata sit, sufficere visum est, cum inde corruptus animus deprehendatur, quae statim post stuprum publicē se exhibuit.

Cum. *Ex decisione Rota Romana 808. parte 1. in Neapolitanis Robustij.*

Stuprum cum schalis de nocte commissum quomodo punitur. Cap. IX.

Suis, & Quirinus cum schalis, mulierum accedente consensu, & sine vi, raptusue qualitate, ex domibus, quas habitabant, ad domos vicini per easdem ascenderunt. Item per easdem ipsae mulieres pariter peruenerunt, & cum easdem ad inquisitorum domos descenderunt, & cum confessi fuerint, alterum in virginem stuprum commississe, alterum in viduam, conclusum fuit sub Pragmatica non contineri, quae tantum de repertis, & apprehensis cum schalis per Ciuitatem loquitur. Nec erat simplex stuprum sine vi, sed cum schalis, & de nocte commissum, mortis poena puniendi videbatur, contrarium tamen decium fuit, & cum Magna Curia Vicariae in insulam deportasset, Regium Consilium mitius agendo, attenta eorum paupertate ordinauit, quod per decennium a Regno exularent, & is qui virginem de florauit, etiam ad dotis solutionem condemnatus fuit.

Sciūs. *Ex decisione Consilij Neapolitani 333. Vincentij de Franchis.*

Titius domicellam Bertam Sempronij filiam inuitā & acclamantem, illius pudicicā amittendo amplexus est, & licet delictum non consummaret, perinde ordinaria poena plectendum esse videbatur. Aliis contra visum fuit, nimirum extra ordinem iudicis arbitrio, quam sententiam etiam contra attentantem stuprum amplectendam esse conclusum est, & ideo per Regium consilium per quinquennium punitus, atque bannitus fuit.

Titius. *Ex decisione Consilij Cathalonie 7. Ludouici Peguera.*

De poena stupri cum puella non ad huc viripotente. Cap. XI.

Non debet capite puniri, qui virginem volentem, non dum utri potentem stuprauerit, sed cum humiliores ad metallum dānā debeant, honestiores vero ad insulam, vel exilium, vnanimitē visum fuit, sententiam Magnae Curiae Vicariae confirmare, atque Virginem vix septennium excedentem immaturam corruptentem, atque stuprantem, ad seruitum Regiarū tritennium per septennium ad remigandum, nec nō ad congruē praecliam puellam dotandam, condemnare.

Non debet. *Ex decisione Consilij Neapolitani 22. Thomae Grammatici.*

De eodem. Cap. XII.

Qui non dum viri potentes virgines corruptunt, si nulla vis interuenit, citra mortem condemnatio fieri debet. At si illa doli capax non existat, nimirum in sexto, vel septimo anno, sine vi cognita dici non potest, quia consensus non adest, atque natura repugnat, ideo stuprator perfectio flagitio capite plectendus est; Si in viri potente violentia morte punitur, multo magis in non viri potente dicendum est. Quō ad stupratorem, delictum satis perfectum, & consummatum dicitur, de cuius punitione agitur, nam grauius peccat, ergo grauius plectendus est.

Qui non dum. *Ex resolutione criminali 20. Petri Caballi.*

Poena depositionis imponitur presbitero stupranti. Cap. XIII.

Quidam presbiter hexagenarius duas sorores carnaliter cognouerat, cum altera adulterium committens, cum altera stuprum, & propterea ab ordinibus depositus fuit, atque ad illam dotandam condemnatus.

Quidam. *Ex decisione Palatii Apostolici Venetiarum 63. parte 2. Thoma Trinisani.*

Mulier vidua stuprum committens infra annum luctus, non amittit dotes. Cap. XIV.

Aliquando iudicatum est, quod si mulier infra luctus annum commiserit stuprum, dotes, & omnia alia bona amittat. Sed post longam discussionē contraria opinio verior, atque receptor vis est, nimirum quod reiecta destinatione vtrum intra, vel post annum luctus stuprum commiserit, ipsa mulier nullatenus dotes amittat, quam sententiam vltiori aequiore Regium consilium amplexum est, reuera uti deliberatione faciēda etiam donationem propter nuptias amiserit.

Aliquando. *Ex decisione Senatus Pedemontani 77. Ossianiani Caccherani, & decisione Consilij Neapolitani 669. Vincentij de Franchis, & decisione Rota Auenionensis 145. Hieronymi Laurentij.*

Statutum

Statutum contra attentantes stuprum per violentiam non habet locum si violentia non est in persona commissa. Cap. V.

VT quis violentum eorum attentare dicatur, violentiam personam factam esse oportet, quoniam, & crimen violentie personale est, magna est autē differentia inter uim, uel violentiam, & actum uim, siue violentiam factum, ut igitur violentia proprie dicatur, duo necessaria sunt, uidelicet, ut is, qui est actus agentis inferatur personae, & quod effectus ipsius uis in patientis persona subsequutus fuerit. Cum effectus diuersi esse possint, ideo nomen diuersificari potest. Interdum fit uolentia per uim ablatiuam, aliquando per uim expulsiuam, interdum animo, ut si metus inferatur, & ista non est punita, sed causatiua, quia patienti timorem infert, qui timor est animi passio, ideo auctori consentit, uim vitare uolens, & per violentiam compulsiuam de nolente, uolens efficitur. Cum igitur personae violentia inferatur, atque effectus subsequutus est, tunc proprie uolentia, uel ablatiuam, uel expulsiuam, aut etiam compulsiuam, & maleficium personale dicitur. Cum uero uis personae non inferatur, sed super alio actu exercetur, ut quia uiolenter, ostium, uel fenestram frangit, tunc cum in re fiat, uolentia non dicitur, quia cum violentia fit crimen personae, talis actus uolentis effectus violentiae: cerere dicitur, nec eo nomine appellari poterit, quod in personali iniuria consistit, ergo si post apertas fenestras, uel ostium carnaliter cognoscere consenserint, quo casu violentia causatiua, & compulsiua fuisset, dici non potest, quod uolentia proprie interueniat, si animum inferendi habuissent, & ad hunc finem ad domum accesserint, actuque uolentis fecerint, quicquid sit de iure communi, tamē ista tutorum forma secus est, secundum quae solus animus cum opera non inspicitur, sed effectus. Quare adhuc ut stuprum, uel adulterium cum uolentia commissum dicatur, personae factam esse uolentiam opus est.

Vt quis. *Ex resolutione criminali 95. Petri Caballi.*

TALIONIS POENA.

Quando quis debeat se subscribere ad poenam talionis. Cap. I.

DE crimine tribus modis opponi potest, denunciando, accusando, & inquirendo, semper autem ad talionis poenam se subscribere debet. Ideo si committatur Auditori, quod diffamatum pro crimine personaliter citet, si pars opposuerit, ante citationem inscriptio facienda est.

De crimine. *Ex decisionibus Rota Romana 5. & Gode accusantibus in Antiquis.*

Subscriptio ad talionis poenam quomodo differat ab inscriptione. Cap. II.

INter inscriptionem, & subscriptionem differentia constituta est, quia inscriptio proprie est libellus accusatorius, sed subscriptio illa est, quae in fine libelli fit, quando accusator ad supplicij similitudinem se obligat. Interdum uero unum pro altero ponitur, subscriptionis requisita sunt haec, Quod libellum accusatorium de hisse profiteatur. Item causam usque ad finem profectus promittat, & quod talionis poenam passurum se esse ostendat. Talio dicitur similitudo de suppliis.

Inter. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 657 parte 1. Francisci Marci.*

Talionis poena in quibus casibus locum non habeat. Cap. III.

IN ratione adulterij cessat ista subscriptio, quando maritus iure mariti accusat. Item in criminibus leuibus, & multis alijs.

In ratione. *Ex decisione eiusdem 658 parte 1. Francisci Marci.*

TERGIVERSATIO.

An liceat desistere ab accusatione.

Cap. I.

AB accusatione, antequam reus citatus sit, & accusator se subscriperit, item accusatus inter reos receptus fuerit, desistere licitum est, & se poenitere. Neque ideo casti libellus Principi datus litis contestatae uim habet, sed cum reus citatus est, accusator desistens in Turpilianam poenam incidit. Nec poena Talionis de consuetudine uires obtinet, praeterquam in Romana Curia. In crimine falsi desistendum non est, quoniam etiam sine accusatore procedi potest; Reo uexationem redimere licet, sed auctori transigere, uel pacisci non conuenit, cum in certis casibus accusator petmittatur, poenam Turpilianam euitabit. Nisi iudicis iussu concordia fiat, & haec abolitio priuata est, ob quam tria proponenda sunt, causa erroris, ut quia per iracundiam calorem, non bene informatus ad accusationem procedit, item iurare debet, quod non corruptus facit, etiam requiritur, quod accusatio simplex fuerit, aliter, nisi uolente iniuriarum passio, non admittitur.

Ab accusatione. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 114 parte 2. Francisci Marci.*

TORTURA.

Quaestio ut iuridice fiat, quae desiderantur.

Cap. I.

Indicia urgentia, & propinqua praecedere debent, antequam fiat quaestio, leuia autem non sufficiunt, ut unus testis uere de maleficio deponens iudicij ad quaestionem faciat idoneus, & omni exceptione maior esse debet. Viles enim, atque infames ad inquirendum admittuntur, ad torquendum uero, uel puniendum nequaquam. In criminalibus probationes luce clariores esse debent. Post litis contestationem ad quaestionem proceditur, ergo testes, ut iudicium faciant, notata parte, examinati esse debent, si pro informatione capti sunt, repeti opus est.

Indicia. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 182 parte 2. Francisci Marci.*

Tortura ad mandatum Principis sine indicij inferenda non est. Cap. II.

Sacrilegium est, Principi aliquid mandanti non obeire, quia omnis ratio, in eius mente reuera, iusta praesumitur. Quid si mandasset absque indicij contra Priorem, sine consiliariis Ciuitatis, bonae famae uirum, ad torturam procedi, quia sibi constare assererat, quod homicidium perpetrasset iura nequaquam obtemperandum esse, sane uerum. Rescripta Papa, & Imperatoris contra iuris dispositionem exequenda non sunt, quod interdum propter iracundiam, uel in aduerterent ordinata executae esse, displicet. Naturales defensiones, etiam de potestate plenitudine, siue causa auferri non possunt. Hoc est interesse Maiestatis, propter quod index inferior ipsius Proregi replicare potest, ideo collaterale consilium datum.

datum est, ut quæ ab ipsis fierent, ad beatitudinem Imperij, atque ipsorum gloriam redundarent. Quare concludendum est, Officiale minime male facere dici posse, si pro Regis honore, hoc illius mandatum non exequitur, patienter tolerat, ut corrigi, atque eadem die inquisitum tolerat.

Sacilegium. Ex decisione Magnæ Curia, ut in vojo, 32. Thoma Grammatici.

Ob torturam illatam propter indicia indubitata, poena ordinaria non est imponenda.

Cap. III.

Contra inquisitum vrgentissima indicia existebant, sed nullus ex testibus de visu deponebat, quicum semper negaret, atque index secunda tormenta inferens iniussu, proteclatus est, post probatis questionem illi non inferre, tandem ad remigandum per septennium condemnauit: Cum autem nihil unquam confessus esset, purgatus carceri debebat, quasi veritatem dixisset, & melior, quam ante accusationem, secundum aliquos æstimandus erat. Ex indicij, quantum vis indubitata, ad ordinariam delicti poenam damnatio sequi non debet. Iccirco moderate sententiam omnibus de supremo consilio visum est, & per triennium duntaxat, ad remigandum punire.

Contra. Ex decisione Consilij Neapolitani 96. Thoma Grammatici.

Seruus quando torqueri possit, & quando liberari debeat. Cap. IV.

Operatur mancipium libertatem, cuius mediatrix domini sui pecuniam, quem occidere volebat, Titio promiserat, si ad auferendum auxilium præstisset. Angitur ex vnicuique torqueri possit? Poena, quæ hic arbitraria esse debet delicto commensuranda est, quo non consummato, tortura maior esse non debet. Ad sciendum quis interfecerit dominum, occisum in domo reperiunt, sine indicij serui torquendi sunt. In causa pecuniaria, in probationum subsidium, etiam torqueri possunt, & contra ipsos minus semiplena probatione opus est, præsertim in re mali exempli, quibus idem Dominus ad veritatem eruendum, tormenta inferre possit, ut qui sibi infidatus fuerit, confiscatur. Alijs minime torquendum esse videbatur, mitiori tamen poena condemnandum, quæ esset extraordinaria pro delicto non consummato, imponenda, quæ opinio locum habet, si plura semiplena probatio appareat. Quamobrem neque torture, neque condemnationi locum esse, conclusum fuit.

Optat, Ex decisione eiusdem 126. Antonij Capycij.

Tortura quando inferri debeat.

Cap. V.

Indices in questionibus inferendis ante omnia iuris, & humanitatis considerationem habere debent, ut non facile ad tormenta procedant, si alia via, criminis veritas haberi potest. Hoc igitur est primum ad torturam inferendam requisitum, ut veritas alij probationibus haberi non possit, est alterum, ut indicia præcedant, quæ sufficientia arbitrio recte iudicantium, esse debent. Non nisi post processum publicationem inferenda est, tunc enim apparere potest, ut probationes deficiant, Cautus iudex in actis apparere faciat, quod aliter veritas haberi non potest, & ideo ad torturam deueniendum esse, ordinari, alias in syndacatu teneatur. Aliquæ do pro bono publico, à iuris tramite deiare licet, nimium ad inuestigationem criminum enormium, quæ clam committuntur.

Iudices. Ex decisione Parlamenti Delphinalis 904. parte 1. Francisci Marci, & decisione 92. parte 2. eisdem.

In questione inferenda qualitates, moderate, consideranda sunt. Cap. VI.

Uxtra qualitates persone tortura inferenda est, an sit iuuenis, & robustus consideranda in est. In interlocutoria tortura, moderate adhibeo interdum est, licet enim delinquentibus ad sustinendum, occasio dari potest, cautela tamen pro iudice existit, nam si reus in tortura moritur, si indicia præcesserint, & index modum non excesserit, non tenetur.

Iuxta. Ex decisione eiusdem, 916. parte 1. Francisci Marci.

Tortura inferri potest pro furto parui valoris.

Cap. VII.

In ijs tantum casibus tortura locus esse videtur, in quibus poena ultra relegationem confesso imponenda esset, sed pro furto simplici, & parui valoris, sola fugatio infligenda est, quæ relegatione minor existit, cum tortura poena grauior sit, quam vtriusque manus abscissio, eamque pati sit suprema angustia sustinere, ideo dicendum videtur, quod pro furto paruo, & non qualificato nemo illi subijci possit, ne grauiori poena in perquisitio ne afficiatur, quam pro ipso delicto reperto puniretur, poena fugationis minor est, quam membris abscissio. In contrariam tamen iuræ sententiam, nam fugatio poena corporalis est, corporisque afflictiva, quæ dā imponitur, regulariter ad torturam procedi potest, & secundum hanc sententiam, & communem prædicam semper iudicatum est.

In ijs. Ex resolutione criminali 28. Petri Caballi.

Cap. VIII.

Vigilare dictum est, quod qualibet corporalis, quæ nimis minima, quacumque pecuniaria poena maior existit, & ideo vbi pecuniaria imponitur, torture locus non videtur. De consuetudine autem contrarium communiter obseruatur, quod etiam in leuibus delictis, & vbi de pecuniaria, vel alia corporis non afflictiva poena agitur, tortura inferatur. Quod multo magis dicendum est, quando magna poena pecuniaria imponenda esset, Item in personis uilibus, & abiectis. In personis autem grauib, aut honestæ conditionis, siue in dignitate constitutis secus est: Hec autem tortura semper moderata, & leuis esse debet. In Regno Neapolis hæc difficultas cessat, vbi specialiter constitutum est, quod tortura non nisi in delictis inferatur, pro quibus poena ultra relegationem imponenda est, quod de iure communi secus est.

Vulgare. Ex resolutione eiusdem 170. Petri Caballi, et decisione Consilij Cathalonie 16. Iudonici Peguera.

Tortura in quibus casibus possit inferri, non seruato iuris ordine, nec data copia indiciorum, in Regno. Cap. IX.

Ex processu informatiuo, indiciorum copia non data, Magna Curia Vicaria præminencia habet procedendi ad torturam contra quemcumque de capitali crimine in culpatum, præterquam contra Neapolitanos, in quos semper iurisdicte procedendum est, & cū dubitaretur, utrum indistincte illa præminencia, contra quoscumque alios vti possit, quia nulli criminoso defensio tollenda est, & ne Principi quidem licere posset uidetur, ut illam auferat, Tamen contra latrones insignes, derobatores stratarum, incendiarios, uiolentes raptores, atque committentes graua crimina, vniuersim concludum est, illa præminencia uti posse, contra quos

quos, etiam non feruato iuris ordine procedendum est, in quibus casibus iura transgredi conuenit.

Ex processu. *Ex decisione Consilij Nepolitani, 391. Matthai de Affiliis.*

Denegare cibum est species tormenti, & quando fieri possit. Cap. X.

Silicet factus de homicidio, nollet vi principalis depone-
re, An paulatim cibus denegandus sit, quousque confiteatur. Negare cibum, tormenti species est, quod absque indicij inferendum non est, sed omnibus vitium est, ad erudendam confessionem, pro ut sibi placuerit torquendum esse.

Si accusatus. *Ex decisione eiusdem 145. Antonij Cappellij.*

Tortura sine legitimis indicij, & confessio, quibus concurrentibus, satis fuit ad condemnationem. Cap. XI.

Licet tortura fuisset, non precedentibus indicij, robusto corpori, omnia delicta negari, modice illata, quod aliquantulum tractum a terra, de singulis interrogatum, annuebat, postea de dimisso legitimo interrogatorio, ratificauit, atque affirmando persequeratur, confessio tamen valet, ac firmissimè tenet, quam neque torti quadraginta quinque annorum atas infringere potest, quæ uiridis existens, minimè à tormentis excutatur, Neque Baronia, quam ante inquisitionem uendiderat, & iurico testes, absque Constitutionis solemnitate, rectè deposuerunt, & licet diffamationem probari oportere videatur, saltem in processu ordinario, ut ad torturam dispensari possit, iudex tamen abique testibus in forma iudicij receptis potest de alicuius fama perquirere, multo magis per testes inhabiles, ut ad torturam procedat, Quia hoc fuit illata de mandato Regio, & cum Regia dispensatione, & cum iudex merus executor fuerit, mado, non autem arbitrio usus est, ideoque in allegata iniuria adiri non potuit, quam neque incontinenti probare obtulerat, neque in promptu testes nominauerat, quos capitales generaliter assererat, sed cum eos pro suis defensionibus citando approbauerit, amplius repare non potest. Consanguineos, & affines ad defensionem, eiusque innocentiam demonstrandam rectè induxit, sed ad testium falsi reprobationem, non ualebant, nam cum sit mere odiosa materia, repelluntur, minimèque probant. Nec uxorem dicitur, & humanæ domus socii ad testimonium pro uiro perhibendum, iuris dispositio admittit, Ceteri testes, pro diuersis criminibus carcerati non probant, nam & interim infames sunt, si futura sententia infamiam irrogaret, semperque falsum testimonium ferre presumuntur. Testes pro occiso erant sororis nepotes, & cum ascendentiis, & descendentiis duntaxat consanguinitas repellatur, ex linea transversali deponere non prohibentur, Inimicitie particularis causa probanda est, aliter fundari non dicitur. Indicia per testes singulares ad torturam sufficientia sunt iudici arbitrium habenti, etiam si parte non citata, recepti fuerint, si stylus ita se habeat, præsertim si ex singulis plures præsumptiones resultent, quæ unicuique ad questionem iudicium faciant, sed utrum ad socii criminis depositionem tormentis subijci potuisset? Quia alia concurrerant, si admodum erat, quibus suffragante etiam contumacia, & banno, & quousque testes imperfectè repulsi, ad eodè mandandum sufficientes non essent, quia hementi fama, omnium inquisitis delictorum, iustissimè ad tormenta processum est, & post eius confessionem, & diuturnam ratificationem, ad naturalis mortis condemnationem.

Licet tortura. *Ex decisione eiusdem 34. Thomæ Grammatici.*

Tortura quando ex dicto testis varij introgetur. Cap. XII.

Probatio bonæ fame malam non repellit, quando unus testis de actu immediato deponit, cuius uarietas consideranda non fuit, quia non in principali rei substantia, sed in accessorijs interueniebat, Nec probatur forensis esse, ita ut uigore statuti repellendus sit, Nam cum in scripto testis dicat, Horatius Mediolanensis de Fabrica Sancti Vitriani, de Castro illius Fabricæ esse potuit, & ita Bononiæ statutis subijci, concurrerant, & alij testes, qui licet plenum ad torturam indicium non facerent, tamen Horatii dictum fuisse plebatur, & propterea ad torturam sufficere vitium fuit.

Probatio. *Ex decisione Rota Bononiensis 136. Casarii Bazzij.*

Propter incertitudinem non esse inferendum torturam, absque indicij sufficientibus.

Cap. XIII.

Si plures in rixa fuerint, & mortuus non nisi unicuique vulnus habet, neque scitur quo illatum fuerit, nullus ratione incertitudinis torqueri potest, ille autem testis, quod Cesar Petrum vulnerauerit, non ideo omni exceptione maior dicendus est, quia reprobatus non fuit, quoniam uariis est, & sibi contradicit, ideo ad torturam nullum indicium facere potest. Ut autem quis de auxilio teneatur, propter quod ad torturam deueniri possit quod principaliter ad animam amplexu percutienti tenetur probandum erat, nec igitur de auxilio constare debet, sed hic casus pura rixa præsupponitur, ergo unusquisque de eo, quod fecit, teneri debet. Neque sequitur, tenetur de omni eo, quod sequutum est, ergo torqueri potest, nam à condemnatione ad torturam illatio non permittitur, cum indicia non extent, ne manu quidem Regia iudex torquere potest, Nec ex omni indicio inferenda est, sed uergentia, & clara esse debent, atque talia, quæ de iure sufficiant.

Si plures. *Ex decisione eiusdem 146. Casarii Bazzij.*

Tortura sine indicij illata non iustificatur per superuenientia indicia.

Cap. XIV.

Si tortura, non precedentibus indicij facta est, & postea superueniant, quæ in actis probantur, ipsa iustificari non dicitur, quia interlocutoria ex actis postea subsequitis non confirmatur, Ideo confessio ex post facto ratificari non potest, etiam si per se fuerit.

Si tortura. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 287. parte 2. Francisci Mayei.*

Confessus delictum ad sui defensionem, an, & quando torqueri possit. Cap. XV.

Confessus homicidium ad sui defensionem, condemnari potest, sed non ad mortem, nam cum defensionis qualitati resistat iuris præsumptio, pro parte confessio acceptatur. Sed utrum possit tortura subijci, ut explicet, reiecta qualitate deponat, quod grauissimi iuris consulti affirmant, sed contraria opinio uerior uisa est, nam si ad torturam non nisi de scientibus probationibus deueniri potest, Cur probationes per tormenta purgari opus est? Et quia à sententiæ capitalibus per statuta totius Italix hodie appellare non licet, frustra confessio ad hoc queritur. Delinquent igitur aboluere in iudicio facultate existeret, ad torturam modicam dehortantur, neque duplici pena affligi debet, Sed quia inquisitis, ad sui defensionem hominidum

eidium fecisse, obtulerat demonstrare propterea audiri oportuit: sed cum eiudem testes varios esse, compertum fuerit, atque inter se contrarios, & de falsitate inspectis, quo casu de circumstantiis etiam a iudice interrogandi sunt, & quia maior testium numerus, qui minori preponderat, hunc insulsum, vique quo insulsum tem occideret, perfectum esse, deponunt, ad tormenta deumtum est, ubi cum perfisteret, omnia ad sui defensionem fecisse afferens, vniuersimter conclusum est, ad remigandam vita durante in Regis tremib. codenare.

Confessus. *Ex decisione Magna Curia Vicaria, vt in vo to 2. Thoma Grammatici.*

Tortus pro homicidio, de furto interrogari potest. Cap. XVI.

TEragnolus de homicidio in quisitus, propter virginitatem indicio, ad torturam suspensus fuit, quod ad sui defensionem fecisse, semper exclamabat. An igitur de furto etiam in tortura interrogari potuit, pro quo nullum indicium extabat, ego valde dubitabam, licet de generali Italia consuetudine ferretur contrarium, praeter tim in furtis, quo frequentius accidunt, sed consuetudo intelligitur ubi alia furta confessus esset, aut saltem de hoc delicto in specie male famae existeret. Omnibus tamen visum est, de furto etiam interrogari posse, quod cum etiam confiteretur, ad victimum supplicium condemnatus fuit.

Teragnolus. *Ex decisione eiusdem, vt in Foto 113. Thoma Grammatici.*

Neque tortura, neque confessio absque indicio valet, nec contra tertium. Cap. XVII.

Iacobus valentinianus, ac morbo gallico correptus, cum semper, etiam in tortura negasset, & per septem vires, nullis praecedentibus indicis ad chordam eleuatus fuerit, tandem se homicidium ad instantiam spectabilis comitis, cum eius filio, atque alijs perpetrasse, affirmavit, sed hac confessio per tormenta extorta, nullis praecedentibus indicis, nulla est ipso iure, nec asseuerando aliquid praedictum inferre potuit, & licet Andreas se ab ipso Iacobo requisitum fuisse deposuerit, ut qui occisum verberaturus esset, inueniret, quia tamen mandatum recusat, nec vllus effectus sequutus est, atque in atrocibus non veramur, nulla consideratio habenda est, nulla inque contra Iacobum indicium praestitit. Tanto minus Iacobi confessio attendenda est, cum varia, & per reiteratione contraria sibi met fuerit, id neq; indicio, nec alijs probatione faciet, praesertim contra Comitem deponendo, pro cuius dignitate, certa forma a Regni Constitutione decreta est, Inter quem, & occisum iunctura praesentia, tanquam extra factum, nullum indicium faciat, item maior inter occisum, & Franciscum inimicitia praetendebatur, qui post homicidium amplius repertus non fuit. Quare vniuersimter conclusum est, tam Comitem, quam eius filium sub cautione liberandos esse.

Iacobus. *Ex decisione eiusdem, vt in Foto 6. Thoma Grammatici.*

Tortura non inferitur Iuriconsulto egregio, & ei, qui fuit iudex, & decurio. Cap. XVIII.

Vbi de crimine constat per testes, atque inquisitus per liquidas probationes conuincitur torture nimis subici, sed condemnari debet. Nisi enim veritas aliter appareat, possit in subsidium tormenta praebere, quae ad euitandam appellationem excommuni obsequia, per crades indices inferunt. Cum igitur tres testes de viti esset. Antonium de Alexandro egregium Iuris consultum, vulnus infanciem Petri caudici percut,

fisse, quia in dignitate ordinarie leatura exsistit, necq; multum armata militia privilegis gaudet, qui torqueri non possunt, & quia anno praeterito iudex in magna Curia, & antea Decurio Neapolitanus existerat, in qua rum dignitatum memoriam torquendus non venit, le circo omnibus visum est, sine torture procedere.

Vbi de crimine. *Ex decisione eiusdem, vt in Foto 1. Thoma Grammatici.*

Qui torqueri non possunt. Cap. XIX.

Illustres personae, siue officarii, privilegium habent, ne torqueantur, quacumque dignitas sit, sed iuratoria cautioni standum est, Sed reatus grauissimi criminis omne privilegium tollit.

Illustres. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis 663. parte 1. Francisca Marci.*

Officiali cognoscitur inuitam mulierem, an tortura, non datis defensionibus, dari possit.

Cap. XX.

Modus procedendi ad torturam ex abrupto, nullis datis defensionibus, antiquissimus est in Regno, ordinatusque fuit in crimine maiestatis, sed in ceteris ius commune seruari, iustum fuit, & quia hoc ius contra grassatores, latroneque publicos, alioquin male conditionis, & famae ita proceditur, in Regno hylus ob seruari coepit, vt contra omnes indifferenter, ita seruaretur, prout etiam in Regno Neapolitano ex praeminentia Magnae Curiae introductus est, primum in quibusdam casibus particularibus, deinde ad alios dilatatus, apud Hispanos etiam a maioribus iudicibus in praxim deduci consuevit, & hic modus ob fauorem, & publicae boni regiminis utilitatem, ad euitandum delictorum frequentiam, iustificari potest, tum etiam ob continuum falsorum testium visum, qui in eorum defensionibus, ad euitandas torturas producebantur. Iste quidem casus sufficientes sunt, vt Princeps ad suspendendas post illam latam torturam defensiones, inducatur. Cum igitur officialis quandam mulierem sibi in domum adduci fecisset, vt cum ea inuita, concubisset, offensus praetextu deliquisse videbatur, ita mortis naturalis peria imponenda esset, ceteris, quod erat relegatione inferior, ita ut torture locus non sit. Cum in Regno vltimi supplicij praena per Constitutionem imponatur concubenti cum honesta muliere inuita, vtique si contra praetatum ad torturam deueniri potuisset, multo magis contra officialem, qui ratione qualitatis grauius puniendus est, & ita alias in officiali stuprante virginem obseruatum esse, reperitur, & pariter contra officiales receptantes, & cum bannitis conuersantes: sed quia in hoc casu de violentia non constabat, nisi per mulieris dictum, cuius super hoc credendum non erat, atque indicia indicia erat valde remota, Ideo statutus fuit, quod processus fieret, cessante enim violentia, & praena, & rigor cessare videbatur: Sed in alia causa iudicis Fluminis Dionisi, qui sub officii praetextu ad meretricis domum accesserat, cumque carnaliter, absque violentia cognouerat, ad officii perpetuam priuationem, atque in exilium per quinque annos condemnatus est.

Modus. *Ex decisione Regni Siciliae 191. Gaspari Massarilli.*

Testis pro indicio an, quando torqueri possit.

Cap. XXI.

Cum delictum, siue indicium plene probatum est, si testis ad hoc vocatus negat, torqueri non potest maxime si delictum in platea commissum esset, ubi plures interuenire poterunt, non omnes, sed duo, vel tres ad summum torqueri possunt, quod tamen iudicis arbitrio remittitur, Nec bene inferri potest, talis delicto praesens

præfens fuit, ergo vidit, vel intellexit, nam ab alio separatus esse potuit. Testis à digniori uocatus torqueri potest, si de probando indicio propinquo agitur, secus si de remoto.

Cum delictum. *Ex decisione eiusdem, 192. Gasia Masrilli.*

Advocati disputant de tortura inferenda, sed solius fisci interuenit.

Cap. XXII.

Aduocati reorū illi disputationi interesse possunt, in qua agitur, utrum torquendi sint, sed in responsione stare non debent, sicut dicimus in teste, qui in partium præsentia iurat, sed in secreto deponit. Propter absentiam advocati fisci tortura nulla reddi potest.

Advocati. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 906. parte 1. Francisce Marci.*

Cap. XXIII.

Filiusadvocati, siue doctoris, aut alterius qui sit in dignitate constitutus, patre viuentis questionis privilegia gaudere possit. In crimine grauissimo reatus excludit privilegium.

Filius. *Ex decisione eiusdem, 185. parte 2. Francisce Marci.*

Impubes quando torqueri possit.

Cap. XXIV.

Impubes torqueri non debet, nisi in criminibus exceptis, in quibus testes cum tortura deponere debent.

Impubes. *Ex decisione eiusdem 891. parte 1. Francisce Marci.*

Tortura quibus inferri non debet.

Cap. XXV.

Quando de fide instrumenti dubitatur, notarius torqueri potest. At si senex existeret, non potest. Quæ autem senectus dicatur, iudicis arbitrio relinquitur, multi propter corporis imbecillitatem citius senescunt, & tunc & si infra tempus exsistat, torqueri non debet, si uero senex robustus, & fortis esset, torqueri potest. Reus conuictus etiam ultimo supplicio condemnari potest, quamuis delictum non constet, si testes omni exceptione maiores sunt, ita ut nihil contra eos opponi possit, atque defensiones data fuerint. Illa cautela, quod reus conuictus tormentis subiiciatur, ne appellare possit, ab aula recessit. De mandantibus autem, & complicitibus interrogari poterit, sed protestatio adhibenda est, quod illum super eo, de quo conuictus est, examinare non intendit. Si quis iudex contra protestationem reum de delicto principali interroget, tunc illud purgatum diceretur, ut saltem minor poena imponenda sit.

Quando de fide. *Ex decisione Rota Lucensis 13. Iosephi Ludonici, & decisione 40. Petri Gasia à Tolet.*

Post decretum torture, decem dies expectandi sunt.

Cap. XXVI.

Interlocutoria super tortura lata, non statim executioni demandari debet, sed decem dierum lapsus expectandus est, quoniam in appellatione à definitiua reparari non possit, sicut in sententia in causa capitali lata, ubi maius periculum imminet, secus ubi confessus, & conuictus est. Aut appellatum esset, quoniam aliter

index poenam capitale incurreret. Appellatio super interlocutoria torture, manus iudicis ligat, etiam ante inhibitionem superioris.

Interlocutoria. *Ex decisione Parlamenti Delphinalis, 905. parte 1. Francisce Marci.*

Tortura quando inferri debeat.

Cap. XXVII.

Ante torturam copia inquisitionis, & capitulorum dari debet. Item processus publicatio fieri, iudex ex officio terminum reo ad faciendas defensiones dare debet, Ab interlocutoria torture appellari potest, quoniam grauamen irreparabile infer, & tunc grauaminis causæ inferenda non sunt. Quando appellatione à tortura pendente, reus delictum confitetur, ipsa confessio nulla est.

Ante. *Ex decisione eiusdem, 60. parte 2. Francisce Marci.*

Tortus, non confessus, quomodo absolui debeat.

Cap. XXVIII.

Inquisitus de crimine, si ob urgentia indicia tortus, crimen confessus non fuerit, & euidenter de innocentia constet, quia alium, crimen perpetrauit, compertum est, uti verus innocens, diffinitive absolueundus est, si verò nescitur, alium, quam qui tortus fuit, deliquisse, propter indicia purgata, ab inquisitione absolueundus est, quia culpabilis repertus non fuit, quæ absolutio ab observatione iudici appellatur, & si noua superueniant indicia, rursus procedi poterit.

Inquisitus. *Ex decisione Camera Imperialis, 12. parte 5. Iohannis Miffengerj.*

Repetitioni torture, an & quando locus sit.

Cap. XXIX.

An iudex leuem, vel grauem torturam intulerit, melius probari non potest, quam ex ipsa fide notarij in actu torture adhibiti, & cum de trina questione repetita appareat, & nemo regulariter po primis in diebus, nisi semel torquendus est, incendij prætextu indicia sufficienter purgata esse, retulimus, nec potuissimus aliter, citra nomen inhumani carnificis, sentire, atque referre, Nulla enim alia præter prima indicia super uenerunt, quæ torture occasionem præberent, & propterea eius grauitatis, & magnitudinis non sunt, ut cuiuslibet boni viri arbitrio sufficienter purgata non sint. Nemo unquam ultra trinum tunc, nisi à carnificibus torqueri consuevit, referenda, & temperanda est torture illatio, & nisi noua superueniant indicia, repetitionem facere non conuenit, diximus etiam præstatum inquisitionem ab impetitis, diffinitive absolueundum esse.

An iudex. *Ex decisione Rota Lucensis, 89. Hieronymi Magonij.*

Confessio ratificata quomodo debeat renouari, ut sit locus repetitioni torture.

Cap. XXX.

Si confessio, præcedentibus iudicijs in tormentis facta, reuocetur, adhuc remanet simpli pena probatio, & nisi reuocans probet contrarium, per tormentorum repetitionem peruenire compellitur. Ipsa confessio in tormentis extorta, non per se, sed ex perseverantia, vel fama, aut facti uerisimilitudine, sine alijs administratis iudicijs veritatem inducit, si igitur alia concurrant, reuocatio nihil prodest, nisi contrarium clare probetur, si reuocata

reuocata confessione, adhuc plena probatio remanet, quia forte illam ratificauerat, aut alia ratificatione opus non erat, tunc clara erroris probatio necessaria est, aliter reuocans non releuatur, etiam si reuocationem in tormentis sustinere vellet, & factus esset index, qui reum retorqueret, cum ad condemnandum, adhuc probatio sufficiens remaneret, confessio legitima nulla ex parte eliditur, nisi error probetur, ita vt tortura non iustificat; si reus in ita reuocando erraret, sed admissus ad probandum per testes innocentiam ostenderet, absolueretur.

Si confessio. *Ex resolutione criminali* 180. *Petri Cabbali.*

Tortura quando fit repetenda.
Cap. XXXI.

Cum de reiteratione questionis agitur, grauius indicia esse debent, atque grauius indicia superuenire, vnus autem testis, qui de facto principali non deponit, indicium non facit, & cum bis tortus esset, iterum torqueri non debet.

Cum. *Ex decisione Parliamenti Delphinalis* 253. *parte 2. Francisci Marci.*

De eodem. Cap. XXXII.

Tortura semel data, nisi alia superueniant indicia, reiterari non debet, nisi illa manifesta, & euidentia fuerint, aut primo leuiter tortus esset, quoniam competenter inferenda est, iudex grauius puniretur, vt repetendo torturam, reus moreretur. Noua autem indicia sunt, quae a primis in specie, & substantia differunt, si impertinentia essent, questio repeti non debet. Vbi repetenda indicia, & tortus variat, repetitionem fieri permittitur.

Tortura. *Ex decisionibus eiusdem* 279. & 280. & 281. *parte 1. Francisci Marci.*

De eodem. Cap. XXXIII.

SI tortus ita animo, & corpore induratus est, vt nihil confiteri velit, imò dicit, torqueatis quantum velitis, etiam per decem annos, questio repeti non potest, nisi noua indicia superueniant, & tunc iudex accusatori terminum statuat ad probandum, & iustificandum, quod si non probauerit, reus relaxabitur.

Si tortus. *Ex decisione eiusdem* 288. *parte 2. Francisci Marci.*

Tortura quando possit dari ob indicium male famae. Cap. XXXIV.

VRto domi commissio, familiares, & domestici nullo modo torquendi sunt, nisi contra eos fama male probata fuerit, secus si bona, probataque vita esse constiterit, Neque est torquendus est, penas quem res furata reperta fuerit, nisi male vitae conditionis & famae a sisco probatio facta fuerit, neque generalis probatio sufficit, nisi in specie furti ipsam qualiteram probauerit, ex qualitate meretricandi ad furti qualiteram inferri non potest, Consuetudo male famae ad effectum indicii, ex illa regula fundamentum sumit, quod semel malus, in eodem genere mali semper ita praesumitur. Vbi fiscus malam, & inquisitus bonam famam probauerit, testes pro inquisito praevallebunt, etiam si testes fisci numero plures existerent.

Testes bonam famam in specie probantes, & quod furta committere non consueuerit, fisci generalibus de mala fama testibus, etiam si mille essent, praeualebunt.

Furto domi. *Ex decisione Regni Neapolitani* 467. *Francisci Vinij.*

TORMENTVM.

Cap. I.

TOrmenta noua inuenire non licet, quod contra iudices peruersos, atque crudeles notandum est, qui nouas, & iniustas tormentorum species contra humana corpora semper inuenire excogitant.

Tormenta. *Ex decisione Parliamenti Delphinalis* 284. *parte 2. Francisci Marci.*

Tormenta contra famulos latrones mutare licitum est, ita vt iudex non teneatur.

Cap. II.

Interdum tormentum mutare licet, si quis leuiter, ac modice tortus fuerit, quoniam proprie tortus non diceretur, sicut eleuatus a terra, nullatenus dici potest, sed tertius, Item si reus torturam contemneret, tormenta mutare licitum est, omnia instrumenta ad torquendum iudex considerare debet, dummodo insolita non exstant, Cum igitur Cellina famulos, & insignis latro ex processibus appareat, non semel tantum tormenta sustinuerit, sed sub cautione liberatus, post paucos menses, alia tria furti commiserit, de quibus conuictus, atque in fragranti crimine captus, ad torturam positus, varijs signis vilipendens, vix leuiter tortus dici poterat, Ideo ad indagandum contra socios veritatem, in ignis tormento poni potuit, Sed cum post viginti duos dies mortuus fuerit, vtrum iudex in syndacatu teneatur, questio est, Etenim attenta praefata qualitate, minime gentium excessus dici poterat, nam contra famulos latrones cum magno rigore proceditur, & ad aliorum terrorem iura transgredi licitum est. Hoc casu, si in tormentis reus deficiat, iudex nullatenus teneatur, multo magis, si non in eisdem, neque illorum ratione mortuus fuerit, Ex his tormentis vnde dolus considerari poterit, ergo neque delictum est, ob quod iudex in syndacatu poenam mereatur.

Interdum. *Ex decisione Regni Neapolitani* 362. *Francisci Vinij.*

VAGABVNDI.

Ciuitas purganda est vagabundis. Cap. I.

VAgabundi, & discoli a patria expelli possunt, & alicui operi publico deputari, praesertim si inutiles sunt, & eorum vita damnosa, & periculosa Ciuitati esse potest. Prouincia malis hominibus purganda est.

Vagabundi. *Ex decisione Parliamenti Delphinalis* 436. *parte 2. Francisci Marci.*

Vagabundorum, eronum, atq; otiosorum hominum sine certis sedibus passim vacantium reprobarionem à creatione hominum initium suscepisse, ex pluribus sacrae pagine locis ostenditur. Ideo mirandum non est, si humanæ leges, huiusmodi homines, qui absque domicilio, & habitatione per varios orbis Circuitates, & loca diuturno discurrent, & oberrant, odio persequuntur, abhorrent, atque deiciant, & contra eosdem Principes terræ in eorum Regnis, atque Provinciis poenas statuunt, aliquando poena flagellationis, vel feruendi in Regijs tremitibus per quinquennium, & ita cumulatimæ sepius iudicatur fuit, quamuis in aliquibus, vel ratione ætatis, vel alia causa, ad triennium tantum in tremitibus, aliquando sola flagellationis poena puniri fuerint. Hæc autem quæ de vagabundis dicta sunt, etiã in validis, inerbibusque mendicis locum habet, sine pudore viam mendicantibus, necnon in gemonibus, nebulonibus, similibusque Reipublicæ fecibus, & inutilibus ponderibus terræ, nam mendicantes validi, ex proprio labore si vellent, victum parare possent, gerentes se quasi artem non habentes, cum habeat, debilitatemque simulantes, cum fortes sint, quæ mendicitas illicita, & reprobanda est, ne prætextu elemosynæ, otiosorum hominum inertia foueatur, atque à vetè debilibus, & infirmis panis auferatur. Mendicantes validi etiã de iure communi puniuntur, Qui causas mendicitatis fingunt, extra ordinem puniuntur, Qui herbis, & suppositorijs vtuntur, quibus tibias, vel manus intumescere faciant, vt claudi, vel manibus contracti videantur, cum non sint, graui poena, iudicis arbitrio taxanda, plectendi sunt. Mendicantes validi, qui pallidos se fingunt, siccatis coloribus, vt se vulgo infirmos exhibeant, cum non sint, elemosynæque extorqueant, falsi poena tenentur. Minus delinquant, qui simpliciter indebitè mendicant, quam qui infirmitatem fingunt.

Vagabundorum. Ex resolutione criminali 178. Petri Caballi.

V E N E F I C I V M.

De veneratione attentata, morte non subsequuta.
Cap. I.

FAmula de veneratione in personam domini sui inquisita, se intus malum, dum coebatur, venenum sublimatum possuisse confessa est, quoniam ab eius seruitijs liberare volebat, & cum inferioris ordinis iudicibus, ad poenam mortis naturalis condemnare placuerit. In Regio Consilio contrarium resoluti fuit, quia atrocissimum delictum attetans, si effectus sequutus non fuerit, extraordinariè puniendus est. Item poena per Constitutiones imposita, Nisi delictum consummatum fuerit, locum non habet, quoniam in casu vero, non autem fidei intelligenda sunt, ergo ubi ex porrectione veneni, mors non sequitur, aut Medicorum remedio eadè, ordinaria poena non obtinet: Tassio magis quia sublimatum adeo modicum fuit, quod medicorum iudicio, occidere non poterat. Fatua erat illius confessio, quæ vnum dicebat, & mox contrarium operata est, & ideo delicto non aliter verificato, confessio exinde emanata nulla fuit, cuius verificatio non apparet. Si venenum apposuisset, proculdubio illam partem, quam amarex eius dominus gustans proiecit, ipsa famula non conglutiuisset, propter quod nul-

lum nocumentum eidem apparuit. Apertè etiã fatua ab omnibus cognoscitur, cuius loquelia ab audientibus non percipitur. Quare vnanimitè conclusum fuit, ad seruendum infirmis languentibus in Hospitali incurabili in vita condemnare.

Famula. Ex decisione Consilij Neapolitani 2. Thomæ Grammatici.

Decodem. Cap. II.

IN delictis, ubi ad remotum actum facti peruenit, est, extraordinaria poena impositioni plurimis locum esse videbatur; Iecirco Lucretiam, quæ venenum Beatrici adhibendum porrexerat, vt illam necaret, neque ad proximum actum deuenerat, ita puniendam esse, & licet alumna mandauerit, vt vinum ad huiusmodi effectum, & Francisco prius soluta pecunia, traderet, cum ex hoc mandato, nullus effectus subsequutus esset, cuius loca executio, nisi delicta frequentius committantur, attendenda est, poena nulla dari debet. Alia etiã concurrerant indicia, & perfortissima purgata. Quare sententia temperanda est, nec ad corporalem poenam extendenda, iecirco in exilium per triennium condemnata fuit.

In delictis. Ex decisione eiusdem 38. Thomæ Grammatici.

Decodem. Cap. III.

Sed si cum confessione concurrant multa indicia, seruum sublimatum multum in cibo, potuque apposuisse, vt eiusdem minores occideret, & ita ad proximum factum deuenit esset, hic casus ab alijs præcedentibus differt, & in scilato, ad aliorum terrorem, etiã affectus huiusmodi puniendus est: Quando autem lex affectu ponit, perinde ac delictum consummatum esset, tunc iudex ex potestate legali poenam moderare potest, & extra ordinem puniendus est.

Sed si. Ex decisione Regni Neapolitani 487. Francisci Vinij.

Contra reum venenationis, an procedendum sit, ad torturam ante defensiones. Cap. IV.

Venenationis crimen atrocissimum est, & sicut in alijs occultis delictis, nedum ad torturam, sed ad condemnationem quoque presumptiones, & coniecturae sufficerent, atque iura transgredi licitum esset, cum in nulla dispositione atrociora crimina continerentur, sed quia Antonius, qui venenum sypno Iulij apposuit, & necauit, secundo tortus, asseuerauit illud præsentè Seruulo, qui rem alibi à Galieno accepisse deposuit, & eius mandato potandum tradidisse, dubitatum est, vtrū Galienus ex processu informatiue torquendus esset, & negatiue ab omnibus resoluti fuit: Nam confiteatur mannam pro alio infirmo, in eadem nocte curando, dedidisse, sed non triturasse, vti solum mancipium deposuit, de qua trituratione, atque emptione à Leone arcemario Antonius conuincebatur, atque etiam de malo eiusdè contra venenatum animo Curia cõstabat. Qui diu per executores iustitie ad furcam patibulum, semper in itinere, mortisque puncto, falso Galienti se inculpasse asseruit, Testimonium vili persone in causi grauius sine tortura non tenet: & si prædicta indicia, tametsi ad torturam sufficientia essent, nihilominus, cuiã elidebantur, illam impediunt. Item quoniam Galienus seruulum, depositionis tempore, annorum nouem duntaxat esse, aliose; examinatos suos inimicos esse, atque rem altam, quam Antonio tradidit, mannam fuisse, obtulit se probaturum, ideo, super scissa tortura, audiendus est.

est. Præminencia Magnæ Curie de torquendo, ex processu informatio, solum contra latrones insignes, viarumque disrobatores, incendiarios, atque violentos raptos, item graui crimina committentes locum habet, si contra eorundem præcedat infamia, contra quos, iuris ordine non seruato, proceditur. At si contra bonæ famæ virum procedatur, super delicto non notorio, secus est, quoniam defensio tolleretur, quod iura ab horrent. Hec præminencia, quia etiam de iure communi procedit, locum non habet, si iudex ad partis postulationem procederet, quia tunc indiciorum copia danda est, Item contra diffamatos, & conuictos simul obtinet, cuius contrarium de inquisito mercatore constabat, Qui licet olim de homicidio diffamatus esset, tamen in diuerso mali genere, Item mala fama per triennium purgata intelligitur, atque constabat ab hinc decem annis canonice vixisse. Denique, quia testes non per iudicem, cui causâ delegata fuerat, vt per se ipsum cognosceret, atque procederet, sed per fidelem scribam recepti erant, quo casu præminencia Curie, id est appellations iudicis, cuiusque vires per vicinam torturam præcedentem celsauerunt.

Venenationis. Ex decisione Magnæ Curie Picarie, vt in Voto 3. Thomæ Grammatici.

De eodem. Cap. V.

Promptior ad torturam index esse debet in occultationis delicto, legitime tamen datis defensionibus exequatur. Nam ex testium depositione, parte non citata, nullum sufficiens indicium oritur, quæ ne Principes quidem tollere potest, cum naturalis iuris sint. Iura transgredi propter criminis enormitatem, sæpe receptum est, quod in causis status Reipublice intelligendum, in cæteris autem Princeps consulendus est. Varietas, & mendacium sufficiens indicium non sunt, neque trepidatio, aut inconstantia, vel pallor, nisi copulatiue concurrant, hæc enim propter nature imbecillitatem consideranda non sunt, ne contingat innocentes pusillanimes condemnari. Inimicitia præsumpta, neque sufficiens est, præsertim si reconciliata, eoque magis, cum ab illo causâ processisset, Quamobrem defensiones denegande non sunt, ex quibus præminencia magnæ Curie, quæ contra diffamatos Regium exercet inuestigum, moueri non debet ad torquendum coniuges nobilissimos, ex processu informatio, indiciorum copia, atque competenti termino non assignatis, vt super imputatione se defendere valeant. Nulla torturæ habenda est, qui eodem contextu varientur, sibi ipsis contradicendo, atque demum sufficerent, ac plene ad torturam reiterati, ipsos inquisitos exculpauerunt, Nicolaus pluries varius, & sibi in multis libantibus contrarius in tortura ipsos coniuges exculpauit, mox exculpauit, quo casu nulli dicto standum est, maxime cum nulla causâ assignata fuerit, cur contrarium eius, quod primo loco, dictum fuerit. Communi voto expertorum medicinarum magistrorum collegialiter conclusum fuit, ex veneno intrinseco potuisse decedere, fortè à malo aere causato, & vbi aliqua coniectura resistit, indicium etiam sufficiens cessat, ex his torqueri non posse ex processu informatio, secus ex ordinario, disputandum est.

Promptior. Ex decisione eiusdem, vt in Voto 36. Thomæ Grammatici.

Nobilis inquisita de venenatione generi, vbi debeat carcerari. Cap. VI.

Ad probandam venenationem Iulij generi duo testes produci fucant, per medium alterius eo-

rum venenum in paruulo vase vitreo Francisco illius famulo assignatum fuisse, Ideo dubitabatur, utrum Lutetia focus carceribus mancipanda esset, nam uenenum deferens ad effectum occidendi, tanquam scicaria plestenda est, maxime concurrente inimicitia capitali, ob accusationem à Lucretia factam de nece Hyppolite eiusdem filie, ob quam, & Iulius carceratus extitit, & vnus ex ipsius famulis torturæ suppositus fuit. Cum Lucretia honesta, & nobilis esset, Magna Curia Vicarie, pro ut alias obseruari consuevit, in Monasterio detinendam esse decreuit, Sed Prorex domum sui cognati, pro carcere assignauit, nam & totum Palatium, aliquando tota ciuitas deputari solet, etiam si vigore statuti carceribus detinendus sit. Inò iussioni Principis mandantis aliquem carcerari obtemperatum dicitur, si officialis, vel totum palatium, uel totam ciuitatem pro carcere assignet.

Ad probandam. Ex decisione Consilij Neapolitani 33. Thomæ Grammatici.

Confessio rei, quod ex veneno dato mortuus sit, non valet. Cap. VII.

Vtrum quis ex veneno dato mortuus fuerit, ad medicorum iudicium pertinet, ergo reus, qui in medicina peritus non est, de operationibus tenendi dati deponere non potest, Quamobrem si quis venenum dedisse confessus fuerit, atque ex eo mortuum esse, nisi legitime conflet ex veneno dato mortum sequutam esse, confessio non valet, quoniam confitenti impossibile scitu est. Mors ex alio, quam ex veneno sequi potuit, ut ergo confessio, quod ad penam ordinariam suam pariat effectum, de delicto constare debet, uel per signa extrinseca, uel intrinseca aperto caduere, per quæ venenato arguatur, alias confitenti non nocet, & à pena ordinaria homicidij excusatur. Multo magis confessio non prauidetur, si ex medicorum attestationibus constat, venenum sumptum, ad mortem inducendum efficax, & sufficiens non extitisse, tunc enim erronea apparet. Reus confitens se publicum latronem esse, & derobationem stratum, yti talis furcarum pena puniti non potest, quando in processu tot crimina deducta non sunt, quæ talem eum faciant, sed pauciora, quam requirantur, quoniam talem existere, iuris, non facti est, licet ius ex facto originem, substantiam, & effectum trahat. Confessio iuris, neque prodest, neque nocet, quoniam iuris censuram non alterat. Sæpe contingere potest, ut ex veneno in corpore ingento mortuus fuerit, & ideo medici, quod ex illo propinato veneno mortuus sit, attestari debent, ad hoc ut de delicto in genere constare dicatur.

Vtrum quis. Ex resolutione criminali 180. Petri Caballæ.

Non constat quem veneno mortuum esse; inquisiti absoluenti sunt, & quæ indicia non sint in consideratione. Cap. VIII.

Hæc venenationis indicia Fisco sufficientia esse videbantur, vt si talem torturæ locus esse possit, Quod ad prandium sumum, atque incurrendum inuita uent, & prandendo pallidus, atque tremens subito factus fuerit, cum frequenti vomitu, gutturisque inflammatione quæ ueneri signa sunt, Item mors repentina intra uiginti quatuor horas, sum pro prandio, scitu quod statim calidus adhuc cadaver, inhumari iussissent, præterea paucis ante dieb. eorū alterū ueneri à Pharmacopula emisse, quæ præsumitur illi uetulo ministrare

P 2 voluisse,

Voluisse. & vnu: testis pharmacopola, secundum Synthomata, quæ tunc apparebant, iudicio suo, venenatum fuisse asserit, causâ etiam venenationis assignatur, vt lucrarentur bona. At inquisiti apoplepticum illum fuisse respondent, & ob id incurabilem. Item Synthomata allegata satis esse à venenatione separata, cum alijs etiam infirmitatibus communia sint, tamque docti, quam militæ multis mortis generibus, illius periculum metui posse, senectutem ipsam morbum esse naturale, semper permanentem, ac insaniabilem, omnium infirmitatum fermentum quoddam esse, ad quod omnia morborum genera reducuntur. Senex semper ex senectute decedere præsumitur. Neque delictum præsumi, præsertim inter benemeritos, & magnos amicos. Quod autem cadaver aperire neglexerint, id quidem culpe ascribendum non est, quoniam necessarium non esse credebant, & neminem mali suspicari, fuisse machinatum contra tam caducum hominem, & amicum sibi, sicuti de amicitia constat. Amicus enim animo nocere velle, non præsumitur. Ad titulum criminis responsio data est, quod licet occultum sit, difficilique probationis, non tamen pessimus homines torquendo esse, nisi legitima præcedant indicia, etiam si iudicii potestas data fuerit, pro arbitrio iudicandi. Certum est in occultis leuiore probatione satisfacere posse, quæ in alijs delictis non probarent, propter probationis difficultatem, dummodo ille iuris adminiculo adiuuentur, & personarum ratio habeatur, veluti si contra difamatos, maleque homines ageretur. Venena emere licitum est, illisque uti, quæ mixta alijs materijs nocendi naturam deponant, & ex his antidota, & alia medicamenta conficere. Cæterum considerata inquisitorum qualitate, qui nulla alia criminis nota hæcenus habefacti essent, conclusum fuit, ipsos coniuges à questione, & carceribus relaxandos esse, cum promissione de se repræsentando toties quoties vocati fuerint.

Hæc. *Ex decisione Rotæ Auenionensis, 20. Hieronymi Laurentij.*

Confessio venenationis non facit delictum, & quæ indicia non sint sufficientia.

Cap. IX.

Venenum aliquando etiam bonum est, & ideo malum fuisse, atque mortuo datum, accusator probare debet. Quamobrem reus confessus dici non potest, quia non est in eius arbitrio delictum facere, quod non est, neque confictus, neque alia indicia contra illum allegata, talia sunt, vt ad torturam deueniri possit, iudex quæi certus esse debet. Testes de auditu nullum indicium faciunt, nec asserta fama indicium facit, quoniam neque vehemens est, neque ab honestis personis originem habuisse constat. Multi testes accusantis amici sunt, socius criminis non facit indicium. Dolus non nisi contra personam maleuolam committi solet. Nec de aliquo interesse apparet, cur veneno necare voluisset. Cumque inquisitus sacerdos exisset, ex Sacramentorum frequentatione, quæcumque mala suspicio tollitur. Ex qualitate bonæ vitæ, quæcumque in contrarium præsumptio tollitur. Fama bona doli præsumptionem cessare facit.

Venenum. *Ex decisione Palatii Apostolico-Venetianum, 50. parte 2. Thoma Trifanij.*

V I S P V B L I C A.

Vis publica quomodo committatur.

Cap. I.

Committitur vis publica, quando quis coadunatis hominibus alicui violentiam infert, ex sola autem coadunatione publica multis non videtur, nisi cum armis fiat, ita vt sola armorum præsentia publicari nomen faciat, & insulto huic legi viam aperiat. Id autem constitutum est, quia arma in publico loco reponi solita erant, atque priuatis hominibus armorum vfus interdixit, quasi quod hinc inferre velit, ius publicum ex ipsa armorum delatione turbari, & vim publico fieri; Multis autem publicam vim generalius dici, quotiescumque ius, & bonum publicum, publicè ab hominibus offenditur, quod cum armis, vt plurimum fieri solet. Ideoque offensio publicis ædificijs facta, noua uetigalis impositio, raptus, & stuprum, rei ad magistratus prodeuntis detentio, offensio ad magistratum, vt à publica persona facta inter publica facinora, & in edicto legis lulia de vi publica reteruntur. Quæ distinctio penarum ratione inutilis non existit, quamvis hodie vtique poena arbitraria sit; Cum autem quaereretur, an cum quis flos armatus alterum vulnerat, nullis hominibus coactis vim publicam fecisse dicitur, Senatus censuit, vim publicam non dici, & ita iudicauit. Cæterum viri grauissimi affirmatiuum partem defenderunt, sed ita iudicatum est, de vi publica teneri, qui in publico itinere solus alium insultasset, ac vulnerasset, At si in privato loco, vel itinere, quæ vulgò iter fieri non consuevit, Nec in via Regia, diuersum Senatus iudicauit, & hanc partem, tanquam nitentem sequutus fuit. Sed quæ hodie iudicis arbitrio remittitur, ipse secundum rei circumstantias, grauius, vel mitius punit, modò ad vim publicam, modò ad priuatam poenam declinando.

Committitur. *Ex decisione Senatus Pedemontani 35. Antonij Thessauri.*

Pro vi publica an procedatur contra absentem, cum publicatione bonorum.

Cap. II.

Sirelegationis poena, aut alia inferior, ut in crimine vis publica, iudicis arbitrio imponetur, iure contra abentes procedi posse, usum est. Per contumaciam simplicem, vera delicti poena non infligitur, nisi consuetudine, vel stylo, & iudiciorum more aliter obseruetur. Filio in eadem vi publica delinquenti, bona de iure nouissimo, non conseruantur, & ideo, banno, cum bonorum publicatione, Senatus, in præfatos delinquentes animaduertere placuit.

Sirelegationis. *Ex decisione eiusdem, 103. Ossianij Cacerani.*

Nullam vim committit, qui alterum uerberat, ut renunciet: pro metu, & vi diuersa remedia sunt. Cap. III.

Vbi nulla hominū concio probatur, neque vim in loco publico, aut ubi iudicium exercetur, fuisse commissam, talis dictio non meretur. Neque de priuata accusari posse, usum est, quoniam ista, nisi conuocatis hominibus, ut quis uerberetur, non infertur, & solum respectu loci à vi publica differt. Cum non constet de hominum conuocatione adhuc, effectus cessat præten-

præfensio quod ad excludendum delictum de iure ciuili; Remedium proueniens ex prohibitione per edictum prætoris à vi publica, & priuata valde differt, & quando verificarentur verbera accusanti data fuisse, & contractui renunciaret, atque retro donaret, hoc metum duntaxat importat, & ideo de nulla vi agendum est. Sed actioni proueniens de iure prætorio spacio vnius anni, vbi biennij præscriptum fuit, & actiones ex delictis descendentes, quæ ad vindictam dantur, per præscriptionem ipso iure tolluntur, atque omnis actio, & obligatio extincta est. Nunquam causa metus durat ad impediendam præscriptionem.

Vbi nulla. *Ex decisione collegij Pisani 105. Doctoris Martæ.*

Depopulatores & aggressores alienarum domorum, qua pena faciendi.

Cap. IV.

Delati tria delicta commisisse dicuntur. Primò iniuriam Bolomerio, domum propriam, ipso iniurto, intrando, in qua vniuersique tutus esse debet. Secundò in crimen legis Iulie de vi publica, quia illam domum aggressi, violenter cum armis intrauerunt. Item quia Bolomerium captum in quodam nemore si bi obligari fecerunt, pro magna pecuniarum summa ex soluenda, cuius criminis pena deportatio est, cuius loco, bannimentum, præsertim à tota patria successit. Item triplici respectu, capitale crimen commiserunt, primò quia captium certo tempore detinuerunt, Item crimen carceris priuati, deniq; castrum inuaserunt, atque ipsius portas frangerunt, vi armata intrando, vnde circatris millia florenorum rapuerunt.

Delati. *Ex decisione Gratianopolitana 423. Gnidonis Papa.*

Famulus opem præstans domino pacem publicum violanti, qua pena puniendus.

Cap. V.

Cvm Aegidius in via Regia, vbi ad electorem, & Saxonie Duces iurisdicção pertinet, à Blasio captus, in Pagum N. deductus esset, cum facto Valentinus illius famulus interfuit, & cum fidem eidem Blasio de certa pecunia soluenda daret, dimissus fuit, atque ad eiusmodi pecunie partem recipiendam, Valentinus cum eo missus esset, accidit, vt Aegidius in Vrbe, quæ ipsis transiendum erat à quibuldam agnosceretur, & Valentinus, qui ipsi concitatus præbebat, in custodiam publicam conieceretur, exorta questione, quo pæne genere efficiendus esset, in eam sententiam deuenit, quod secundum constitutionem Electoris, & Ducum Saxonie, capite plectendus esset. Nihil enim impediabat, quò minus ipse à domino suo, postquam huiusmodi facinus moliri rescituit, recedere potuerit, & obedientiam in facto tam atroci detrectare. Debuerat enim à Domini consuetudine potius quàm longissimè refugere, quàm eiusmodi furoribus consensum accomodare. Hominis vite, & libertati insidiandum, eique vim inferendam non esse, illius iuris est, quod gentibus inter ipsas commune est, cuius ignorationem, malam esse simplicitatem dicimus. Violentia est delictum contra ius gentium commissum, adeoque nulli, in eodem parcendum.

Cum Aegidius. *Ex decisione collegij Lipsiensis 56. Iacobii Thomingij.*

Capocalis factionis tenetur de omni damno, sed promissio de eo facta, actionem non parit. Cap. VI.

Priucipalis, siue Capitaneus, & coadunator hominum de damno, quod ipse, atque alij ab eo conuocati dederunt, ac de morte hominum ab vtraque parte interueniente tenetur, quoniam totum malum illi imputandum est, coadunati autem solum de eo, quod ipsimet perpetrarunt, obligati sunt, sed vtrum principalis alios indemnes ex promissione & stipulatione facta, releuare teneatur, ex turpi promissione, tenentis conditio potior est, ad defendendum autem facta promissio valet.

Principalis. *Ex decisione Senatus Burdigalensis 54. Nicolai Boerij.*

Effraكتورum forium, an sit pena mortis.

Cap. VII.

Quando semel, aut bis tantum plures aggressores, turbam non facientes, aliquid rapuerint, capitali pæna non puniuntur; & ita seruatur in nostris Curijs, nisi homicidium interuenierit, e contra verò, qui violentie resistunt, etiam si homicidium commiserint, non tenentur: si verò cum turba, & armis parietes effregerint, atque rapuerint, capitali pæna puniuntur: grauior iniuria est, quæ à pluribus fit.

Quando semel. *Ex decisione eiusdem 173. Nicolai Boerij.*

VIS PRIVATA.

Cap. I.

Vbi quis ad res ablatas per vim, autem metum, vel dolum agit, res ipsas in libello exprimere opus est.

Vbi quis. *Ex decisione Rota Romana 186. Agidij Belamæ.*

Eximens carceratum pro debito, qua pena puniatur. Cap. II.

Cvm quis pro debito ciuili carceratum ab executorum manibus eripit, vim priuatam committit, dicitur. Pro qua relegationis pena imponi debet, cuius loco, huiusmodi plebeis ad penam triennium per biennium condemnauimus.

Cum quis. *Ex decisione Consilij Neapolitani 442. Vincentij de Franchis.*

VVLNV S.

Cap. I.

Si reus fugiens à familia Curie vulneratur, nullatenus vulnerantem teneri iudicatum est.

Si reus. *Ex decisione Extravaganti 30. Petri Carsæ à Toledo.*

De pena vulneris illati à clerico, Vicario Episcopali. Cap. II.

Cvm ageretur de pena Diacono imponenda, qui sui Episcopi Vicarium, cum scimitarra denudata, in via publica aggressus est, & coram pluribus personis, ac

nis, ac ferè in Episcopi conspectu, illum in brachio vulneravit, eò qd ab ipso Vicario pluries reprehensus, & demum ob non accessum ad facies conciones, multatus fuerat, & pro ipsa multa, eadem die in Palatio detentus est: Dixi, tuta conscientia, ad trirèmes per tricinum condemnari posse, quoniam iniuria officiali facta, atrox dicitur, Item cum ex causa officij, & contra primum Episcopi ministrum, maiori etiam poena de primario Episcopi ministrum, nãm & alapa tantum officialem percutiens, etiam ob priuatum inimicitiam, nulloque officij pretextu, mortis poena plecti potest. quæ sententia licet multis habeat contradictores, tamen nullam dubitationem recipit, quando officij contemplatione facta est. Etiam officiali ecclesiastico facta iniuria atrox dicitur, atque eadem poena puniendus est, quasi seculari iudici facta esset. Poena trirémium Clericis non inueniunt, præsertim quando Sacerdotes non sunt, & excessus magnus existit. Hæc poena contra clericos maximo in usu est.

Cum ageretur. *Ex resolutione criminali 87. Petri Calli.*

Vulneratus, an ex intervallo ex vulnere præsumatur mortuus. Cap. III.

Cum plures Medici vulnus lethale esse, dixerint, nihil refert, vtrum vulneratus breui, vel post longi intervallo mortuus fuerit, quoniam illorum iudicio standum est, atque ex vulnere decessisse præsumitur, cum verò dubitatur, vtrum lethale fuerit, in mitiorem partem inclinare decet, atque extraordinariam penam imponere, quoniam, vbi de hominis vita agitur, probationes dubie ad mortem inferendam non sufficiunt: At si infra modicum intervallo moreretur, præsumptio est contra vulnerantem. De iure autem Canonico semper contra percussorem præsumitur. Si vulneratus curam adhibere nolit, & a Medicis, vel Chirurgis peritis mederi, & postea moriatur, vtrum vulneratus ordinariè plectendus sit? Lethaliter vulneratus, pro occiso habendus est, si vulneris qualitas, Medicorum arbitrio ad vitam, & mortem se habere poterat, in dubio de vulnere tantum puniendus est. Propterea practici articulare consueverunt, pro percussore, quod vulnus lethale non fuerat, Item Medicorum iudicium incertum, & fallax esse, quòd vulnere ex longo intervallo mortuus est, quia Medicis, & Chirurgis non obtemperauerit, sed cibis, aliisque rebus interdicitis usus fuerit, quod ex immoderato cibo, & potu, febri correptus est, aut ex alia infirmitate obierit: Idò; domesticis, Medicis, Chirurgis, atque vicinis notum sit, quos ipsi dictis articulis examinari petat: Vbi vulnus exiguum datum esset, ex febris acuta, atque rabida superuenisset, ex vulnere mortuus non præsumitur. Si vulneratus in parte superiore capitis, post quadraginta dies perierit, non ex vulnere, sed ex mala cura mortuus præsumitur.

Cum plures. *Ex decisione Camera Imperialis 111. parte 2. Andrea Gallii, & decisione Consilij Cathalonie 78. Ludovici Peguera, & decisione Senatus Burdegalenfis 333. Nicolai Boerij.*

Finis secundi Tomi Digestor. Nouiss. Iudiciorum materiam continet.

Sub correctione Typographica Angeli Cantinij I. V. D. Florentini.

Cap. IV.

Hieronymus ob plura delicta ad trirèmes ad remigandum condemnatus, vt se mancum atque inhabilem redderet, arrepto gladio, se grauitur supra manum percussit, ac vulnerauit, ita vt inhabilis omnino factus meritis. Nulli dubium esse potest, quia puniti debeat, ita vt etiam sub flatu de alios vulnerantibus contineatur. Ideo certi iuris est, percipientem seipsum animo vulnerandi, etiam si mors non sequatur, capite plectendum esse.

Hieronymus. *Ex decisione Consilij Neapolitani 44. Thomæ Grammatici.*

Vulnus procuratori datum, vel colligantem, & quando præsumatur datum ex causa litis. Cap. V.

Post tres, procurator obtinentis ad partes profectus ad Curiam rediturus, vt super fructuum liquidatione lites terminaret, succumbentes illum Placentie pluribus vulneribus affecerunt. Et cum dubitaretur, vtrum ex causa litis, vulnere illata esse, præsumatur, ita, vt Bullæ Alexandrinæ locus sit, pro affirmatiua conclusum fuit, Quoniam si nulla alia causa apparet, ex illa præsumitur, pluralitas factorum, & actuum non præsumitur, & ita pluries in diuersis causis decisum fuit. Etiam si extra Curiam procurator, vel colligans offensus esset, Alexandrinæ locum esse, aliqui conclusum fuit: qm Alexandrinæ vsque ad Bullam Cœnæ Domini extenditur, & hoc de offensione extra Curiam loquitur, alias Bulla Alexandrinæ parum, aut nihil deseruiat, cum quis extra partes Urbis, vel saltem ad quatuor miliaria colligantes offendere possit. Quare Alexandrinæ de offensione lite pendente extra Curiam intelligenda est.

Post tres. *Ex decisione Rotæ Romanæ 868. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomæi, & decisione 102. parte 2. Iacobi Patet.*

Vulnera præsumuntur data ex causa litis, nisi alia causa separata probetur. Cap. VI.

Quid si probetur ex causa emptionis bonorum homicidium factum esse, cum ipsius rebellis bona pro Camera Apostolica venderentur, atque emptor interfecisset fuisse? Cum post quinque dies emptionis commissum esset, & super illius bonis lites inter occisorem, & interfectum agerentur, ex causa litis factum esse, dicendum est, quoniam propter modicum temporis intervallo inter emptionem, & necem, occisorem istam causam ignorasse præsumitur, idem si sciisset, quia lis ipsa occisionis causam præbuit, nam si verum ius pretendisset, vtique non emisisset, vt se à molestijs liberasset, Itaque lis ipsa homicidio causam præstitit. Ipsa Alexandrina etiam offensionem occasione litis factam verbis expressis comprehendit.

Quid. *Ex decisionibus eiusdem 864. & 894. parte 3. lib. 3. in Nouissimis Tholomæi, & 103. par. 1. Iacobi Patet.*

INDEX DIGESTORVM NOVISSIMORVM

MATERIARVM IVDICIORVM CRIMINALIVM SECVNDVM ORDINEM TITVLORVM.

ABIGEVS.
Bene quis sit & quæ pena puniatur. Cap. 1.
De eodem. Cap. 2.
ABIVRATIO.
Abivratio heresi sunt reitrenda beneficia. Cap. 1.

ABOLITIO.
Abolitio quid sit & quomodo sit. Cap. 1.
Abolitio quis concedat. Cap. 2.
De eodem. Cap. 3.

ACCUSATIO.
Accusatio præscripta an possit inquiri. Cap. 1.
Accusatio delicti occultis an præstetur. Cap. 2.
Præscriptio delicti dupliciter quando recipitur. Cap. 3.
Syndicus potest accusare pro omni re. Cap. 4.
Accusatio quomodo ad heredem transeat. Cap. 5.
De eodem. Cap. 6.

INFAMIA IN CRIMINALIBUS QUANDO PERIMIT, ACCUSATIO MORIVM.
Cap. 7.
Accusatio quando ad omnes pertinet. Cap. 8.
Laici quando accusant clericum. Cap. 9.
Accusatio quando fiat contra plures. Cap. 10.
Accusatio quando est incerta. Cap. 11.
In libello accusatoris quæ ex præcedenda sunt. Cap. 12.
De eodem. Cap. 13.

ACCUSATOR QUANDO DENIGRARI POSSIT.
Cap. 14.
Vxor & filii admittuntur ad accusandum. Cap. 15.
Accusator an & quando possit retractare. Cap. 16.
Dici delictum quando exprimitur in accusatore. Cap. 17.
Accusator quis sit quomodo puniatur. Cap. 18.
Subscriptio prædictæ de iure non intelligitur ad penam valentem. Cap. 19.

ACCUSATOR CALUMNIOSUS AN CONDEMNIATUR IN EXPENSIS.
Cap. 20.
Accusator absente quando accusatus aliquando possit. Cap. 21.
Accusatio compertæ iure sanguinis autem hereditario. Cap. 22.

ADULTERIUM.
Adulterium in seculo cognoscitur quem perimit. Cap. 1.
Vxorem habens non puniatur de adulterio, sed de stupro si cum soluta. Cap. 2.
Culpa cum meretrice nupta an sit puniabilis. Cap. 3.
Accusatio adulterii quomodo perimit. Cap. 4.
Accusatio adulteri an & quando irascitur ad heredem. Cap. 5.
Contra adulterem an iudex ex officio procedat. Cap. 6.
Vxor quomodo accusat maritum de adulterio. Cap. 7.
Super adulterio non proceditur per inquisitorem. Cap. 8.
Adulterium requiritur probare iurata. Cap. 9.
In adulterio deprehensus etiam securus ante habentes sunt coactores manifesti. Cap. 10.

ADULTERIUM QUANDO SIT MANIFESTUM. ET QUOMODO PROBETUR.
Cap. 11.
Adulterium commissum, alter ex coniugibus potest rei uxorem persequi. Cap. 12.
Dici quando amittitur propter adulterium. Cap. 13.
Hæres extraneus aliquando possunt opponere de retentione testis ob adulterium. Cap. 14.

Vxor PROPTER ADULTERIUM QUANDO DOTEM NON PERDIT.
Cap. 15.
Vxor quando perdit dotem & successorem mariti. Cap. 16.
Osculum luxuriosum quale esse debeat ut dicitur amittatur. Cap. 17.
Vxor quando excipitur de adulterio mariti ad amissionem bonorum. Cap. 18.

ADULTERII PENA QUI SANCTA FUERINT.
Cap. 19.
Nepotes pro adulterio cum incestu puniuntur gladio. Cap. 20.
Maritus non reuocat vxorem condemnatam ante verberationem. Cap. 21.
Per concubinum maritus cum adultera, veniam censuræ concessam. Cap. 22.

Venia ADULTERII POSSIT DARI SUB CONDITIONE.
Cap. 23.
Adulterium aliquando non puniatur. Cap. 24.
Socii incestus adulteri aliquando non reuocant. Cap. 25.
Adulterium aliquando non puniatur. Cap. 26.
Mulier nupta meretrice de adulterio puniri potest & obi. Cap. 27.
Quæ. Cap. 28.
Ex confessione adulterii incitetur ad satisfactionem non potest sequi condemnationem. Cap. 29.
Adulterio mutua compensatione ablato, vitium patri competat alio. Cap. 30.

ADULTERIUM QUINQUENNIO VELI PRÆSCRIBITUR, & QUANDO FALLIT.
Cap. 31.
Maritus occidens vxorem adulteram non laudatur nec detem. Cap. 32.
Separatio ibori sit ob adulterium & de quo consilium per confessionem in iudicio criminali. Cap. 33.
Maritus ex interno occidens adulterum puniatur extraordinarie. Cap. 34.

AGGRESSOR.
Quando vxor propter adulterium amittit dotem & alia. Cap. 35.
Aggrediens aliquem cum armis, quæ rem proinde. Cap. 36.
Aggrediens an tentatur si reus aliquem se posuerit, qui occidit. Cap. 37.

AGGRESSOR QUI PRÆSUMATUR.
Cap. 38.
ASSASSINIVM.
Assassinum an proleat perisset. Cap. 39.
Assassinum ex quibus verbis inducitur, & quomodo cognoscatur. Cap. 40.
Assassinum per quos committi datur. Cap. 41.
Assassinum quomodo probetur. Cap. 42.

APOSTATA.
Apostata verus quis sit & quis impetrare de illius. Cap. 43.
De eodem. Cap. 44.
De eodem. Cap. 45.
Regularis habet tunc cooperum de desertione an sit apostata. Cap. 46.
Regularis si fiat apostata & delinquat an perdat privilegium fori. Cap. 47.

ARMATA.
Arma quo iure fuerint prohibita. Quæ sint loca proleolenda. Cap. 48.
Armes prohiberi legem ex his. Cap. 49.
Statum an de parantur armis non habeat locum contra eum qui cum armis capitis non est. Cap. 50.
Commodatus an mater, qui a bellatoris capitis est, an repetere possit. Cap. 51.

STATUS A PROHIBITA ARME, QUANDO NON COMPREHENDAT DELATOREM AD OCCIDENDUM BANNIUM.
Cap. 52.
Armorum appellatio quid veniat in Statuto. Cap. 53.
Edictum contra desertores armatos non comprehendat qui per statum autem de se se per erant. Cap. 54.
Arma etiam clericorum in missis capitibus acquiruntur. Cap. 55.
Arma clericorum, quæ sint, & an ipsi & religiosi temporalia de se se possint. Cap. 56.

AUXILIUM.
Qui presens est maleficio quando dicitur auxiliium præstare. Cap. 57.
Auxilium maleficio committendo præstari non dicitur obsequio & scientia. Cap. 58.
Auxiliator non condemnatur, nisi consilium de delicto principis. Cap. 59.

BANNVM.
Sententia banni an sit diffinitiva, vel inter luctatoria, & an irrita in infamia. Cap. 60.
Bannum non est feudum ad loca confederata. Cap. 61.
Pacti ex conventione an possint bannum reuocare. Cap. 62.
Effectus banni quando solui non possunt. Cap. 63.
Bannum dari non potest ex causis minus noventibus, quæ non reus abluatur. Cap. 64.
Bannum quo ordine & pro quo delictis imponi debeat. Cap. 65.
Bannum quid sit quomodo sit, unde dicitur. Cap. 66.
Sententia banni an requiratur aliam citationem. Cap. 67.
Contra sententiam banni non potest de nullitate dici post 13 annos. Cap. 68.

BANNITVS.
Fermum vel homicidium manu delictum sit, si pro viroq; mortis pena imposta est. Cap. 69.
Præmissis capitibus bannum non debet officialibus. Cap. 70.
Bannum citatur pro alio delicto quomodo comparet. Cap. 71.
Conuictus pro causa civilis, bannum non potest, nisi ad effectum civilis. Cap. 72.

BANNITVS IN CONSUMMATIONEM NON FACTA PURGATIONE, AN ADMITTATUR AD PROBANDUM INNOCENTIAM.
Cap. 73.
Bannum alioquin ante bannum instans prosequi non potest. Cap. 74.
Bannum ut appellat. Cap. 75.
Contra bannum sit immisso bonorum sine citatione ex eadem. Cap. 76.

CONTRA BANNUM SIT IMMISIO BONORVM SINE CITATIONE EX EADEM.
Cap. 77.
Bannum. Cap. 78.

Index Tomi Secundi.

Banniti omnes sunt hostes Imperii, eorumque bona occupantur. cap. 9.

Bannitus ex quibus censetur resistens etiam ad iniuriam. cap. 11.

Cadaver banniti spoliens quomodo puniendus. cap. 12.

Bannitus in commendam non potest per procuratorem accusari. cap. 13.

Bannitus non perdit beneficium statuti propter publicam utilitatem condici. cap. 14.

Minor an banniri possit. cap. 15.

Fili banniti in consequentiam per statutum propter bannum patris an admittendi sint ad defensionem. cap. 17.

Bannitus transiens cum parte confesso absolendus est. cap. 18.

Bannitus an possit aliquid sine causa iuris asserti. cap. 19.

Bannitus captus in exercitum sentit quid opponere possit. cap. 20.

Bannitus securus potest mitti legatus ad locum ubi bannitus est. cap. 21.

Bannitus an possit offendi & occidi de iure communi & per statuta. cap. 23.

Appellatio pendente bannitus offendi non potest. cap. 24.

Occidit bannitum pro interese privato an & quando puniendus. cap. 25.

Pater vel filius an possint occidere, vel mandare occidi maritum, vel patrem bannitum. cap. 26.

Sententia banni securitatis pendente lata non valet. cap. 27.

Agnati quas nullitates contra sententiam banni opponere possunt. cap. 28.

Processus contra offendentes bannitum vigore statuti & quando impediri possit. cap. 29.

De pena falsi asserentis se bannitum occidisse. cap. 30.

BESTIALITAS.

Bistulitas non completa morte punitur. cap. 1.

Cornu inter Indos, & Christianos quomodo puniuntur. cap. 2.

BLASPHEMIA.

Blasphemia per que verba indicatur, et statuto puniuntur. cap. 1.

De eodem. cap. 2.

De eodem. cap. 3.

Blasphemia est mixta fori & ab utroque punitur. cap. 4.

Induct blasphemus variis modis quomodo vitiis punitur est. cap. 6.

Incidentia contra imagines Christi vel B. virginis morte puniuntur. cap. 7.

BERROARII.

Berroarii, & minitribus iussu vtrum credendum sit. cap. 1.

Berroarii, & executoribus referentibus fuisse verberatos, an credendum sit. cap. 2.

Executores capitis rei an possint illum resistenter occidere, et vel offendere. cap. 3.

Servientes executorum in territorio alterius puniendi sunt. cap. 4.

CALUMNIA.

Calumnia quomodo probatur. cap. 1.

Calumniator solus quomodo puniendus. cap. 2.

CARCER, ET CARCERATUS.

Carcer quid sit. cap. 1.

De eodem. cap. 2.

Carcer aliquando credit in penam. cap. 3.

Carceratus an possit introduci per palium vel statum. cap. 4.

Diffusor an gaudeat privilegio carceris. cap. 5.

Mulier an possit in carceribus detineri. cap. 6.

Sexus an possit carcerari pro debito civili. cap. 7.

Frater ad instantiam fratris credituri non potest carcerari. cap. 8.

Sacerdos pro deo non potest carceribus mancipari. cap. 9.

Persona que carcerari non possit in quibus. cap. 10.

Doctores, & medici quando gaudent privilegio ne possint carcerari. cap. 11.

Carcerari quando quis debeat, & quomodo custodiendus sit. cap. 12.

Captura pro quibus debitis est permessa. cap. 13.

Carceratus quando debeat fideliter servari. cap. 14.

Quando in despectum pene pecuniaria imponitur corporalis. cap. 15.

Quis sit fideliter servari relaxandus. cap. 16.

Pro facti legi ratio an sit fideliter servari relaxandus. cap. 17.

Offendens de iure non est fideliter servari commendandus. cap. 18.

Carceratus sub fideiussione, & sub custodie in vinculis esse dicitur. cap. 19.

Reo non potest carcerare extortorem Regis. cap. 20.

Domini ob priuatum carcerem seruo adultero datum qua pena puniatur. cap. 21.

Regentibus ad ob metum carceris est nulla. cap. 22.

Carceratus etiam damnatus sacramenta danda sunt. cap. 23.

Carceratus non condemnatus occidentem qua pena puniatur. cap. 24.

Iussu vel iniussu carceratus vtrum amittere debeat extra penam. cap. 25.

Eundem in carcere effugisse, qua pena puniatur. cap. 26.

Carceratus iniussu, an possit fugere de carceribus, & ire ad locum. cap. 27.

perire. cap. 28.

Carceratus pro criminalibus non potest commendari pro civilibus. cap. 29.

Carceratus in exilium condemnatus, quare possit recommendari a credituribus. cap. 30.

Carceratus nulliter potest recommendari pro debito vero. cap. 31.

A captura, an & quando possit appellari. cap. 32.

Captura iustificata superuenientis notitia rei in citatione deducenda. cap. 33.

Carceratus declaratus nulla indulgentia non potest recommendari pro debito, etiam confessio. cap. 34.

Carceratus iniussu a tertio recommendari non potest. cap. 35.

Captura nulla non approbatur per contentum prefatum, per quam liberatus est. cap. 36.

Captura quando sit valida pro suspensione fugae. cap. 37.

Carceratus confugiens ad Ecclesiam quando gaudeat immunitate. cap. 38.

Carceratus pendente securitatis tempore, an & quando liberandus sit. cap. 39.

Nullus carceratus potest relaxari absque iudicis licentia. cap. 40.

Carceratus quomodo relaxandi sub dictis fuisse. cap. 41.

Carceratus quando relaxatur publico processu. cap. 42.

Carceratus appellans non debet relaxari. cap. 43.

Carceratum, vel captum pro debito eximere, ad quid teneatur. cap. 44.

Eximere carceratum aut famulatum eximere vel fugientem aut familia resistit quomodo puniatur. cap. 45.

Carceratus pro causa criminali non potest recommendari pro iussu debito. cap. 46.

COLLUSIO.

Collusio quomodo probatur. cap. 1.

Collusio quomodo presumitur. cap. 2.

Sententia per collusum est nulla. cap. 3.

De eodem. cap. 4.

Propter collusionem causa remittitur ad forum fisci. cap. 5.

COMMENTARIENSIS.

Custos carceris aliquando excusatur de fuga carcerati. cap. 1.

Carceratus liberatus a iudice an possit detineri per commentariensem. cap. 2.

Commentariensis quomodo solvendum sit salarium, & expensa. cap. 3.

Custos carceris sine eius sociis, quomodo teneatur de fuga carcerati. cap. 4.

Custos tenetur credituri pro debitor fugiente de carceribus, & quid iudicet. cap. 5.

Custos an teneatur de fuga carcerati liberandi, vel condemnandi. cap. 6.

CONFESSIO IN CRIMINALIBUS.

Confessio coram incompetente iudice an & quando probet. cap. 1.

Delictum ad quem officium probetur per confessionem extrajudicialem. cap. 2.

De efflu confessionis extrajudicialis delicti. cap. 3.

Confessio facta in tormentis, vel in vinculis, & compediis an probet. cap. 4.

Confessio metu tormentorum facta non valet, si indicia non praecedant. cap. 5.

Adversus confessionem minoris resistit non conceditur. cap. 6.

Confessio prodigi ab iudice sine curatore, & an puniri possit. cap. 7.

Confessio in criminalibus non quam dixerit. cap. 8.

Confessio in criminalibus quando sufficit ad condemnandum. cap. 9.

Confessio quando possit renouari. cap. 10.

Poenae temperatur propter confessionem spontaneam. cap. 11.

Per confessionem qualificatam, an, & quando quis possit puniri ordinari. cap. 12.

Confessio minoris sine curatore de consuetudine valet. cap. 13.

Confessio potest excipere contra confessionem factam in tormentis. cap. 14.

Confessio delicti emanata ali, alio indicio criminali instantia primi perempta, nihil operatur. cap. 15.

Confessio iterata sufficit si est conformis indicio. cap. 16.

CONDEMNATIO.

Condemnatio in criminalibus quando fieri debeat. cap. 1.

CONVICTI.

Statutum super convicto an locum habeat in confessione. cap. 1.

Convictus ad sui defensionem seculi allegari, ad eundem est. cap. 2.

Convictus an possit puniri absque confessione. cap. 3.

Convictus de homicidio per reles, & confessus, cum qualitate poenae in secunda instantia qualitate probare. cap. 4.

CONVITIUM.

Litterarum comparatio facit indicium libello famoso. cap. 1.

Veritas convicii probatur per libellum famosum an excuset. cap. 2.

Inveniens famosi libellum, aliusque ostendens, an de eo puniendus sit. cap. 3.

Pena libelli famosi qua sit. cap. 4.

De eodem. cap. 5.

CRI-

Index Tomi Secundi.

CRIMEN.
Crimin. primum quomodo differat a publico. cap.1
Ex. inuasiōe & depredatione, quod crimina orta sint. cap.2

CVLPA.
Culpa quando imputari non possit. cap.1
Culpam probat delictum adhiberi creditur. cap.2

DEFENSIO.
Vim vi quomodo repellere liceat. cap.1
Interf. p. partis quale debeatur pro homicidio ad defensionem cum ex. cap.2
Pro defensione honoris quomodo liceat iniuriam repellere. cap.3
Vulnere ad sui defensionem aggressores occidere licuit. cap.4
Homicidium ad sui defensionem an & quando sit p. m. cap.5
Fratres pro fratri defensione an alterum occidere possit. cap.6
Delicti quādo dicatur ad defensionem & quādo ad victimam. cap.7
Defensio se vel alius qui tenetur non p. uisus de delatione or. cap.8
Defensio permittitur etiam p. ueniendo contra aggressorem. cap.9
Homicidium ad sui defensionem cum verbis quomodo p. m. cap.10
Recipere sub defensione & p. uisione quid imp. cap.11
Defensiones omnibus rei concedenda esse, & an enunciare pos. cap.12
Reus defensionibus renuntiare non potest, omneque tempore illas proponere ualeat. cap.13
Copia processuum ad aliquando ad defensionem denegatur. cap.14

DE F. N. S. Q. R.
Defensio necessaria ut esset a voluntaria, & an ipse debet i. ad. cap.1
Famula, & serui in quibus sit necesse, vel voluntaria def. cap.2
Defensio in causis criminalibus, an & quando & quis intervenire possit. cap.3
Defensio quando possit intervenire & sub qua cautione, & quando possit alium substituere. cap.4

DELICTVM.
An omne illicitum & contra bonos mores dicatur delictum. cap.1
Delictum maius quā sit, & quando punibile. cap.2
Palliatum non facit delictum atrox. cap.3
Delictum atrox, est si contra multitudinem fiat. cap.4
Delictum ex quo circumstantia fit atrox, & quando dicatur fallum in capitulo vel in ebor. cap.5
Delictum quomodo probetur. cap.6
De eodem. cap.7
Delicti tractatum sciens an & quando reuelare teneatur. cap.8
In delictis, confidetur animi delinquentis, ut ordinaria p. m. cap.9
Impugnatio. cap.10
Ex pluribus, per quoslibet eod. vel factis, quot delicta facta sint & p. m. imp. cap.11
Delictum quomodo praescribitur, item praescriptio immediata. cap.12

DELINQVENS.
Statutum contra delinquentem in ecclesia, non comprehendit eum qui in officio. cap.1
Delinquentis queri quis dicatur de die, ad effectum p. m. imp. cap.2
Delinquentis queri quis p. m. puniatur, & an de auxilio teneatur. cap.3

DEPORTATVS.
Deportatus p. m. mortis confinari potest, & quid in alijs p. m. i. cap.1
Deportatus p. m. p. m. confinari potest, & quid in alijs p. m. i. cap.2

DEPORTATOR.
Deportator quā p. m. p. m. cap.1
Equitas cuiusdam alterius de exceptibus, quā p. m. p. m. cap.2

DENUNCIATOR.
Denunciator de delictis, quā p. m. p. m. cap.1

DOLVS.
Dolus atrox quis sit, & quis praesumptus. cap.1
Dolus quando probatur in causa fraus pacis publicae. cap.2
Dolus quomodo probetur, & quando excusetur. cap.3
Dolus an vitiet ingressum religionis. cap.4
Dolus quid sit, & quomodo p. m. cap.5
Dolus non efficit peruium tendi intra dimidium i. i. p. m. cap.6
An efficit quando fit in dolo, ut teneatur. cap.7

DVELLVM.
Duellum ad effectum inhabilitatis ad beneficia, debet probari in clerico. cap.1
Locus vulneratus in duello, quando sit inhabilis ad beneficia. cap.2
Procurator alterum cum armis quā p. m. p. m. cap.3
Duellum & p. m. capite puniuntur in duello vero, & quale sit. cap.4

EXILIVM.
Exilium quātoque sit, & an alter loci non prohibitus sub altero

incluatur. cap.1
Exilium in concessione castris, quando intelligitur de deportatione. cap.2
Exilium tempus delictorum pro tempore carceris possit sententia etiam si delictum sit pro creditur. cap.3
Exilium sit, & quando p. m. cap.4
Exilium ex quo casu sit p. m. cap.5
Centra frangentem exilium non potest exqui pena nisi praecedat sententia. cap.6

EXCOMMUNICATIO.
Excommunicati in iure, quando teneatur. cap.1
Excommunicati generaliter cum clausula in iure non teneatur ad sui particulari de iure. cap.2
Excommunicatio potest a quatuor praescribere. cap.3
Excommunicati iure sit, & quando teneatur. cap.4
Inter species excommunicationis nulla est differentia, & quomodo fiat anathematizatio. cap.5
Sententia excommunicationis an, & quādo fieri possit, sine scriptis. cap.6
Excommunicatio quā sit, & quādo interuentoria. cap.7
Licentia per iudicem in iure excommunicati non potest. cap.8
Arrestati qui recessit a Curia, an possit excommunicari. cap.9
Citati contumaces ante litem contestatam, quando possit excommunicari. cap.10
Excommunicatus pro debito non liquido, offerenti satisfacere non potest p. m. cap.11
Excommunicati an possit fieri ex nunc prout ex tunc. cap.12
Excommunicati quando possit denunciari possit appellatio. cap.13
Declaratoria contra super excommunicatione per via attentis. cap.14
A. Can. & quando super excommunicatione per Regiam decretum declaratoria fieri possit. cap.15
Declaratoria in iure communi fieri possit, & alij, citatio. cap.16
Si principalis esset obdure per exceptiones praedictas, & excommunicari non potest. cap.17
Declaratoria vigore executorialis quando fieri potest citatio praecuratore. cap.18
Monitorium ad effectum declaratoria quando dicatur valde ex catholico. cap.19
Excommunicatus pro manifesta offensa quando non censetur ob excommunicationem voluntaria. cap.20
Excommunicatus an probetur per denunciatum. cap.21
An probetur per petitionem absoluti. cap.22
An probetur per declaratoriam, & brachium seculare. cap.23
Non probatur per cedulas in iure efficit. cap.24
Sacilegius prius debet excommunicari quam puniri per iudicem. cap.25
Declaratoria excommunicationis quā sit, & nil plus operetur. cap.26
De excommunicatione ob violentiam in ecclesiasticis. cap.27
Quot requiruntur, & excommunicationem incurrat ob violentiam in clericis. cap.28
De eodem. cap.29
Percutiens clericum depositum, quando incidit. cap.30
Praetor, Pater, vel magister an percutiendo ecclesiasticos incurrant. cap.31
De clerico seipsum percutiente. cap.32
Excommunicatio praesumptum durare. cap.33
De eodem, & quando probetur absolute. cap.34
Sententia excommunicationis an, & quā sit p. m. in iure. cap.35
Ignorantia an possit allegari aduersus excommunicationem generalem in synodo factam. cap.36
Excommunicatio an impedit impetrationem rescipi. & faciat processum nullum. cap.37
De eodem. cap.38
Excommunicatio quando fit iussu a iure, semper tunc, sed cap.39
pellari possit, & quare. cap.40
Dominus an possit incutere p. m. contumaciam praedictam. cap.41
Qui ligatus non est per constitutionem, non indiget absolute. cap.42
Quādo excommunicatio est iniusta, & quando sit iusta. cap.43
Excommunicatio per contradietam lata quando sit nulla. cap.44
De eodem. cap.45
Excommunicatio lata vigore citationis alternativa an ualeat. cap.46
Minor an, & quando possit excommunicari. cap.47
De participantibus cum excommunicatis de maiori. cap.48
Excommunicandi qui sint, & quando. cap.49
Excommunicatio lata contra tertium aliquando est nulla. cap.50
Insurrexerunt in excommunicatione quomodo probatur. cap.51

EXCOMMUNICATIO.
Excommunicati qui sint iure p. m. i. i. cap.1
Percutiens clericum excommunicatum ipso iure incutit. cap.2
Clericus excommunicatus an, & qui teneatur dicere bonas. cap.3
Excommunicatus pro amon. eff. p. m. i. i. cap.4
Excommunicatus non opponit compositionem replicando. cap.5
Excommunicatus an, & quando possit petere restitutionem in integrum. cap.6
Excommunicatus petens absolutiorem ad cancellum, quid probare debeat. cap.7

Index Tomi Secundi.

Ad pro absolutione aliquid absolendum sit.	cap.8	Dicens falsum testimonium non iuratus puniatur de falso.	cap.16
De eodem.	cap.9	Testis falsus in causa capitali puniatur morte.	cap.17
Excommunicatus an, & quando caratur ecclesiastica sepultura.	cap.10	De eodem, & quid si reus habuit gratiam.	cap.18
Quo absolui possit.	cap.11	Testis deponens falsum in causa non capitali quomodo puniatur.	cap.19
E communitate quid interdicatur, & quid permittitur.	cap.12	Testis falsus contra seipsum quomodo puniatur.	cap.20
Executio potest acceptare beneficium. Et operari prebendam.	cap.14	Testis, falsus, & corruptus tenentur civiliter ad damnum.	cap.21
Excommunicatus quando non suffragetur absolutio generalis.	cap.16	Constitui falsitatem quomodo puniendus.	cap.22
Ad & quando procuratorum constituitur.	cap.17	Testis falsus deponens in crimine publico non capitali, quomodo puniendus sit.	cap.23
Excommunicatus quae possit in iudicio principaliter & quae secundario.	cap.18	Testis & accusator falsus in crimine preditionis patriae, morte puniatur est.	cap.24
Excommunicatus an perat restitutionem in integrum.	cap.19	FALSI TAS. In scripturis.	
Excommunicatus non potest fieri religiosus.	cap.21	Decretum de conscientia falsi instrumenta an habeat locum in mandante falsum deponi.	cap.1
Excommunicatus potest facere omnes contra ecclesiam.	cap.22	De falsitate praesumpta ex atramenti diversitate in scriptura.	cap.2
Excommunicatus non quoniam potestur fructibus ecclesie collatis beneficiis falsis per excommunicationem an valeat.	cap.24	De iudicio falsitatis testamenti contra notarium, & de pena propter ipsam imponenda.	cap.3
EXCVSATIO.			
Excusationes quando, & quomodo proponenda.	cap.1	De iudicio falsitatis.	cap.4
Excusator Regis citatus ad curiam an sit admittendus.	cap.2	Probatio falsitatis excludit purgationem.	cap.5
Excusationes iuris non proponuntur sine mandato, sicut facti praefici.	cap.3	De iudicio falsitatis.	cap.6
Tauperatis causa an, & quando sit sufficientis excusatio.	cap.4	Error licet etiam, & cum culpa non facit falsitatem praesumit.	cap.7
Excusatio per locum criminis in articulo mortis falsitatem valeat.	cap.5	FALSI TAS. In scripturis.	
F A M A.			
Fama quid, & quaeque sit, a quo originem habeat, & quomodo probetur.	cap.1	Duo instrumenta in diversis civitatibus ab eodem confecta, quomodo a falsitate saluatur.	cap.8
Fama an, & quomodo probet.	cap.2	Apud illud ad indicationem facta a iudice manu propria quando reddat scriptum de falso suspectum.	cap.9
Fama quando relevari non oportet probandi.	cap.3	Falsitatis autem quis habendus sit, si neque scriptis, vel qui recipiatur.	cap.10
Fama obitu quando non conficiat ordinem in negligentia.	cap.6	Falsitatis suspicio erit ex scriptura contra stylum Curiae.	cap.11
Qua fama obitu longinquae constituitur ordinem in negligentia.	cap.7	Falsitas committi potest in sua nulla, & in instrumento nullo.	cap.12
Fama quomodo per testes probata dici non potest.	cap.8	De falsis accusantem in quem penam incidat.	cap.13
Fama an cum uno teste sufficiat ad probandum in criminalibus, ubi civiliter agitur.	cap.9	Falsitas in litteris Regis, quibus res non sit, quo puniatur.	cap.14
Fama effectus qui sint.	cap.10	Falsas faciens litteras Regis, sed non perfectas, quomodo puniendus.	cap.15
De eodem.	cap.11	De eodem.	cap.16
Fama quomodo probatur de Syro Rota.	cap.12	Penam canonica contra falsantes litteras Regis, vel videntes eis se in usu.	cap.17
Fama cum uno teste non sufficit in criminalibus.	cap.13	Violant sigillum aliorum, & aperient litteras an falsum committatur.	cap.18
De fama probandi debet esse iuramentum.	cap.14	De aperiente litteras alienas aut sigillum amovente, committente aut retinente.	cap.19
Fama probatio circa viciniam dicitur in criminalibus fieri.	cap.15	Notarius, qui signat litteras priuatum, & civitatum, ac Principum corruptus, quae pena puniendus. Et cum nobili etiam in crimine falsi torquendus est.	cap.20
De crimine & probatione per famam.	cap.16	Tabellarius non reddens litteras, alioquin occidatur quae pena imponenda.	cap.21
Testes, super fama quales esse debeant.	cap.19	Falsitas per procuratorem commissa, an & quando nocet principali quo ad amittendam causam de re re municipii.	cap.22
Ex duobus famis una praesumatur.	cap.20	De vidente falsi mensuris. Et si compler signa in publicis armis.	cap.23
In famis de iure quomodo probetur.	cap.21	De producente, scilicet falsum capitulum, & super correptione ducunt.	cap.24
FALSI TAS.			
Falsitas inquit in quibus consistat, & de eius specialibus.	cap.1	Prodens falsum capitulum, & testes super eo, an sit puniendus duplici pena.	cap.25
Monetarius qui reddat an rationem Principi non excusatur, si non sunt minoris legationis.	cap.2	Falsitas quomodo probetur.	cap.26
Falsitas monetam aliorum Principum, sed non persiciens qua pena puniatur.	cap.3	Rahura an, & quando reddat instrumentum suspectum de falso.	cap.27
Condemnatus de falsa moneta an, & quando appellat.	cap.4	Suspicio falsi quando pro veritate habeatur.	cap.28
Pondentes & radentes monetam non appellant.	cap.5	Propter falsitatem quando quis perdat causam.	cap.29
Statutum contra monetam aris, falsas habet locum etiam si non per se sit recipitur.	cap.6	De scribente falsas paritatem in suo libro puniatur.	cap.30
Penam falsae monetae, a qua quis extenditur, & quare.	cap.7	Notarius falsa instrumenta conficiens, quomodo in Regno puniatur.	cap.31
Pondentes pecunias quae pena puniuntur.	cap.8	De eodem, & quid si non esset notarius.	cap.32
Expendens monetam falsam, quae pena puniatur.	cap.9	Notarius propter latam causam non cognoscens personas falsum testamentum conficiens, quomodo puniatur.	cap.33
FALSI TAS. In testibus.			
Testis ubi praetenditur falsus, an possit ex eodem processu condemnari.	cap.1	Testes instrumentarii quae fidem faciunt contra notarium falsum instrumentum conficientem.	cap.34
Statutum contra producentes falsos testes habet locum contra principalem, si per procuratorem iudicium fuerint.	cap.2	Responsio quod vult vix instrumentum quomodo formanda sit.	cap.35
De eodem.	cap.3	Fides negativae contra falsum testamentum.	cap.36
Statutum loquens per verba iuris recipiat interpretationem de iure communi.	cap.4	Cassus apostillae & processus, autem tenentur pena falsi.	cap.37
Testes super possessione quomodo reducuntur ad concordiam.	cap.5	FALSARIUS.	
Testis interius quae pars inter se contraria non sunt puniendi de falsitate.	cap.6	Falsificans alia perdat causam per sententiam.	cap.1
Falsitas testimonii quomodo probanda.	cap.7	Falsarius quibus priuandus sit.	cap.2
Testis ex ipso, quod percursum recepit falsum commisit.	cap.8	Falsarius an possit fidem suam relaxari.	cap.3
Super qua falsitate accusatus sit per post.	cap.9	De eodem & quid si statum imponere penam pecuniariam.	cap.4
De intellectione statum quod exiit falsi testibus, cadat a causa, & quando istius verum falsi dicitur possit.	cap.10	De eodem & quid si statum imponere penam pecuniariam.	cap.5
Ob falsitatem testis aliorum nihil meretur, si non probatur.	cap.11	De pena ordinaria, & extraordinaria falsario irroganda.	cap.6
Testis verum falso deponens, anque offensum negans an absolvi deus sit.	cap.12	FISCUS.	
Testis falsi negans cum atinere paritatem quomodo puniendus.	cap.13	Fiscus & Camera unde nomen sumitur.	cap.1
Testis verum falso deponens, & alium ad hoc subornatum quomodo puniatur.	cap.14	De duplici patrimonio Principum, & eorum nominibus & differentia.	cap.2
Testis citatus per Curiam informaliter volens comparere, quomodo puniatur.	cap.15	Fiscum qui habent.	cap.3

Index Tomi Secundi.

<i>Fiscus legatur statuti sui Principis.</i>	cap.4
<i>Fiscus debet iurare de calumnia. & in quibus locis non obstruatur.</i>	cap.5
<i>Privatitatem qui probet fisci vel donataris. & in quibus locis non obstruatur.</i>	cap.6
<i>Fiscus an & quando restituendus.</i>	cap.7
<i>De eodem.</i>	cap.8
<i>Fiscus succedit nato ex incestuoso coni.</i>	cap.9
F V K T V M.	
<i>De eueniente reus furturni. & an vigore statuti possit recuperare pretium.</i>	cap.10
<i>De eodem.</i>	cap.11
<i>Euenit reus furturni quando furtum recuperare pretium.</i>	cap.12
<i>Prentes rebus alienis quando furtum committitur.</i>	cap.13
<i>Prentes rebus falsas committitur furti. & quomodo puniendi.</i>	cap.14
<i>Pro furto commissio in compena. & quomodo agatur contra compen.</i>	cap.15
<i>Cameras tenentes prius cautiones dantur sunt.</i>	cap.16
<i>De furto pecuniarum in gruppi. & quomodo prohibetur.</i>	cap.17
<i>Domini nauti aliquando non tenentur de furto in mari commissio.</i>	cap.18
<i>Pro furto commissio a pluribus. an omnes teneantur in solidum.</i>	cap.19
<i>Furti indicium an sit perpetuum penes aliquem.</i>	cap.20
<i>Si fur confessor alia furta minima. & non confitetur de minori atrox de indicio aliorumque pena puniendus.</i>	cap.21
<i>Receptatores rerum furatarum puniuntur ex fure.</i>	cap.22
<i>Pro quibus furtis imponitur pena mortis naturalis.</i>	cap.23
<i>Pena furti commissio de nocte cum scabulo.</i>	cap.24
<i>Committitur tria furta. & quomodo penam pati debet.</i>	cap.25
<i>Pro unico furto magno qui morte debet.</i>	cap.26
<i>Pro tribus furtis commissis una die noctis. & quomodo penam imponenda.</i>	cap.27
<i>Furti pena non tollitur per restitutionem.</i>	cap.28
<i>Pro furto quando datur facultas inquirendi in domo alterius.</i>	cap.29
<i>Furtum ob necessitatem. & quando debet solui reus pretium.</i>	cap.30
<i>Furtum in bonis debitoris. & quando sit excusabile.</i>	cap.31
<i>Clericus pro furto non est condemnandus ad trivrem. & quomodo penam imponenda.</i>	cap.32
F R A V S I.	
<i>Fraudis suspicio quando cessat.</i>	cap.1
<i>Fraus precepta contrahens ex quibus probetur.</i>	cap.2
<i>Fraus & delicti quomodo probentur.</i>	cap.3
H A E R E T I C I.	
<i>Heresis simpliciter probatur. & delicti suspici ab eo qui dixit se alius fuisse hereticum.</i>	cap.4
<i>Hereticum cuiusque que reuelare debet.</i>	cap.5
<i>Heresis per quos reitet probanda est.</i>	cap.6
<i>Relapsus mortuus in carceribus non debet spoliari. & quando datur relapsus.</i>	cap.7
<i>Propter suspensionem de vehementi an relapsus dici debeat. & an qui possit se obligare ad penam relapsus.</i>	cap.8
<i>De relapsu. & ex quibus qui condemnati possit.</i>	cap.9
<i>Relapsus. an dicitur. si bona fratris heretici sita pauperibus restituit.</i>	cap.10
<i>Quando non sit indicandus relapsus.</i>	cap.11
<i>Per solam confessionem potest hereticus condemnari. & an illam veniatur possit.</i>	cap.12
<i>Hereticus quando datur sponte redire ad Ecclesiam.</i>	cap.13
<i>Si hereticus quando comprehendatur sub statuto.</i>	cap.14
<i>Statutum de si sit hereticus. & quando trahatur ad preterita.</i>	cap.15
<i>De eodem. & quando datur. quod dicitur habet in possessione.</i>	cap.16
<i>De eodem. & an comprehendat nepotes natos post heresim vel si heretici ante.</i>	cap.17
<i>Defendentes reconciliantur. & quomodo confessionum non continentur sub statuto.</i>	cap.18
<i>Statutum de heretico non comprehendit suspensus. & an sit de derogandum. vel dispensandum.</i>	cap.19
<i>Beneficia heretici dicuntur vacare in parochiis Romae ubi sententia lata est.</i>	cap.20
<i>Beneficia inter appellantes ab alio civilis. & an est declarari.</i>	cap.21
<i>Coniunctus de heresi si negat dixisse tenere quod tenet Ecclesiam seculari brachio tradendum est.</i>	cap.22
<i>Continuus. etiam post mortem condemnatur. & hereticus.</i>	cap.23
<i>Fili. & heretici sunt citandi in processu secundo post mortem heretici.</i>	cap.24
<i>De eodem. etiam si hereticus mortuus sit pendente terminacionis sui. & an sit.</i>	cap.25
HOMICIDIUM.	
<i>Stratagemas de homicidio qui proprie dicantur.</i>	cap.1
<i>Occidit in homicidio non habet locum in parochia.</i>	cap.2
<i>Occidit in homicidio. & quando tenetur de homicidio.</i>	cap.3
<i>Occidit in homicidio. & quando tenetur de homicidio.</i>	cap.4

<i>Homicidium non dolo. sed culpa commissum. & in quibus locis non obstruatur.</i>	cap.5
<i>Confessus homicidium an et quando tenetur de homicidio. & quando tenetur de homicidio.</i>	cap.6
<i>Homicidium quando punitur ordinarius. & quando punitur extraordinarius.</i>	cap.7
<i>Homicidium aliquando non est punibile.</i>	cap.8
<i>Homicidium inter quomodo puniendus.</i>	cap.9
<i>Homicidium etiam praestitum non praesumitur. qui emaginat ensi. & quando sedandum.</i>	cap.10
<i>Is qui homicidium causam dat. & quomodo punitur.</i>	cap.11
<i>Mulier occidens alteram baculo. an tenetur de homicidio.</i>	cap.12
<i>Pena homicidii ex quibus causis sit minor.</i>	cap.13
<i>De pena homicidii in rixa commissi.</i>	cap.14
<i>Pena homicidii executi contra innocentem. non liberat rixum homicidii.</i>	cap.15
<i>Homicidium in pro uno vel pro pluribus. & quando punitur.</i>	cap.16
<i>Occidit in homicidio inferentem fratri. & quomodo punitur.</i>	cap.17
<i>Verer se agerant occidens offendentes filium. & quomodo punitur.</i>	cap.18
<i>Qui proicit lapidem non animo occidendi. morte sequitur. & tenetur extraordinarie.</i>	cap.19
<i>De indicio homicidii. & quibus pena confessus obnoxius sit.</i>	cap.20
<i>Homicidium a pluribus commissum. quomodo punitur.</i>	cap.21
<i>Homicidium a pluribus commissum. quomodo punitur. & quid sequitur praeter unum auxilium praestitum.</i>	cap.22
<i>Homicidium a Communi commissum. qui sunt cogendi. & qui aliter puniuntur. & de assistente. & quomodo punitur.</i>	cap.23
<i>Occidit in homicidio an debet pati aliquam penam.</i>	cap.24
<i>Mulier propter abortum. & quomodo punitur.</i>	cap.25
<i>Abortus mulieris servus. quomodo punitur. & quid confidetur. & an in eodem.</i>	cap.26
<i>Abortus procuratus ex proposito. & an quando morte puniatur.</i>	cap.27
<i>De eodem.</i>	cap.28
<i>Abortus interdum nullo modo puniuntur.</i>	cap.29
<i>Mulier qui semel. vel bis procurat abortum. sitque pena plenitudo.</i>	cap.30
<i>Mater si ante abortum. quomodo punitur.</i>	cap.31
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.32
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.33
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.34
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.35
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.36
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.37
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.38
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.39
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.40
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.41
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.42
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.43
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.44
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.45
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.46
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.47
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.48
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.49
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.50
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.51
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.52
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.53
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.54
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.55
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.56
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.57
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.58
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.59
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.60
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.61
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.62
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.63
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.64
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.65
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.66
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.67
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.68
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.69
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.70
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.71
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.72
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.73
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.74
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.75
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.76
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.77
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.78
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.79
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.80
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.81
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.82
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.83
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.84
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.85
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.86
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.87
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.88
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.89
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.90
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.91
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.92
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.93
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.94
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.95
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.96
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.97
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.98
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.99
<i>Mater si ante abortum. & an non occidit. & quomodo punitur.</i>	cap.100

Index Tomi Secundi

INDICIUM

De iudicio per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 1	cap. 1
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 2	cap. 2
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 3	cap. 3
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 4	cap. 4
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 5	cap. 5
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 6	cap. 6
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 7	cap. 7
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 8	cap. 8
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 9	cap. 9
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 10	cap. 10
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 11	cap. 11
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 12	cap. 12
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 13	cap. 13
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 14	cap. 14
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 15	cap. 15
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 16	cap. 16
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 17	cap. 17
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 18	cap. 18
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 19	cap. 19
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 20	cap. 20
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 21	cap. 21
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 22	cap. 22
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 23	cap. 23
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 24	cap. 24
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 25	cap. 25
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 26	cap. 26
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 27	cap. 27
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 28	cap. 28
De iudicio et iuramento per testes et confessorum voce delinquentis de nocte. cap. 29	cap. 29

INDULTVS

Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 1	cap. 1
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 2	cap. 2
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 3	cap. 3
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 4	cap. 4
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 5	cap. 5
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 6	cap. 6
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 7	cap. 7
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 8	cap. 8
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 9	cap. 9
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 10	cap. 10
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 11	cap. 11
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 12	cap. 12
Indultus an alius qui premissis principiis possit capere. cap. 13	cap. 13

INFAMIA

Infamia quomodo probetur per testes. cap. 1	cap. 1
---	--------

INNOCENTIA

Innocentia quomodo probetur per testes. cap. 1	cap. 1
--	--------

INIURIA

Iniuria est facere fides iudici. cap. 1	cap. 1
Iniuria est appellare iuramentum. cap. 2	cap. 2
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 3	cap. 3
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 4	cap. 4
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 5	cap. 5
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 6	cap. 6
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 7	cap. 7
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 8	cap. 8
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 9	cap. 9
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 10	cap. 10
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 11	cap. 11
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 12	cap. 12
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 13	cap. 13
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 14	cap. 14
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 15	cap. 15
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 16	cap. 16
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 17	cap. 17
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 18	cap. 18
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 19	cap. 19
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 20	cap. 20
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 21	cap. 21
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 22	cap. 22
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 23	cap. 23
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 24	cap. 24
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 25	cap. 25
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 26	cap. 26
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 27	cap. 27
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 28	cap. 28
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 29	cap. 29
Iniuria inferior per clericos et monachos. cap. 30	cap. 30

Aligando civilis causa cum criminali emittitur ad penam iniuria. cap. 1	cap. 1
Iniuria facta ad repellendum an. & quando prohibita sit. cap. 2	cap. 2
Ab iniuria qualibet causa excusat. cap. 3	cap. 3
Veritas excusat ab iniuria illata in prebitis. cap. 4	cap. 4
Illata iniuria non est locus penitentia ad eundem penam. cap. 5	cap. 5
Veritas comitatur an excuset iniuriantem. cap. 6	cap. 6
Pronocatus an iniuriam retorqueat possit. cap. 7	cap. 7
Mentiam non locet retorqueri. cap. 8	cap. 8
De iniuria reali facta iniquis Sanctiorum. & eius penam. cap. 9	cap. 9
De iniuria illata per prebitum. & eius penam. cap. 10	cap. 10
Statutum penitentia faciens em iniuriam officialibus. & quomodo compendat. cap. 11	cap. 11
Actio iniuriarum non extinguitur per renocantem. cap. 12	cap. 12
Iniuria verbalis non tollitur honoris primacione. cap. 13	cap. 13
Infamia in actione iniuriarum quomodo evitari possit. cap. 14	cap. 14
Pater solus non potest remittere iniuriam factam filio descendente. cap. 15	cap. 15
Iniuria per reconciliacionem remissa censetur. cap. 16	cap. 16
Iniuria aliquando per desimulationem remissa non censetur. cap. 17	cap. 17
Actionem iniuriarum qui proponat. & quomodo excusate permittatur. cap. 18	cap. 18
Dicens iniuriam quam ab alio audire non excusatur. cap. 19	cap. 19
De percussione facta baculo. & eius pena. cap. 20	cap. 20
De falsis iniuriarum non iniuriantur in iudicio. cap. 21	cap. 21

INQUISITIO

De modo procedendi per inquisitionem etiam stante statuto. cap. 1	cap. 1
Commisarius deputatus ab inquisitore. iudicat illo mortuo. cap. 2	cap. 2
Per inquisitionem proceditur contra eum qui suscitavit iniectionem. cap. 3	cap. 3
etiam si voluit non imitari. cap. 4	cap. 4
Sollemnitate accusationis requiritur in inquisitione. cap. 5	cap. 5
Inquisitio super homine occiso inuenio quomodo fieri possit. cap. 6	cap. 6
De inquisitione nulliter facta ex defectu citationis. cap. 7	cap. 7
Nullitas inquisitionum. & reprobationes testium cumulari possunt. cap. 8	cap. 8

INSULTVS

Statutum puniens insultantem cum armis intelligitur etiam si filius. cap. 1	cap. 1
Aggressor presumitur facere omnia ad sui defensionem. cap. 2	cap. 2

LES MAIESTATIS CRIMEN

Exceptiones delictum non possunt obtemperare. cap. 1	cap. 1
Verba rebellis in secundo cap. non extenduntur ad filios. cap. 2	cap. 2
De eo qui trahit trahentem proditoris. & non rebellis. cap. 3	cap. 3
Sciens trahentem proditoris. & non rebellis. & quomodo puniatur. cap. 4	cap. 4
De eo qui. & an habeat locum in omni Principe. cap. 5	cap. 5
Lesma maiestatis an committatur propter delictum in personam officialis. cap. 6	cap. 6

Carceratum criminis an. & quando teneatur lesa maiestatis. cap. 7	cap. 7
---	--------

Lesma maiestatis teneri eximentes carceratos. aut fuga auxilium dantes. regere debent. cap. 8	cap. 8
---	--------

Extremis carceratum. si reponat in carceres an puniendus. cap. 9	cap. 9
--	--------

De pena legis lesa maiestatis non extendenda. cap. 10	cap. 10
---	---------

Filia constituta in legem sui generis. cap. 11	cap. 11
--	---------

LENOCINIUM

Leno quis sit. & quomodo puniatur. cap. 1	cap. 1
---	--------

Martini in quibus casibus de lenocinio puniatur. cap. 2	cap. 2
---	--------

Mares propter pangeratorem non puniuntur de lenocinio. cap. 3	cap. 3
---	--------

MORS

Regula Cancellaria de notitia obtus an procedat in vacatione per resignacionem. cap. 1	cap. 1
--	--------

An regula habeat locum in provisione per cessacionem commendae. cap. 2	cap. 2
--	--------

Mors quomodo probatur. cap. 3	cap. 3
-------------------------------	--------

De eodem. cap. 4	cap. 4
------------------	--------

De eodem. cap. 5	cap. 5
------------------	--------

Mors quomodo probatur ad effectum vacationis beneficii ad effectum reservationis. cap. 6	cap. 6
--	--------

De eodem. cap. 7	cap. 7
------------------	--------

De eodem. cap. 8	cap. 8
------------------	--------

De eodem. cap. 9	cap. 9
------------------	--------

Censualis pro presumitur mortuus ex prima infirmitate. cap. 10	cap. 10
--	---------

Filius impubes ante matrem decessit. cap. 11	cap. 11
--	---------

Index Tomi Secundi.

De probanda morte iudicis vel vagabundi. cap. 15
De coem. cap. 16
Mors non probatur per productionem testamenti. cap. 17
Omnis in iudicio reservatur ex quibus non probatur. cap. 18
Mors simul quando acquiritur naturali in fideicommissu. cap. 19
Cadastrum sequela non sunt tradenda pro antiquissima. cap. 20
OFFENSIO.
Statutum contra offendentes in domo propria, quod comprehendat. cap. 1
Promissioni de non offendenda exculatur contrarium per offensionem factam in personam primo offendentis. cap. 2
Offendens potest esse pendente ex causa litis fecisse praesumitur. cap. 3
Mortis & iniuriarum faciens aduersarius ex causa litis perdit causam. cap. 4
Bulla Alex. adintra contra offendentes colligentes quando dicitur extra Curiam. cap. 5

PARRICIDIUM.

Parricidium pena quod sit & quando ex causa nuptianda. cap. 1
Parricidium ex causa sententia nuptianda ex causa parricidii & morte puniatur. cap. 2

PAX.

Constitutio fratris & pacis, quod casus comprehendat. cap. 1
De coem. cap. 2
Liberum in causa fratris & pacis prius dandus est. cap. 3
Constitutio fratris & pacis & per coadunacionem hominum & per punitores versetur. cap. 4
Regula proxiimi iuxta fratris pace quod sit. cap. 5
Pax habita a fratre comitibus quod sit & valeat. cap. 6
Prædicti iuramenti potestatem non habent futuri delicti negari. cap. 7
Pax prodita ad eversionem pacis est contra iuramentum. cap. 8
Pax facta de delicto in genere comprehendit etiam qualitercumque. cap. 9
De pax. cap. 10
Tux & remissio datur in mortis articulo. cap. 11
Propter plura delicta quod datur coartacionem pax recipi. cap. 12
Pax an dicatur rupta ab offenso, vel ex non causa. cap. 13
Etiam si non cessat, quod pax punitur. cap. 14
Pax applicanda est. cap. 15
Pax & pax comitibus in iuramento. cap. 16
Pax datur capite capite, solum in iuramento, sine periculo. cap. 17
Pax pax recipi & committi non ab alio iuramento. cap. 18

PECCULATVS.

Pena furti nonquam imponenda sit. cap. 1
Crimen pecculati & residuum quando differant, & quæ pena. cap. 2
Crimen & criminales imponenda sunt. cap. 3

POENÆ.

Pena quod sit & quomodo. cap. 1
Tempus quod sit & quando imponenda, in delictis vel sententia. cap. 2
In delictis perinde quod sit, ut sententia, an tempore delicti, quod postea condenda. cap. 3
Pena per statutum imposta, tunc poenam tollit. cap. 4
Pena pro malicia, si statuto imposta comprehendunt etiam malicia. cap. 5
In poenali quando poena committitur iuxta per sententiam. cap. 6
Poenam relaxant poenam poenam comprehendunt coram, & coram. cap. 7
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 8
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 9
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 10
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 11
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 12
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 13
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 14
De coem. & contra si primo confessus est, & postea negavit. cap. 15
Confessus delictum ad sui delictum, an sit inveniendū poenam. cap. 16
Confessus delictum ad sui delictum, an sit inveniendū poenam. cap. 17
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 18
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 19
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 20
Poenam poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 21
De poena dicitur omnis ad bellum, & in eius locum subrogata. cap. 22
Indes in belli iuribus an poenam mortis imponere possit. cap. 23
De poena poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 24
De poena poenali offendentes aliam in domo propria locum habet. cap. 25

De coem. cap. 26
Pena ordinaria an sit imponenda propter indicia. cap. 27
Pena ex parte dicitur condennatur ex indicio in dubio, etiam. cap. 28
De poena dicitur aliam. cap. 29
De poena dicitur aliam. cap. 30
De poena dicitur aliam. cap. 31
Pena indignatorem Principi qualis sit. cap. 32
De poena dicitur aliam. cap. 33
Pena plures danda sunt qui in uno facto eum vulnerat & alium. cap. 34
Pena duplex extendenda est bis vulnerant, propter statum de. cap. 35
Pena dicitur aliam. cap. 36
Pena dicitur aliam. cap. 37
Pena dicitur aliam. cap. 38
Pena dicitur aliam. cap. 39
Pena dicitur aliam. cap. 40
Pena dicitur aliam. cap. 41
Pena dicitur aliam. cap. 42
De poena dicitur aliam. cap. 43
De poena dicitur aliam. cap. 44
De poena dicitur aliam. cap. 45
De poena dicitur aliam. cap. 46
De poena dicitur aliam. cap. 47
De poena dicitur aliam. cap. 48
De poena dicitur aliam. cap. 49
De poena dicitur aliam. cap. 50
De poena dicitur aliam. cap. 51
De poena dicitur aliam. cap. 52
De poena dicitur aliam. cap. 53
De poena dicitur aliam. cap. 54
De poena dicitur aliam. cap. 55
De poena dicitur aliam. cap. 56
De poena dicitur aliam. cap. 57
De poena dicitur aliam. cap. 58
De poena dicitur aliam. cap. 59
De poena dicitur aliam. cap. 60
De poena dicitur aliam. cap. 61
De poena dicitur aliam. cap. 62
De poena dicitur aliam. cap. 63
De poena dicitur aliam. cap. 64
De poena dicitur aliam. cap. 65
De poena dicitur aliam. cap. 66
De poena dicitur aliam. cap. 67
De poena dicitur aliam. cap. 68
De poena dicitur aliam. cap. 69
De poena dicitur aliam. cap. 70
De poena dicitur aliam. cap. 71
De poena dicitur aliam. cap. 72
De poena dicitur aliam. cap. 73
De poena dicitur aliam. cap. 74
De poena dicitur aliam. cap. 75
De poena dicitur aliam. cap. 76
De poena dicitur aliam. cap. 77
De poena dicitur aliam. cap. 78
De poena dicitur aliam. cap. 79
De poena dicitur aliam. cap. 80
De poena dicitur aliam. cap. 81
De poena dicitur aliam. cap. 82
De poena dicitur aliam. cap. 83
De poena dicitur aliam. cap. 84
De poena dicitur aliam. cap. 85
De poena dicitur aliam. cap. 86
De poena dicitur aliam. cap. 87
De poena dicitur aliam. cap. 88
De poena dicitur aliam. cap. 89
De poena dicitur aliam. cap. 90
De poena dicitur aliam. cap. 91
De poena dicitur aliam. cap. 92
De poena dicitur aliam. cap. 93
De poena dicitur aliam. cap. 94
De poena dicitur aliam. cap. 95
De poena dicitur aliam. cap. 96
De poena dicitur aliam. cap. 97
De poena dicitur aliam. cap. 98
De poena dicitur aliam. cap. 99
De poena dicitur aliam. cap. 100

PRÆVARIICATIO.

Index qui fingitur officio advocati committi prævaricationem. cap. 1
De coem. cap. 2

PRODITOR.

Proditor quod modis dicitur. cap. 1

Index Tomi Secundi.

PUBLICATIO BONORVM.

Confisatio in continuatiam etiam per statum bonis si soli forma cap. 3
In transfiguratione bonorum sententia expressa opus est, & non uti- cap. 4
rent bona futura.
In confiscatione propter homicidium non venit feudum ex pacto. cap. 5
De confiscatione bonorum feudum.
Annatio bonorum etiam feudum in sit facienda ante con- cap. 6
secutionem.
Heretici bona et alienata publicantur, & ad commissa delicti. cap. 8
Publicatio, au, & quando irrobatur ad bonum aliteris territoria cap. 9
sit.
Publicatio bonorum spectat ad illum, cuius tempore delictum com- cap. 10
missum est.
Statuta de publicandis bonis non franguntur nisi sunt reprobatia. cap. 11
Publicatio bonorum comprehendit aduentitiam, & cum, usufructus
ad partem pertinet. cap. 12
Bona prohibita a obligari non veniunt in confiscatione bonorum. cap. 14
Alienari prohibita non veniunt in confiscatione.
A bonis confiscatis prius decedenda sunt aliorum credita, quam cap. 15
expensa liti facta per solum.
De publicandis bonis mortui sibi in hereditate. cap. 16
Confisatio decedentis ad continuatiam contra heredes exequitur. cap. 17

R A P I N A.

Dominus territorii quando tenetur ad raptum. cap. 1
Raptus non committitur nisi cum violentia. cap. 1
Omnino raptus multari iussu, & qui raptus puniendus sit. cap. 2
Raptus capula non senza non puniunt. cap. 3
Raptus non est possibilis quando abduci ut puella volens, & aequa- cap. 4
li, & sunt iurta.
Contra violentum cum meretrice aliquando est possibilis. cap. 6
Atque ad eundem qui puella nodum viri potens equo puniatur. cap. 7
Crimis raptus sponsa a quibus pertinet. cap. 9

REBELLES.

Rebelle non probatur per narrationem Papae. cap. 1
Narratio Papae probat rebellionem si concurrat adminicula. cap. 2
Rebelle quis sit, & quando diffinitur ad continuatiam. cap. 3
Tractata rebellio puniuntur ut non supplicet. cap. 4
Si in actis ante rebellio non sunt puniendi pena iustitia- cap. 5
m.

RELEGATIO.

Doflor confinitus non est de collegio. cap. 1
Praefatus qui relegantur, & quando insulam assignare valeant. cap. 2
Relegati quando incipiunt sentire confinia. cap. 3

REMISSIO CARCERATORVM.

In remissio criminis quis sit consideranda. cap. 1
Remissio non est facienda nisi de delicto plenius sit confect. cap. 2
Lex de remittendis carceratis pro uno delicto non extenditur ad se- cap. 3
mle.
Remissio delinquentis ad facienda ad iudice delicti, vel originis. cap. 4
Reus an remittendus ad locum delicti, & quibus concurrentibus
inducatur. cap. 5
In Regno Francie remissiones fiunt. cap. 6
De eodem. cap. 7
Conferendo de non remittendis carceratis obtinet inter duos fa- cap. 8
dmina.
Index delicti casum per remissionem a iudice loci mandati. cap. 11
Index ad quem remittitur novum processum facere debet. cap. 12
Remissio non habet locum in contrahibus, nec in delictis si cu illi
re agatur. cap. 13
In contrahibus an, & quando remissio facienda sit. cap. 14

REPRESALIAE.

De represaliis, & eorum origine, & quando concedenda. cap. 1
Represalia exequantur contra bona existentia in territorio conce- cap. 2
denti.
Represalia a quo concedenda sunt. cap. 3
Represalia a quare, & causis, & a quo conceduntur. cap. 4
Represalia propria aut hostile faciantur, quando puniendi sunt. cap. 5
De eodem. cap. 6
Committunt represalias in libris publicis, propter non haberi em- cap. 7
pistulas, au, & quando sit puniendus. cap. 9

REVS CRIMINIS.

Nomen accusati quando inter reus receptum sit. cap. 1
Reus an debeat per se in iudicio comparere, & libello respondere. cap. 2
Reus qui in iudicio pergitur, ad iudicium ad absolutionem est. cap. 3

RESISTENTIA.

Iud ex an, & quando resistendum sit. cap. 1
Resistentia Curia quae pona puniatur. cap. 2

R I X A.

Ambor rixae an sit de omnibus condemnandus. cap. 1
Mediator rixae occidens an tenetur. cap. 2

RESTITVTVS.

Restitutio plenarie, quod recuperet. cap. 1
Restitutio non intelligitur ad ea bona, quae propter incapacitatem cap. 2
capere non poterat.
Restitutio ad famam non intelligitur, qui solus compositionem pro cap. 3
condonationem.

SACRILEGIUM.

Sacrilegium quid, & quando committitur. cap. 1
Sacrilegi, & quae sacrilegia differant. cap. 2
Sacrilegium quid sit, & quae eius species, & quae pona. cap. 3
Sacrilegium non committitur cum mortali non professa. cap. 4
Delictum in officio iratorum est quasi sacrilegium.
Exceptio sacrilegii in sua specie non extenditur ad aliam ex ma- cap. 5
teritate rationis.
Cognitio vulnerum in ecclesia sacrum quomodo fiat. cap. 6
Pro sacrilegio in personam sacrum duplex poena ab utroque iudice cap. 7
imponitur.
Sacrilegium laici cum mortali est punibile a iudice seculari. cap. 9
In criminibus mixtis iudex praenotens exequatur sententiam. cap. 10

SALVS CONDUCTVS.

Asscurati a Principe, quos sociis secum ducere possint. cap. 1
Index an, & quando det saluum conductum. cap. 2
Asscurati Cantore Imperialis an, & quando det saluum condu- cap. 3
ctum.
Salvus conductus non est seruandus delinquenti. cap. 4
Contra capum cum salvo conductu non est facienda receptio pro cap. 5
re tertia.
Securitas quae casu rumpitur per nouum delictum. cap. 6
Securitate pendente, sententia banni, & fornicationis lata est cap. 7
nulla.
Salvus conductus rumpitur per delictum. cap. 8
Cognitio rumpit asscurati an, ad quem pertinet. cap. 10
Bannitus delinquentis post securitatem an, & quando de viroque cap. 11
puniendus sit.
Securitas in quibus casibus possit dari a Rege contra legem Regni. cap. 12
Debetur obineis securitatem contra creditores non potest agere cap. 13
contra suum debitorem.
Securitas non est seruanda si debitor se coram parat. cap. 16

SEDTIO.

Reffici aliquando committitur seditio. cap. 1
Cullationes hominum in Curiae exquiruntur, & puniendi sunt. cap. 2

SCISMA.

Scismatici qui sunt, & quando puniendi. cap. 1
S I M O N I A.
De Simonia conventionali. cap. 2
De eodem. cap. 3
Ob Simoniam quis est inhabilis ad beneficia obtinenda, sed ob- cap. 4
tinens non priuatur ipsa iure.
Simonia non committitur in venditione prebenda. cap. 5
Simonia conventionalis quando sit realis. cap. 6
A Simonia absolutus antequam obiciatur, omnia recte gerit. cap. 7
Simonia viginti annis praeficitur sicut in ceteris delictis. cap. 8
De probatione Simoniae. cap. 9
De eodem. cap. 10
Simonia quando non probetur ex enunciationis verbis iudicis. cap. 11
Correspondens contractum quando arguit Simoniam. cap. 12
Mandata an sint corruptelae, ut Simoniam inducant. cap. 13
De eodem. cap. 14
De eodem. cap. 15
De eodem, & quando Papa possit incurre Simoniam. cap. 16
Per mandatum ad resignandum liber in omnibus Papa an sa- cap. 17
noreum teli, non inducat Simoniam.
Mandata corruptelina ad resignandum sunt, Simoniacae, & non cap. 18
excurrent.
Permutatio quando est Simonia. cap. 19
Collatio facta cum onere est Simoniacae. cap. 20
Concordia exenta, non expellat a iurisdictione Papa aliquando non cap. 21
est Simoniacae.
Praetor alio cum conditione expressa alter quam iussit est Simon- cap. 22
iacus.
Nominatio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 23
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 24
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 25
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 26
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 27
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 28
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 29
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 30
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 31
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 32
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 33
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 34
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 35
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 36
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 37
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 38
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 39
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 40
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 41
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 42
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 43
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 44
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 45
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 46
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 47
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 48
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 49
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 50
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 51
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 52
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 53
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 54
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 55
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 56
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 57
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 58
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 59
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 60
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 61
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 62
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 63
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 64
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 65
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 66
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 67
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 68
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 69
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 70
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 71
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 72
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 73
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 74
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 75
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 76
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 77
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 78
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 79
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 80
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 81
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 82
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 83
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 84
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 85
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 86
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 87
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 88
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 89
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 90
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 91
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 92
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 93
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 94
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 95
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 96
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 97
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 98
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 99
Papa pariter sit talia.
Praesentio si sit Simoniacae, & acceptatio, & praesentio, & Breue cap. 100
Papa pariter sit talia.

SOCIVS

Index Tomi Secundi.

SOCIUS CRIMINIS.

Socius criminis dicitur quando adiutor ad inuadendum cap. 1.
Actus & quando socius inuadit ad torturam cap. 2.
Lex nona super attentatibus facinorosi criminis aliquando compre-
 hendit socium simul. cap. 3.
Confessio socii criminis elisa per tertium non coniungitur cum
 alij aliorum confessionibus. cap. 4.
Socius criminis non creditur quando versum non deponit. cap. 5.
Socius de consensu quando deponere. & interrogari debeat. cap. 6.
Socius criminis quando ad inquirendum & quando ad condem-
 nandum facti iudicium. cap. 7.
Fur an interrogetur de sociis. cap. 8.
Socius qui obreatus in iudicio gratiam torqueri potest. cap. 9.
Socius criminis si promissa sit facere in iudicio. & acinde neget
 in iudicio non necesse facere. cap. 10.
Socii quidam & quibus eorum reus committitur socii criminis. cap. 11.
Afficiens dominum sine scilicet delicti non est socius criminis. cap. 12.

SODOMIA.

Quando committitur. cap. 1.
Sodomia attentata non perfecta mitius puniatur. cap. 2.
De eadem in ore pueri facinorosus. cap. 3.
Patientes an faciunt inuadendum ad torturam. cap. 4.
Confessio supposita aliquando facti iudicium sunt tortura. cap. 5.
Requisitus de sodomia attentata condemnari non potest ex depo-
 sitionibus laicorum qui fuerint participes. cap. 6.
Sodomiam an sint danda de confessione. cap. 7.

SOLVM.

Alibi spoli dicitur singulari successore. & quid in beneficiis. cap. 1.
An possidentur nomine meo exco ego debemus restituere. cap. 2.
Episcopus huius promissionem pro se, qui agitur ex inferiori prelati. cap. 3.
Ecce agitur spolio. si per alium facti. & quid possit exco. cap. 4.
Alibi spoli quando possidentur alij per laicum. cap. 5.
Prelati aliter non possunt accipere spolia. nomine Ecclesie. cap. 6.
Spolia an & quando accipi spolia contra salutem dei. cap. 7.
Quando spolia accipi non possunt. cap. 8.
De eadem. & an remanet canonici reus ad si perpetuum. cap. 9.
Spolia non agitur vigore possessionis in infernalibus. cap. 10.
Spolio qui non agitur ad restitutionem distribuitur quotidianam. cap. 11.
Tres verbis compositi interdicunt unde non. cap. 12.
Comendati accipi quando accipi spolia contra Episcopos comendati. cap. 13.
Episcopus translati quando accipi spolia ad beneficia. que antea
 habebat. cap. 14.

Spolia accipi non potest per resignatorem casu licet coram ordinario. cap. 15.
Alibi spoli non capiunt exco. si coram Episcopo ad possessionem ceciderit. cap. 16.
Ex co. ditione. & translatione tunc sine decreto an. & quando
 possunt accipi spolia. cap. 17.

Spolium in quibus committitur. & que remedia dantur. & con-
 traque. & quando. cap. 18.
Alibi spoli competit ad statum pristinum quem quis habebat. cap. 19.
Rebus ad beneficium suum quando spoliare dicitur. cap. 20.
Quarta causa sola permittit spolum de facto. cap. 21.

Index aliquando spoliatur. cap. 22.
Index nulliter procedens non prius possessione. cap. 23.
Index quando dicitur spoliare. cap. 24.
Consuetudo quando excuset a spolio. cap. 25.

Spolio oblat exceptio reformationis. cap. 26. De eodem. cap. 27.
Reitor non obinet in spolio. si rectoris probris praerogationem. &
 continuationem. cap. 28.

Spoliator dolosus non audatur super restitutione. nec cedat bonis. cap. 29.
Promissus a Papa per resignatorem beneficii sui de facto an dicitur
 spoliatus. cap. 30.
Spoliator non excipit de non colore. cap. 31.

Exceptio rebellium excludit restitutionem. cap. 32.
Exceptio spoli non violent non repellit alium super alia re. cap. 33.
De eodem. & quid si spoliatus est alterum. cap. 34.
De exceptione praerogationis annali contra spolum. cap. 35.

Acceptio reformationis an oblat in spolio. cap. 36.
Index secularis cogniti de spolio in beneficiis. cap. 37.
De eodem quando spoliatus est violentum. cap. 38.

Pro sedibus in ecclesia competens spolum coram laico. cap. 39.
Alibi spoli vigore statuti an dicitur contra tertium. cap. 40.
Exceptio spoliatus a quo opponi potest. ut si spoliatur a canone. cap. 41.

Spolium pro fundo quidam possit annuum non datur concessio. cap. 42.
Spolium re compositi quidam rari spolia. postquam aliter possessionem
 capiens eiusdem modum decessit iura. cap. 43.

Possessio quando dicitur quasi spolia. ut spolio accipi possit. cap. 44.
Exceptio domini vigore superiorum non obstat agenti spolio. cap. 45.
De negotio principalis non agitur nisi peragato spolio in totum. cap. 46.

Exceptio spoli quando oblat spolia. cap. 47.
In spolio etiam an tunc & quando datur reformatio. cap. 48.
Index in spolio quando requiritur. cap. 49. De eodem. cap. 50.

Non promissio possit spoliare si dicitur in eadem. cap. 51.
Tribus coloribus accipitur. per exceptio non renouatur. cap. 52.
Restitutio in iurisdiccione alibi. titulo an. & quando datur. cap. 53.

Tribus in quibus interdicitur probandi est. cap. 54.
Tribus promissionibus a Vicario probatur per eundem Vicarium. cap. 55.

Color alij pro restitutione. cap. 56.
Attentata non renouatur cum titulo infesto. cap. 57.
Tribus coloribus est sententia ad indicia in palea in lata. cap. 58.

In spolio est ab eis facti. qui est in quasi possessione accedunt. cap. 59.
In alio coloribus. cap. 60.
Ecce si restituitur ad fundum si dicitur de quasi Tithe. cap. 61.

Spoliatus si alibi sit fundus redditi. & non est feudalis. cap. 62.
Spoliatus committitur super denegatione censur. cap. 63.
Spoliatus non datur contra directum dominum finis temporarii. cap. 64.

Physici si neq. contra secundum iurisdictionem. cap. 65.
Spoliatus a filio est a creditoribus liberatus. cap. 66.
Spoliatus iurisdictionem a Deum per debet docere de titulo. cap. 67.

Articuli ad probandum in causa spoli an. & quid an tunc sit. cap. 68.
Probationes super petitionem non ad iurisdictionem in spolio. cap. 69.
Consensus spolio alterum in iudicio non est non potest. cap. 70.

De eodem. & quid si procurator esset arceus. cap. 71.
Tempus in quo iudicio possit fieri. & primatum est. cap. 72.
De eodem. & quomodo probatur. spolum. cap. 73.

Spoliatus probandum quid probare debeat. cap. 74.
Consensus spolio beneficii quid probare possit. cap. 75.
Spoliatus in spolio probare possessionem per traditorem. cap. 76.

Spoliatus in spolio probare possessionem per traditorem. cap. 77.
Spoliatus non obinet. si non probata directio. cap. 78.
Spolum non probatur per afferendum notari. cap. 79.

Spoliatus rema quomodo probatur. cap. 80.
Spolum non probatur per confessionem dubiam. cap. 81.
Spoliatus dicitur contra iurisdictionem iurisdictionis. cap. 82.

Spoliatus dicitur contra iurisdictionem iurisdictionis. cap. 83.
Spolum non violentum ex quoque praesumptionibus probatur. cap. 84.
Spolum extremum exco. & inuenerit. & alij an probetur. cap. 85.

Extrema quando sint probata ad effectum restitutionis. cap. 86.
Primum extremum ex quoque probatur non dicitur. cap. 87.
Primum extremum quando per res probatur non sit. cap. 88.

De probatione primi extremi. cap. 89. De eodem. cap. 90.
Quomodo in causa spoli ex quibus non probatur. cap. 91.
Primum extremum spoli an. & quid probatur ex consensu. cap. 92.

De probatione secundi extremi spoli. que antea
 possit ad effectum spoli an probatur per statum de continen-
 do possessionem in hereditate. cap. 93.

In remanet spoli quando probanda sint. cap. 94.
De probatione primo possessionis. & cui magis standum sit. cap. 95.
Possessio translata exco. rati simulat alij spoli in spolio. cap. 96.

Quando possident partem restitui possit ad totum. cap. 97.
Qui possit probandum vel digni accipi illius nomine accipi ad res
 ab alijs occupatas. cap. 98.

Spoliatus restituendus est equum de nullitate sententiae. cap. 99.
Acceptio beneficia permittit a quo quando non obstat renouatio-
 ne. restituitur. cap. 100.

Iudici auctoritas non excuset a spolio. cap. 101.
Spoliatus vigore mandati nulliter decreti est restituendus. &
 quid si alius probatoris sit partur. cap. 102.

Spolum permittit tradita non restituit per conditionem non
 verificatam. cap. 103.
A petitione deferri an sit sequenti. & ad probatur in spolio. cap. 104.

De spoliatus iudici nulliter procedunt. cap. 105.
Promissus a Papa vigore mandati restituatur non obstat reformatio. cap. 106.
Haec dicitur ab usque nulliter restituatur contra prioris. cap. 107.

Promissus cum causa amodo a possessore committit spolum nulliter
 per iuri ordinem. cap. 108.
In spolio sufficit tribus coloribus semper probatur. cap. 109.

Promissus per resignationem illius qui a Vicario non habens facit
 talem promissus fuerat. est titulus colorum. cap. 110.
Ad effectum spoli mandatum non de dispensando super de iurisdictione
 sufficit. cap. 111.

Possessio probata in instrumentum presumitur anterior in spolio. cap. 112.
In spolio penitus non soluta sufficit probare primum statum. cap. 113.
Index de proprietate. cap. 114.

Ad excusandum spolum non sufficit probatio per consensum in publi-
 catione reservationem. cap. 115.
Spolia ut possit vigore in instrumentum spoli restituatur. cap. 116.

Spolia alimentis spoli feudali in quo spoli restituatur. cap. 117.
Scilicet licet mori ante proprietarium. & spoli autem accipi
 fructu nario spoliato. cap. 118.

Spoliatus a iure ante omnia restituendus. cap. 119.
Index nulliter procedunt spoliare dicitur. cap. 120.
Spolia de facto per restitutionem ad fundum peragendum est. cap. 121.

Possessio rigore & sufficiat tunc cap. 122. vel cap. 123.

In causa spoli si proprioris non datur restituatur ad totum. cap. 124.

Spoliatus

Index Tomi Secundi.

Spoliu? an ei quando restituatur, si notorie cessat de no iure c. 117	cap. 118
Restitutio Cassi fit, etiam non dolo de iusto.	cap. 119
Sper propriam esse in de cuius non iure notorie cessat de no iure c. 140	cap. 141
Possessio propria authoritate capta quando restituibilis non est c. 142	cap. 143
Possessio quando dicitur capitaliter data ad effectum spoli.	cap. 143
Instanti possessio non est restituibilis c. 143	cap. 143
Filius restituatur ad possessionem domus patris p. dotibz a matre sua.	cap. 144
Possessio conuictus capitaliter facta restituitur, ita ut spoliati restituendi sit.	cap. 144
Restitutio an & quando impeditur per renunciationem spoli.	cap. 145
Restitutio ad decem quando datur laico.	cap. 146
Monachus quando non restituatur contra Abbatem contra extraneum restituitor.	cap. 147
Possessio iurragati, si pendente, non restituitor.	cap. 149
Pactum sine iure iuramenti de non petendo restitutionem poss. spoli.	cap. 151
quando obliet petenti.	cap. 151
Spoliatus una perceptione, & demum ad reliquas admissus spoli.	cap. 152
agere potest.	cap. 152
Instrumenta producta in petitionem obstant in possessione restituitionis in tertia instantia.	cap. 153
Spoliatus non committit iter per possessionem restituitor datam.	cap. 154
Spoliatus ab habente mandatum de mandatis restituitor.	cap. 155
Monachus an & quando agit ad spoli.	cap. 156
De restituitione spoli decimarum non facienda clericis.	cap. 158
De restituitione obsequii habet accessum ad beneficium, non restituitor.	cap. 159
Execommunicatus spoli non restituitor.	cap. 161
Restituitor eorum, que sunt facultati, non est restituibilis.	cap. 162
Restitutio sine generali sine speciali impedit restitutionem.	cap. 163
Summa cuius realiter non restituitor.	cap. 164
Causa militaris est preiudicialis causa spoli.	cap. 165
Dispensationes non requiruntur, obsequium de spolio, secus in illis que per expeditum solent limitari.	cap. 166
Spoliatus quando obliet excedat, vel restituitor.	cap. 168
Nullus a probat qd restitui rei ab lata probatur per iuramentum.	cap. 169
Possessio ex tunc non restituenda. c. 170 De eodem.	cap. 171
Illegitimus dignitas spoli non aliquando restituitor.	cap. 172
Spoliatus officio de quocumque iudice potest restituitor.	cap. 173
De ultimo spoliato restituenda c. 174. Plurimum spoli quo parat c. 175	cap. 176
De ultimo spoliato purganda.	cap. 177
Spoliatus ultimum an, & qualiter purgandus.	cap. 178
Exceptio spoliatus in tertio facta agenti posteriori non obstat c. 178	cap. 179
Tertius spoliatus secundum cuius debet restituitor.	cap. 180
Spoliator excipitur, quod alter non probat primum extremum, plene id probare debet.	cap. 181
Spoliator non datur d. Licio.	cap. 182
Spoliator non admittitur ad probandum valorem ad discolorandum titulum expellat iure.	cap. 183
Spoliatus quando purgandus sit.	cap. 184
Spoliatus quo ad fructus non liquidatos purgatur per cautionem de fructu.	cap. 185
Spoliatus ex quibus purgatus non datur.	cap. 186
Spolio perisse dicitur, qui fecit, qd potuit sed alter impeditur.	cap. 188
Spoliatus non restituitur an quicqz parte petitoris impeditur pot.	cap. 189
Spoliatus restituit purgatur altera ex locis.	cap. 190
Spoliatus ex quibus non est purgandus cap. 191 per petitorio c. 192	cap. 193
An spoliator, qui transiit sup fructibus, illis non soluitur agat su.	cap. 194
Spoliatus non purgatur per compensationem crediti cum fructibus c. 193	cap. 195
Spoliatus quando potest tunc cum reformatione expensarum in fine litis super illis rebus non auditor.	cap. 196
Spoliator quando possit agere ex conventionione.	cap. 197
Spoliatus domus non purgatur per oblationem pecunie.	cap. 198
Spoliator ut audiat in petitorio an & si admittatur ad confessionem.	cap. 199
Spoliatus mortuus an, & quando puniendus cap. 198 honoris c. 197	cap. 200
Spoliatus ex parte re ipsa, & mittit etiam possessionem civilem, & nunquam restituitor.	cap. 201
Spoliatus si vagare re ipsa, Papa recuperat possessionem propria auctoritate, non committitur spolio.	cap. 202

STVPRVM.

Statuta de penis carnis, comprehendunt incestum.	cap. 1
Stuprum quid, & que eius pena.	cap. 2
Stupratus carceratur, quando non sit fiduciosus relaxandus.	cap. 3
Virginitas illustra per quodam dotes constituenda for.	cap. 4
Virginitas corruptum, qui pena puniendus.	cap. 5
Stuprum violens non est in hunc committitur non est punibile.	cap. 6
Stuprum cum muliere in hunc committitur non est punibile.	cap. 7
Stuprum cum schola de nocte commissum non quandoque puniunt.	cap. 8
De pena stupri et tentati.	cap. 9
De pena stupri cum puella non adhuc viri potente.	cap. 10
De eodem.	cap. 11
Pena depositi imponitur prebiteri stupranti.	cap. 12
Mulier vidua stupri committit infra annum indit non amittit dotem.	cap. 13
Statutum contra attentantes in primum per violenter, non habet locum si violentia non est in persona commissi.	cap. 14

POENA TALIONIS.

Quomodo qui debeat se subserbere ad penam talionis.	cap. 1
Subscriptio ad talionem panis, quomodo differat ab inscriptione.	cap. 2
Talionis panis in quibus casibus non habet locum.	cap. 3

TERGIVERSATIO.

An liceat subscribere ad accusationem.	cap. 1
--	--------

TORTURA.

Quo est, & in quibus casibus, & de quibus dicitur.	cap. 1
Tortura ad mandatum Principis sine inditio inferenda non est c. 2	cap. 2
Ob torturam illatam propter inditum indubitata & pena ordinaria non est impenenda.	cap. 3
Seruus quando a torqueri possit, & quando liberari debeat.	cap. 4
Tortura quando inferri debeat.	cap. 5
In quibus inferenda qualitates moderatæ, & si latera ada sunt.	cap. 6
Tortura in inferri possit per furio parvi valoris.	cap. 7
Tortura in quibus casibus possit inferri, non sernato iuris ordine, nec data copia indicum, in Regno.	cap. 8
Deuocare cibum est species tormenti, & quando fieri possit.	cap. 9
Tortura sine legitimo inditio, & confessio, quibus concurrunt satisfactio ad condemnandum.	cap. 10
Tortura quando ex dictis testibus variatur.	cap. 11
Propter incertitudinem non est inferenda tortura absq. inditio poss.	cap. 12
Tortura sine inditio illata non insufficitur p. p. ueniam inditum c. 13	cap. 13
Cessatio delicti ad sui defensionem, & quando torqueri possit.	cap. 14
Tortura pro homicidio de furto interrogari potest.	cap. 15
Nec tortura nec confessio absq. inditio valet nec contra testem c. 16	cap. 16
Tortura non inferitur iurisperito egregio, & ei qui sunt indices, & decurio.	cap. 17
Qui torqueri non possit.	cap. 18
Officiali cognoscendum imitatur mulierem, an torturam non datur de fructibus d. d. possit.	cap. 19
Tortura pro inditio an, & quando torqueri possit.	cap. 20
Adnotati diffusi an de tortura inferenda, sed solus scilicet interuenit.	cap. 21
Impubes quando torqueri possit.	cap. 22
Tortura quibus inferri non debet.	cap. 23
Possit decretum torae, & decem dies expectandi sunt.	cap. 24
Tortura quando inferri debeat.	cap. 25
Tortura non confitetur, quomodo absolui debeat.	cap. 26
Repetitioni tortura an, & quando locus fit.	cap. 27
Confessio ratificata quomodo debeat renouari, ut sit locus repetitioni tortura.	cap. 28
Tortura quando fit repetenda c. 31 De eodem c. 32 De eodem c. 33	cap. 29
Tortura quando possit dari ab indicum maiore fama.	cap. 30

TORMENTUM.

Tortura contra famulos latrones militare licitum est, ita ut index non teneatur.	cap. 1
--	--------

VAGABUNDI.

Cinici purganda est vagabundus.	cap. 1
Edictum de vagabundis comprehendit mendicantes validos.	cap. 2

VENEFICIVM.

De venenationis attentata, morte non subséquia.	cap. 1
De eodem. cap. 2 De eodem. cap. 3	cap. 2
Contra venum venenationis an procedendum sit ad torturam ante confessionem. cap. 4 De eodem. cap. 5	cap. 3
Nobilitas inquisita de venenatione generi ubi debet carcerari. c. 6	cap. 4
Confessio rei, quod ex veneno datus mortuus sit non valet. cap. 7	cap. 5
Si non constat quem veneno mortuum esse inquisitis absoluitur, & quia indicia non sunt in consideratione.	cap. 8
Confessio venenationis non facit delictum, & quia indicia non sunt sufficientia.	cap. 9

VIS PUBLICA.

Vis publica quomodo committatur.	cap. 1
Pro vis publica an procedatur contra absentem cum publicatione honorum.	cap. 2
Nullum cum committit, qui alterum verberat, ut renouetur pro metu, & vi diuersa media sunt.	cap. 3
Disputantes, & aggressores alienarum domorum, qui p. n. la. faciendi.	cap. 4
Famuli vi opem prestanti domine peccum publicam visitant, qui p. n. puniendi.	cap. 5
Caporalis factionis tenet de omni damno, sed promissio de eo facta aditionem non parit.	cap. 6
Exfractio foris an sit p. n. mortis.	cap. 7

VIS PRIVATA.

Eximere carceratum pro debito, qui p. n. puniatur.	cap. 1
VVLNVS.	cap. 2
De pena vulneris illati a clerico Vicario Episcopi.	cap. 3
Pulueratus an ex interuallo ex vulnere praeiudicium mortui. c. 3	cap. 4
Pulueratorum datur, vel colligitur, an & quando praeiudicium datur ex causa litis.	cap. 5
Pulueratus praemunitur data ex causa litis alia causa sepeparat probetur.	cap. 6